

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Caput II. De irreligiositate ejusque speciebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

habeat commercium cum dæmone, non potest esse licitum ad hoc inducere alterum. *Si dicatur nimis durum est sic suam vel alterius mortem permittere, cum posses avertere. Respondet S. Chrysostomus Orat. 5. adversus Judæos, si repuleris incantamenta, veneficia ac magicas artes, etiamsi morbo moriar. Martyr perfectus fueris, eò quòd aliis pollicentibus morbi levationem cum impietate, præoptaris mortem cum pietate.*

C A P U T II.

De Irreligiositate ejusque speciebus.

» **I**RRELIGIO, quæ Religioni opponitur per defectum, vel tendit directè ad irreverentiam Dei, & est Tentatio Dei aut Perjurium; vel tantùm tendit ad irreverentiam rerum sacrarum, & est Sacrilègium, aut Simonia. De Perjurio, in secundo Præcepto: de reliquis hìc.

D U B I U M I.

Quid sit Tentatio Dei.

45 » **R**ESP. Tentatio Dei est dictum vel factum quo quis explorat, num DEUS sit potens, sapiens, misericors, aut aliquam aliam perfectionem habeat. *S. Th. 2. 2. q. 97. a. 1. Sancti &c.*
 » Ea est duplex, scilicet vel Formalis, quando quis expressè dubitans de aliqua Dei perfectione, ea experiri cupit; ut si quis petat miraculum, quo patefiat Fidem Catholicam esse veram; vel det se præcipitem ex turri, ut experiatur, an Deus sit misericors, eum eripiendo à læsione: vel est implicita & interpretativa, quando quis etsi expressè non intendat DEUM tentare

id tamen petit vel agit, quod suapte naturâ eò
 referri videtur; ut si quis se committat periculo,
 à quo vel nullo modo, vel vix possit eripi,
 nisi miraculosè; vel si media naturalia omittat,
 sperans à solo Deo effectum, v.g. in morbo peri-
 culoso respuens medicinam, petensque ac sperans
 à Deo temerè sanitatem, *Nav. Man. c. ii. n. 40. & 41.*
Lesb. L. 2. c. 45. n. 4. Item si finè necessitate & causa,
 rudis absque præparatione velit concionari,
 sperans à Deo sibi suggerendos conceptus, *Suar. cc*
Sanch. Lesb. Laym. L. 4. T. 10. c. 5. Unde resolves: *cc*

I. Tentatio Dei Formalis est peccatum ex
 genere suo mortale, in quacunq; etiam materia.
 Ratio, quia includit dubitationem de perfectio-
 nibus Dei, quæ in gravem Dei contemptum
 redundat; vel magnam irreverentiam, curiosius
 agendo cum Deo quasi cum ludione, *Lesb. l. c. cc*
Sanch. l. i. Mor. c. 34. n. 5. Suar. & alii communiter. cc

II. Interpretativa tentatio, cui dubitatio illa
 deest, plerumque est tantum peccatum veniale,
 ob imperfectionem actûs, ignorantiam, inconfi-
 derationem, vel parvitatem periculi. Imò sæpe
 nullum est peccatum, quando scilicet justa causa
 subest, v.g. Dei instinctus, necessitas, vel pia uti-
 litas, *Suar. Tol. L. 4. c. 19. n. 6. Cajet. S. Th. 2. 2. q. 97. cc*

III. Si quis in puteum se conjiciat, ad decla-
 randam Dei erga se providentiam; aut
 supra prunas ambulat, ad innocentiam osten-
 dendam, est interpretativa tentatio Dei. Ut
 etiam sunt ex probationes, quæ fiunt per ferrum
 candens, aquam ferventem vel frigidam, &c.
 de quibus *v. Binsfeld. & Delr. L. 4. disq. q. 4. & 5. cc*
 Licet enim Deus aliquando tales purgationes
 miraculosè comprobaverit, id contigit, vel
 quia

» quia Deo inspirante factæ sunt, vel quia innocen-
 » tes ad eas compulsi, sunt liberati, *Bonac. d. 3. q. 9.*
 » *Prop. 3.*

A D D E N D A.

46 Quæst. 10. *An sit tentatio Dei, si petas, ut Deus voluntatem suam manifestet aliquo miraculo.* *R.* Negat *Valentia*, quamvis admittat esse irreverentiam erga Deum, quia nimium petitur. Ratio ipsius est, quia talis non dubitat de aliqua perfectione Dei, quod ad tentationem Dei requiritur, sed tantum dubitat de objecto voluntatis divinæ. Econtrà affirmat *Castrop. T. 17. d. 2. p. I. n. 3.* citans pro se *S. Thom.* & alios, quia vult explorare voluntatem Dei mediis indebitis, addit tamen, si causa petendi adsit, & quis humiliter petat signum aliquod divinæ voluntatis, v. g. pro confirmatione suæ Fidei aut pro re periculosa aggredienda, non fore peccatum; tum autem petetur humiliter, inquit *Suar. cum Sanch. L. 2. c. 34. n. 9.* si paratus sit credere aut facere, quod iudicabit Deum velle, quamvis signum non concedatur.

47 Q. II. *An sit tentatio Dei, offerre se ad martyrium.* *R.* Est, si fiat temerè & absque justa causa, ita *Nax. Lop.* aliique cum *Sanch. n. 15.* quod ex *S. Thoma* sic probat n. 1. & 2. quia talis interpretativè & implicite sumit experimentum de Dei Potentia & Providentia, cum finè necessitate aut utilitate justa ad id cogente expectet à solo Deo effectum constantiæ & victoriæ inter tormenta ordinariè excellentia vires naturales, quærítque periculum, à quo nullatenus, aut vix liberari potest, nisi à solo Deo. Tum autem tantum est justa causa, quando adest præceptum vel consilium Martyrii.

rum adest Præceptum, quando est necessarium ad Fidem vel salutem multorum servandam, ad vitandas blasphemias, &c. Tum adest consilium, quando sentitur peculiaris Dei instinctus, aut ex eo nil aliud quæritur vel consequitur, nisi Dei gloria & Fidei exaltatio: de cætero finè tali causa provocare Tyrannos, infideles aut hæreticos ad inferendum Martyrium, etiam est cooperari ad peccatum illorum, uti cum aliis docet *S. Thom. 2. 2. q. 124. art. 1. ad 3.*

DUBIUM II.

Quid & quoruplex sit Sacrilegium.

Resp. Sacrilegium est violatio rei sacræ, hoc est, dicatæ cultui divino, & peccatum mortale ex genere suo, si opus specialiter repugnet cum rei sanctitate; non verò, si generaliter tantum repugnet; quomodo omnia peccata mortalia generaliter repugnant sanctitati, v.g. templi, ita ut ibi cum veniali peccato committantur. Est autem Sacrilegium triplex, Personale, quo persona; Locale, quo locus; & Reale, quo res aliæ violantur, *S. Thom. 2. 2. q. 99. a. 3. & ceteri Theologi. Unde resolves.*

I. Personale Sacrilegium est percussio Clerici; ce pertractio ejusdem ad iudicium sæculare; item ce luxuriosa violatio personæ Deo per votum ce Castitatis sacratæ, de qua *v. inf. T. 4. c. 2. de 6. Prac. ce Dub. 2.*

II. Locale Sacrilegium est omnis actus, quo ce Ecclesia polluitur, ut est v.g. occisio hominis, ce effusio humani sanguinis vel feminis; illicita ce & notoria sepultura excommunicati, vel ce

D

non

» non baptizati : item si actus quidam profani
 » fiant in Ecclesia, & repugnantes ejus immuni-
 » tati, ut si negotiationes, illiciti concubitus, &
 » spurcicies, seditiones, Concilia secularia, stabula-
 » tiones equorum, incendia, effractiones, spoliatio-
 » nes. Item, si materia rei sacrae vel Ecclesiae directe
 » ad profanos usus convertatur: Si Reus ex Ecclesia
 » velut asylo extrahatur, (nisi tamen sit latro
 » publicus, vel nocturnus populator agrorum, vel
 » enorme maleficium fiducia asyli istic commise-
 » rit.) Denique si furto auferantur res Ecclesiae,
 » aut ibi depositae, *Laym. L. 4. Tract. 10. c. 7. Bon. q. 6.*
 » Si verò res ablata fuerit per accidens tantum
 » in Ecclesia, v. g. crumena viri divitis, probabi-
 » liter non committi sacrilegium, docet *Dian. p. 1.*
 » *T. 7. R. 27. ex Fagund. præc. 2. l. 4. c. 4. n. 9. & 12. &*
 » *sex aliis, contra Suar. Laym. & alios.*
 » III. Reale sacrilegium est indigna tractatio &
 » administratio Sacramentorum; ut si ministren-
 » tur vel suscipiantur cum peccato mortali. Item
 » profanatio vasorum & instrumentorum sacro-
 » rum, v. g. si quis calice utatur in convivio;
 » ornamenta altarium vel Sacerdotum ad usus
 » profanos applicet : intellige de iis, quæ conse-
 » crari, vel saltem benedici solent, nam
 » ad nuptias vel communem usum adhibere tape-
 » tes, candelabra, pelvim, imò & manutergium, &
 » cætera, quæ mediatè serviunt ministerio sacro,
 » non esse peccatum docet *Tamb. de expedit. sacrif.*
 » *L. 1. c. 2.* nisi fiat ex aliquo contemptu saltem
 » implicito, ut si semper & indifferenter sic utaris
 » supradictis. Atque idem affirmat de candelis,
 » ramis, aqua, incenso, & similibus benedictis,
 » quòd in modicis istis benedictionibus non aga-
 » tur cum tanto rigore ab Ecclesia, ut patet

in pane, ligno, carbonibus &c. benedictis, v. *Tamb.* cc
 §. 3. Item violatio vel indigna tractatio sacra-
 rum imaginum & Reliquiarum. Item abusus
 Scripturæ Sacræ, v. g. ad stabiliendas hæreses vel
 res turpes. Item raptura bonorum Ecclesiæ,
 suppressio piorum legatorum, vel Jurium Eccle-
 siæ fraudatio &c. v. *Fill. Tr.* 24. c. 9. *Regin.* l. 19. n. 57. cc
Suarez.

IV. Peccatur etiam Sacrilegio, peccato omissi-
 onis, v. g. si, quæ ad Sacrificium spectant, ut corpo-
 ralia & similia, sint valde immunda, *Bon. Tom.* I. cc
de Euchar. disp. 4. q. ult. p. 9. n. 24.

V. In Confessione exprimenda est species &
 materia Sacrilegii. Ratio prioris, quia sæpe
 diversam malitiam habet; v. g. percussio Sacer-
 dotis, & fornicatio cum eodem. Ratio poste-
 rioris, quia etiam materia aliquando auget &
 addit malitiam, v. g. si fit contra Eucharistiam,
 addit secundum *Gordonum*, communi violationi
 rei sacræ aliud peccatum contra Latrariam. Attin-
 gere autem nudâ manu calices, patenas, aras,
 agnos cereos, &c. chrismate delibuta, non licet
 feminis & laicis: Citra contemptum tamen
 non est mortale, si vacua sint; & si causa sublit,
 nec veniale, *Suar. Tamb.* §. 1. Sinè causa autem,
 veniale esse docet *Suar. Kon. & alii communiter*:
 licet *Tamb. l. c.* ex *Sa &c.* contrarium censeat
 probabile: uti & si corporalia vel purificatoria
 laventur ab iisdem, v. *Tamb.* §. 2. Cetera autem,
 quæ Eucharistiam immediatè non contingunt,
 nec chrismate unguuntur, ut mappas, vestes sacer-
 dotales, immediatè contingere omnibus licet,
Suar. Laym. Tamb. l. c. ubi ex *Palao, &c.* idem
 concedit de reliquis: sicut etiam, ut easdem
 thecis inclusas penes se habeant, vel laici

in publicis processionibus gestent. Idem docet
 cum *Laym.* de pyxide sive ciborio, & lunula
 benedictis, quando sacram Eucharistiam
 nondum continuerunt. Item de Corporalibus,
 pallis & Purificatoriis, quando post sacrum usum
 lota sunt, ex *Laym.* & *Bon.* Imò etiam ante lotio-
 nem, *Laym. Tamb. l. c.*

A D D E N D A.

49 Q. 12. *Quandonam præterea censeatur committi sacrilegium.* R. §. 1. Sacrilegium committitur, quamvis ille, cujus res est, consentiat, v. g. Sacrilegium est profanare Ecclesiam, licet impius Papa vel Episcopus juberet; sacrilegium est percutere, quamvis consentiat Clericus percussus; ratio est, quia adhuc fit læsio seu injuria rei dicatæ Deo ad talem actionem invito, ita *Castr. T. 17. d. 2. p. 3. §. 1.*

50 §. 2. Sacrilegium est vim inferre Ecclesiæ vel innocentibus in ea existentibus, etiam si instar arcis munita esset ad defensionem innocentum, qui se aliter defendere nequeunt: Si tamen esset munita ad vim inferendam hostibus, liceret expugnare, diruere vel incendere, ita cum aliis *Steph. T. 3. d. 3. n. 55.* addens licitum esse abducere omnia arma & tormenta bellica ab ecclesiis, quæ ibi collecta sunt, ne videlicet hostis illis utatur.

51 §. 3. *Valent.* & alii putant committi sacrilegium, si quis Ecclesiastico furetur aliquid titulo Ecclesiastico acquisitum, v. g. per recitationem Horarum in Choro, sed *Azor, Suar. & Castrop.* suprâ probabilius negant, quia nullum Jus circa hoc invenitur favens magis personis Ecclesiasticis, quàm Sæcularibus: Si tamen læderentur bona, quæ non sunt sub dominio Ecclesiastici, sed tantùm sunt deputata servitio Ecclesiæ, aut specialiter attributa sustentationi Ministrorum ejus, censent

censent *Castrop. & Tamb. L. 2. c. 6. §. 3. n. 9.* fore sacrilegium, non adversus personam, sed rem sacram. Quod si bona tantum remotè sint destinata Ecclesiæ, v. g. per Testamentum, sed necdum possessa, *Busenb. ex Suar. Fill. Regin.* resolvit etiam cum *Leß. Valent.* & aliis fore sacrilegium, si quis ea rapiat aut violet, sed negant *Castrop. & Tamb. n. 10.*, quia talis remota destinatio non videtur sufficere ad faciendum rem esse actu sacram.

§. 4. Defraudare Decimas non est Sacrilegium, 52
sed injustitia & irreligiositas Sacrilegio peior, injustitia quidem in homines, & irreligiositas in Deum, *Castrop. n. 9. & Tamb. n. 11.* Ratio est, quia homines à Deo Jus habent exigendi Decimas, & solutio Decimarum est præcepta in recognitionem supremi dominii Dei, uti dicitur L. 4. n. 1361.

§. 5. Furari Reliquias, etiam devotionis causâ, 53
est Sacrilegium, *Sa, Alloza v. Sacrilegium:* estque peccatum grave vel leve, prout Reliquiæ sunt, uti dicitur hic n. 1003.

§. 6. Circumstantia temporis sacri non addit 54
rationem Sacrilegii, v. g. licet quis peccet die festo vel in Quadragesima, non ideo committit Sacrilegium, quia (proprie loquendo) non tempus ipsum, sed res in tempore Deo sacrantur, *Castrop. §. 2. n. 11.* Esset tamen specialis irreverentia, v. g. erga Passionem Christi, si quis die Veneris sancto haberet ludicram comœdiam, uti rectè *Tamb. n. 12.*

§. 7. Aliqui putant violationem cujuscunque 55
voti, v. g. si quis violet votum dandæ eleemosynæ, esse Sacrilegium, quia res per votum est Deo dicata, ergo qui violat, est sacrilegus: Sed *Suar. Castrop. n. 2. & Tamb. n. 13.* probabiliter negant, quia pecunia, quam vovisti dare pauperi, nondum censetur esse res Deo dicata, sed tantum

est res destinata ad executionem voti, per quod non fit sacra, ergo tantum peccabitur directe contra fidelitatem Deo debitam, non autem contra rem aliquam Deo sacratam, quod ad sacrilegium requiritur.

DUBIUM III.

De Simonia.

ARTICULUS I.

Quid sit, & quotuplex.

56 **R** *Esp.* Simonia est studiosa voluntas emendi
 aut vendendi pretio temporali aliquid spiri-
 tuale vel spirituali annexum. *D. Th. 2. 2. q. 100.*
d. I. Laym. l. 4. Tract. 10. c. 8. & c. Dicitur 1. *Voluntas*
emendi, & c. quibus verbis intelligitur quivis
 contractus onerosus, sive venditionis, sive loca-
 tionis, sive permutationis aut renunciationis;
 quia Simonia non consistit sine pactione aliqua
 tacita vel expressa, & obligatione ex pacto: quod
 addo, quia obligatio naturalis quaecunque,
 ut gratitudinis, sive antidotalis, non sufficit;
 v. g. quando quis sperat vel intendit tantum,
 non tamen obligat, *sa v. Simonia.* Ratio, quia
 non facit contractum. *v. Bonac. Tom. 3. de Sim. d. 1.*
q. 6. p. 1. Less. lib. 2. c. 35. d. 1. Dicitur 2. *pretio temporali,*
 sive illud sit muneris, sive linguæ, ut est laus, vitu-
 perium, patrocinium; sive obsequii & famulatus.
 Dicitur 3. *spirituale,* quo nomine intelligitur res
 supernaturalis ad salutem ordinata, sive fit for-
 maliter talis, ut gratia, & dona Spiritus Sancti;
 sive

sive causaliter, ut sunt Sacramenta, concio, preces, & Sacramentalia; sive sit effectus & usus potestatis supernaturalis, ut est consecratio, absolutio, dispensatio, benedictio, excommunicatio, electio, presentatio, confirmatio, collatio beneficii, alique actus Jurisdictionis Ecclesiasticae. Dicitur 4. *spirituali annexum*, ad comprehendendum ea, quae non sunt per se spiritualia, sed ad ea ordinantur, iisque sunt annexa; sive antecedenter, ut Jus Patronatus respectu beneficii, vasa & vestes sacrae respectu Sacramentorum: sive concomitanter, ut labor in administratione Sacramentorum, juxta sensum infra dicendum: sive consequenter, ut redditus beneficiorum, qui dantur propter officium spirituale. Unde patet malitiam Simoniae consistere in irreverentia, quae committitur, dum res spirituales instar temporalium pretio aestimantur & contractibus subjiciuntur, atque esse peccatum mortale ex genere suo, nec veniale fieri posse ex materia levitate, quia nullum donum gratiae, licet parvum, potest vendi sine gravi irreverentia, tum ipsiusmet doni, tum etiam Dei. Potest tamen esse veniale ob actus imperfectionem & ignorantiam, *Suar. Tom. 3. de rel. l. 4. c. 36. Azor. Fill. t. 45. c. 1. Laym. l. c. Leß. l. c.*

R. 2. Simonia est triplex: Prima dicitur Mentalis, cum exterius vel nihil datur temporale, (& dicitur Purè mentalis;) vel cum aliquid datur, & dicitur Mixtè mentalis, cum intentione obligandi ad reddendum spirituale, sine ullo pacto externo. Secunda dicitur Conventionalis, quae ad ipsum pactum exterius procedit sine reali executione; diciturque Pura, si sistat in mutua conventionem: Mixta autem, si de reali

„ & conventionali aliquid participet , ut v. g.
 „ si ex altera tantum parte realiter compleatur.
 „ Atque huc reducitur Simonia Confidentia,
 „ cum quis alteri dat beneficium, ut illud sibi vel
 „ alteri resignet, vel cum onere dandi certam par-
 „ tem fructuum. *Tertia* dicitur *Realis*, quæ scilicet
 „ utrimque realiter compleatur. v. *Leß. d. 6.*
 „ 2. Simonia dividitur in eam , quæ est
 „ *Juris Divini*, estque prohibita propter mali-
 „ tiam suam, v. g. Hostiam consecratam vendere;
 „ & eam, quæ est *Juris humani*, estque mala tantum
 „ propter prohibitionem : Et sic ab Ecclesia
 „ prohibetur, 1. Venditio beneficiorum,
 „ secundum id, quod in ipsis temporale est, scilicet
 „ quoad Jus præcisum percipiendi fructus. 2.
 „ Venditio officiorum extrinsecè tantum ordina-
 „ torum ad res sacras, v. g. Sacristæ, Oeconomi,
 „ Advocati Ecclesiæ, Thesaurarii. 3. Oblatio pecu-
 „ niæ alicui facta, ut suadeat alteri, ut det benefi-
 „ cium. 4. Pactio de resignando beneficio vel
 „ solvenda pensione, si alter beneficium tibi impe-
 „ tret. 5. Permutatio & resignatio beneficiorum;
 „ item reservatio pensionis ex beneficio resignato;
 „ & in casu permutationis beneficiorum, æquatio
 „ fructuum, &c. si absque Superioris autoritate
 „ fiant: quæ si accedat, licita erunt. 6. Acceptio
 „ muneris, etiam sponte oblatis, pro examine
 „ ad Parochiam, ex *Trident. Sess. 24. c. 18.* Pro colla-
 „ tione Ordinum, pro Tonsura, literis dimissoriis,
 „ ex *Trid. Sess. 21. c. 1.* Excipitur tamen decima pars
 „ aurei pro Notario, si salarium non habet, &
 „ consuetudo permittat. 7. Exactio pecuniæ
 „ pro admissione ad Religionem, non pro statu
 „ tantum, is enim spiritualis est, ideoque Jure
 „ Divino invendibilis, sed etiam pro onere
 „ susten-

Sustentationis ; nisi Monasterii tenuitas vel
 consuetudo contraria excuset. *v. Laym. c. ult. cc*
Bon. d. 1. q. 1. & 2. Lef. d. 10. & 12. Azor. 3. p. t. 12. c. 14. cc
Ex dictis resolves:

I. Simonia est, concionari, catechizare, cc
 Misfas facere pro pretio, nisi excusetur ratione cc
 laboris, non intrinseci (is enim facer est & inæsti- cc
 mabilis, scilicet vel ipsa actio sacra, vel in ea cc
 intrinsecè inclusus) sed extrinseci non annexi cc
 rei spirituali, ut pro labore itineris, vel cantus cc
 in Misfa, vel ratione alterius incommodi, pretio cc
 æstimabilis. Ratio, quia illæ actiones ex natura cc
 sua ordinantur ad aliquid supernaturale, & cc
 ad salutem, non autem ad aliquid temporale: cc
 sicut doctio quæcunque, etiam Theologiæ, cc
 quæ pretio æstimabilis est, *Bon. l. c. ex Suar. Fill. cc*
& c. v. infral. s. t. 3. c. 4. d. 1. Laym. l. c. §. 4.

II. Item Simonia est, dare vel accipere pretium cc
 pro absolutione à peccatis, censuris; pro dispen- cc
 satione in voto, juramento, impedimento matri- cc
 monii, irregularitate, &c. Potest tamen in his cc
 aliquid exigi per modum mulctæ, ad causam cc
 piam applicandæ, *Laym. §. 2. n. 24.*

III. Non est Simonia, dare aliquid ad redi- cc
 mendam vexam à negante Sacramenta in neces- cc
 sitate, *Suar. Lef. d. 7. & 18. Laym.* Vel ab iniquè cc
 impediante electionem vel possessionem bene- cc
 ficii, ad quod Jus in re habes: Quod addo, quia cc
 si nondum habes jus in re, etsi possis redimere cc
 vexam ab eo, qui tantum potest obesfe, cc
 non tamen ab eo, qui & prodesse & obesfe potest. cc
 Ratio est, quia non datur tanquam pretium cc
 æquivalens rei spirituali, sed ut alter ad officium cc
 ritè præstandum inducatur. Nec similiter Simo- cc
 nia est, dare stipendium ad sustentationem Clerici

» etiam divitis, pro Missis, concionibus : aut de eo
 » etiam pacisci. Ratio, quia non datur tanquam
 » pretium spiritualis officii, sed personæ in alterius
 » gratiam occupatæ : nec pro operatione spirituali
 » ut spiritualis est, sed ut in alterius gratiam
 » suscepta ; proindeque non est eleemosyna, sed
 » debitum Justitiæ, *Suar. Laym. l. c. & alii*
 » contra *Rich. Sylv. & alios.*

» IV. Non est Simonia, reddere vel redimere
 » pensionem merè temporalem, quia non funda-
 » tur in titulo spirituali, nec refertur ad functio-
 » nem spirituales. Dixi, *temporalem*, quia spiri-
 » tualis, quæ datur v. g. Concionatori vel Coadju-
 » tori Episcopi propter Officium Ecclesiasticum,
 » in eoque fundatur, nec differt à beneficio, nisi
 » quod non sit perpetua, vendi nequit : mixta verò
 » ut, v. g. quæ datur Parocho seni vel Clerico
 » pauperi ad sustentationem, non quidem vendi
 » potest, redimi tamen potest, modò obligatio
 » recitandi Officium B. V. imposita non extingua-
 » tur. Quod intellige, si in loco, ubi fit venditio,
 » Bulla sit recepta. Ratio, quia qui pensionem
 » redimit, non emit Jus spirituale, sed extinguit
 » onus temporale solvendi certam summam pecu-
 » niæ, *Lesf. d. 22. Suar. c. 26. n. 5. Laym. n. 46.*

» V. Non est Simonia Juris Divini,
 » (etsi quandoque Juris humani esse possit)
 » spirituale cum spirituali permutare, v. g.
 » beneficium pro beneficio, Reliquias cum Reli-
 » quiis, &c. Vel dare temporale pro temporali; ut
 » si calicem, vel Agnos Dei præcisè ratione mate-
 » riæ vendas : vel dare temporale pro spirituali,
 » per modum doni gratuiti, etiam cum spe
 » vel intentione excitandi ad remunerationem
 » doni spiritualis, vel contra. Ratio est, quia
 » grati-

gratitudo non respicit pretium, sed beneficium; nec solvit debitum Justitiæ, sed antidorale; quo non excluditur, quin gratis detur. Rectè tamen monet *Suar.* hujusmodi dona, ob præsumptionem valde cavenda. Item, donare, promittere, vel legare temporale quippiam, sub conditione operis spiritualis præstandi, modò non fiat per modum retributionis, seu commutationis, ut v. g. si Parens filio promittat munus, si Sacramenta frequentet. Ratio, quia hìc non intervenit contractus onerosus, sed sinitur, vel in liberali donatione, vel donatione sub tali conditione & modo, *Suar. l. 4. c. 45. Laym. l. c. 5. 2. num. 8. & alii.*

A D D E N D A.

Q. 13. *An Simonia bene dividatur in eam, quæ est Juris Divini seu naturalis, & in eam, quæ est Juris humani sive Ecclesiastici.* R. Negat *Gonet* in *dis. de probat. n. 147.* dicens distinctionem illam esse inventam à recentibus Casuistis; rationem dat, quia nec homines, nec Ecclesia possunt mutare naturas rerum, ergo non possunt facere, ut hoc sit Simonia, quod in se non est Simonia: è contrà *Suar. de Relig. T. I. T. 3. L. 4. c. 2. 7. & 24.* fusè probat illam divisionem esse traditam à plurimis Antiquis, hinc dicendum cum *Carden. in 2. Cris. d. 27. à n. 7.* dari Simoniam Juris humani seu Ecclesiastici; neque ex eo sequitur, quòd homines aut Ecclesia mutant naturas rerum, nam prohibendo, v. g. permutationem beneficiorum propriâ auctoritate faciendam, idque ex motivo Religionis, facit materiam illius Præcepti esse materiam Religionis, secundum dicta *L. I. n. 626*: quod magis explicabitur hìc n. III, consequenter dicendum, quòd

quòd Simonia, prout definitur à *Busenb.*, sit sumptu-
 strictissimè; in genere autem, prout est communis
 Simoniæ Juris divini & humani, sic debeat defini-
 niri: *Contractus à Lege prohibitus intuitu Religionis*
circa spiritualia aut spiritualibus annexa: hæc defini-
 nitio fundatur in Jure Canonico, nam c. *Quæstio*
de rerum permutat. dicitur, *Pactio circa spiritualia*
vel connexa spiritualibus labem semper continet
Simonia: Et Cap. fin. de pactis, *Pactiones factæ*
à vobis pro quibusdam spiritualibus obtinendis
cùm in hujusmodi omnis pactio omnisque conventio
debeat omnino cessare, nullius penitus sunt momenti
 idem dicitur Cap. *Tua nos*, 34. de Simonia, ubi
 expressè dicitur fieri non posse ejusmodi pactionem
 sine vitio Simoniæ: Similiter in *Trid. Sess. 24. c. 1.*
 de Reform. dicitur, quòd dans vel accipiens aliquo
 occasione concursus ad beneficium curatum, si
 faciat ante sive post eum concursum, nihilominus
 committat Simoniam, non Juris naturalis a
 divini, uti patet, ergo Ecclesiastici, nempe
 propter prohibitionem Ecclesiæ ex tali motu
 Religionis factam. Vide *Illsung. t. 5. n. 311.*

58 Q. 14. *Quid notandum sit circa Simoniam mentalem*
 R. seqq. §. 1. Difficile est eam explicare: *Steph. Tract.*
d. 11. n. 31. ait, Est intentio accipiendi vel dandi aliquo
temporale velut pretium pro spirituali: Sed *Less. L.*
c. 35. n. 35. ait, Simonia mentalis propriè hoc loco non est
tantum internum propositum, quo quis vult exterius
simoniacè contrahere (quanquam hoc etiam sic appella-
ri possit, uti propositum furandi dicitur furtum
mentale) sed est propositum, quo quis conferens alteri
spirituale, intendit illum obligare ad reddendum
temporale vel contra, idque sine ullo pacto externi
Rayn. de Benef. L. 2. Sect. I. c. 2. n. 5. Simonia mentalis
(inquit) habet pro objecto externam commutationem

rei spiritualis velut mercis, pro temporali velut pretio. Sed tota difficultas est, quomodo possit quis esse Simoniacus mentaliter, cum nemo tam fit insipiens, ut credat aut possit velle alterum obligari suo actu interno: Et ideo Pirb. L. 5. T. 3. n. 7. sic habet, *Mentalis Simonia non est nudum internum propositum committendi Simoniam* (hoc enim modo etiam datur mentale furtum) *sed est illa, qua habet adjunctum opus externum, quod tamen nullo signo exteriore apparet esse simoniacum, uti si quis rem spiritualem alicui conferat tanquam compensationem ex Justitia debitam pro re temporali ab ipso accepta; vel animo obligandi alterum ad reddendam rem temporalem tanquam ex Justitia debitam pro re spirituali, vel cum intentione obligandi ad reddendam vicissim rem spiritualem, nullo tamen pacto expresso vel tacito interveniente, v.g. si quis inserviat Episcopo hac intentione, ut pro mercede ei conferat beneficium, sine ulla tamen conventionione externa verbis vel signis facta, is accepto beneficio erit mentaliter Simoniacus. Cum illo plane consentit Laym. L. 4. T. 10. c. ult. n. 67. sic habens, Mentalis simonia dicitur hoc loco, non ea, qua in sola mente sive proposito consistit committendi simoniam sed qua in externum opus transit, quod licet exterius nullo modo nec per se, nec propter adjuncta simoniacum appareat, ex sola tamen intentione & affectione tale est, videlicet si aliquis rem spiritualem alicui conferat, quasi eam ex Justitia debeat pro obsequio, v.g. temporali ipsi exhibito, licet nulla, neque expressa, neque tacita pactio antecederit; & vice versa, si aliquis rem temporalem alicui conferat, quasi ex obligatione Justitiae eam debeat pro re spirituali sibi ab altero collata, nullam omnino antecedente pactio. Eodem modo etiam explicat Suarez c. 41. ubi n. 3. ait:*

Quando

Quando simonia dividitur, divisum debet esse simonia aliquo modo externa habens aliquem effectum vel actum sensibilem & humanum circa alterum, nam debet consistere in aliquo genere contractus dationis ac receptionis, hac autem simonia mentalis dicitur quando actus exterior, qui in illa intervenit, talis est ut in illo non statim appareat malitia simoniae, nec in his, quae circumstant actum, probari possit fit autem pravâ & simoniacâ intentione, cujus est capax, & tunc dicitur mentalis, quia licet externum actum seu effectum habeat, malitia tamen ipsa non exterius se prodit, sed in mente manet. Idem Suarez c. 44. n. 8. dicit, quod Simonia mentalis propriè dicta seu interna constituatur per voluntatem dandi rem temporalem ut pretium rei spiritualis, adeoque, inquit Sot. Illa precisè simonia mentalis censetur, cujus objectum est quasi simonia realis, quia scilicet est intentio dandi vel recipiendi spirituale pro pretio temporali, uti re ipsa fit in Simonia reali. Si dicas, quod antè, quomodo fieri potest, ut nullo interveniente pacto aliquis intendat obligationem, cum hæc à pacto pendeat. R. Intendens potest cogitare pendere ex re ipsa hinc intendit accipere rem spiritualem tanquam debitam ratione rei temporalis à se exhibitæ vel exhibendæ: deinde dans spirituale potest credere dari temporale pro pretio, & potest intendere illo modo accipere, si autem ex vi talis intentionis exterior datio vel acceptio imperetur, jam intenditur temporale velut pretium sub obligatione, quam præsumit apprehendi ab altero.

59 §. 2. Simonia mentalis committi potest, non solum in Simonia Juris naturalis vel divini, sed etiam humani tantum: est communis cum Suar. n. 16. contra Glosam; ratio est, quia volunt

voluntas faciendi, quod Ecclesia prohibet, mala est, licet non progrediatur ad pactum externum.

Quæst. 15. *An sit simonia mentalis, si spirituale intendatur vel fiat principaliter propter temporale, aut contrà.* R. S. I. Carden. in 2. Crisi d. 27. c. 5. a. 2. absolute affirmat: idem dicunt multi apud Suar. c. 44. à n. 1, consentit Leur. p. 3. q. 744. n. 2. Probant autoritate S. Th. Quodl. 8. a. II. *Quæritur, utrum ille, qui vadit ad Ecclesiam propter distributiones, aliàs non iturus, peccet, & sic respondetur, si hujusmodi distributiones respicit quasi finem sui operis principaliter intentum, simoniam committit, & ita mortaliter peccat: si autem habet finem principalem (Deum) in tali actu, ad hujusmodi autem distributiones respicit secundario, non quasi in finem, sed sicuti in id, quod est secundarium ad sui sustentationem, constat, quod non vendat actum spirituales, & ita simoniam non committit, nec peccat, sic enim acquisitio distributionum non erit causa, quare ad Ecclesiam vadat, sed proprie hujusmodi determinatio, quare nunc vadat & non alià vice: quandonam autem temporale fit causa principalis, cur fiat spirituale, varii variè explicant, Silv. Suar. aliique Canonistæ dicunt tum esse, quando finè ea intentione & spe non fieret spirituale; Navar. & alii dicunt tum esse, quando temporale magis intenditur: Ratio autem, cur videatur tum esse Simonia, est hæc, quia hoc est æquivalenter vendere actionem spirituale, sicuti enim, qui servit Domino propter mercedem, vendit actionem suam, quia commutat eam cum illa mercede, ita qui facit actionem spirituales propter temporale, vendit spirituales, quia commutat cum temporali. Ex his infert Carden. esse Simoniam, si quis Missam celebret, Sacramenta administret, concionetur, oret Horas &c. propter stipendium vel emolumentum temporale*

temporale

temporale tanquam propter finem principalem. Si tamen principaliter intendat Dei honorem vel bonum spirituale suæ animæ aut Proximi, fatentur non peccare, quia temporale est tantum finis secundarius & impulsivus, determinans ad eligendum hoc potius tempus quam illud.

61 §. 2. Certum est esse Simoniam, si temporale intendatur veluti pretium, seu velut æquivalens in commutatione cum re spirituali, quia irreligio est, spiritualia æstimare temporalibus aut temporalia æquiparare spiritualibus: sed advertendum est, quod ratio pretii & ratio finis principalis non fiat idem, uti patet in plurimis exemplis, sic sanitas est finis principalis sumentis medicinam, non tamen est pretium; è contrà si quis invitus vendat frumentum graviter indigenti, pecunia est pretium, non tamen est finis principalis, nam ideo principaliter vendit, ut satisfaciat Præcepto charitatis: & ratio illius à priori est, quia finis dicit respectum ad appetitum, tanquam bonum propter se appetendum, pretium autem non petit intendi tanquam bonum propter se appetendum, sed satis est intendi, tanquam habens æquivalentiam cum tali re, & tanquam dandum loco illius, adeoque ratio pretii requirit, ut per illud solvatur obligatio orta ex re accepta vel ex opere præstito, respiciendo ad valorem & æstimationem ejus, aut è converso, ut per datum pretium oriatur in alio obligatio dandi rem vel opus spirituale sub proportionali habitudine rei vel operis sufficienter æstimati & recompensati per tale pretium.

62 §. 3. Docent *Sanch. Maldonat. Silv. Suar. n. II. Castrop. T. 17. d. 3. p. 4. n. 3. Pirb. Lib. 5. T. 3. n. 130.* si temporale non æquiparetur spirituali, non esse Simoniam, licet spirituale intendatur aut fiat
princi-

principaliter propter temporale, quamvis fateantur in eo posse esse aliquam inordinationem, saltem venialem. *Rationem* dant, quia temporale illud non ideo intenditur tanquam pretium, sed tanquam eleemosyna vel stipendium, quod ex officio peti potest pro sustentatione: & ideo *Con. de act. supern. d. 19. n. 82. & Burgh. Cent. I. Cas. 23.* universaliter sic habent: *Non est reprehensibilis, qui bona opera facit, ut assequatur bonum temporale, quia bona opera sunt media ordinata à Deo, non tantum ad bona spiritualia, sed etiam ad temporalia*, ergo qui illa adhibet ut media ad bona temporalia obtinenda, secundum illos non peccat, dummodo habitualiter paratus sit etiam servire Deo, quamvis non daretur tale bonum temporale. *Confirmant*, nam qui dat Sacerdoti temporale stipendium, per illud principaliter intendit *Misam*, quæ est aliquid spirituale, & tamen non est Simoniacus, ergo vice versâ, qui dat vel facit spirituale principaliter pro temporali tanquam stipendio, non est Simoniacus, ideoque si intentio rei spiritualis non sit mala nec conjuncta cum alio inordinato affectu, sed tendat ad finem honestum, nullum erit peccatum ordinare rem spiritualem etiam principaliter & proximè ad finem temporalem, quia res superioris ordinis potest honestè ordinari ad finem inferiorem, dummodo in hoc non sistatur, sed per illum ulterius ad finem alium honestum tendatur, uti notant *Navar. & Suar. n. 12.* Vide tamen dicenda n. 69. & 78.

Q. 16. *Quid notandum circa Simoniam confidentialiam.* R. seqq. §. I. Simonia confidentialis est, si quis sine expressa Papæ licentia alicui procuret beneficium, conferendo, eligendo, præsentando, instituendo, confirmando, resignando, dando

dando in commendam &c. cum certa confidentia, ut is, cui procuratur, postmodum conferenti ipsi aut alteri personæ illud resignet, vel pensiones aut fructus ex eo præstet alteri: ita statuit *Pius V.* in Bulla: *Licet felicitis recordationis*, 5. Jan. 1568. & *Intolerabilis*, 6. Aug. 1579., docentque Authores communiter cum *Leß. L. 2. c. 35. n. 96.* Et satis est, quod unus, v.g. solus Conferens, committat hoc cum Procuratore ignorantis & accepturi beneficium, *Azor T. 3. L. 12. c. 10. q. 2.*, imò sufficit à solo mediatore esse commissam, inito tali pacto cum alio quocunque, *Suar. c. 57. n. 4.*

64 §. 2. Committitur hæc Simonia tripliciter, ut cum communi tradit *Pirh. n. 114*: 1. Per accessum, v.g. Cajus cupit provideri Titio necdum habenti ætatem, hinc Cajus hoc beneficium petit sibi, & suum resignat Sempronio, cum pacto, ut Sempronius tamdiu eo fruatur, sed postea resignet Cajo, cum ætatem habuerit: 2. Per regresum, ut si Cajus beneficium jam possessum resignet Titio, reservans sibi Jus redeundi ad illud, si Titius illud accipiat: 3. Per ingressum, ut si Cajus collatum sibi beneficium, sed necdum possessum Titio resignet, cum simili pacto, ut in regressu Poenæ hujus Simonix longè sunt graviores, quam ullius alterius, uti patebit ex dicendis à n. 220., & ostendit *Pirh. n. 115.*

65 §. 3. Si resignes cum intentione obligandi alterum ad iterum resignandum, & hanc mentem non manifestes, est tantum Simonia mentalis; si verò tuam mentem manifestes, putant cum aliis *Castrop. T. 17. d. 3. p. 18. n. 4.* & *Diana P. 9. T. 9. R. 18.* esse Simoniam confidentialem, quia *Pius V.* dicit: *Solâ dimittentis intentione &c.* Sed *Azor, Navar. Lessius c. 35. n. 95. 96. Suar. c. 43. n. 12.* & alii requirunt

requirunt pactum saltem tacitum ; & Pius V. tantum vult præsumi posse simoniam, si illa intentio sit manifestata, quia tum præsumitur aliquod pactum : imò *Navar. Baun. & Dian. P. II. T. 5. R. 20.* requirunt pactum civile seu legale, ex vi cujus debitum quasi coram Judice exigi possit, sed id merito non requirunt alii.

§. 4. Si resignes cum onere, ut acceptans solvat pensiones vel partem fructuum alteri, omnes tenent esse Simoniam confidentialem : Si autem resignes cum onere, ut solvat tibi resignanti, *Ugol. Menoch. Sanch. Nav. Lesf. n. 97. Dian. P. 9. T. 9. R. 17.* dicunt esse tantum Simoniam communem, quia Pius V. tantum dicit fore confidentialem, si se obliget alii vel aliis, verba autem odiosa non sunt extendenda ad personam non expressam : è contrà *Suar. n. 7. Castrop. n. 6.* & alii probabilius dicunt fore, quamvis tibi reserves, 1. Quia si resignes sub parte fructuum secundum libitum tuum, est confidentialis, uti expressè habetur, ergo etiam si sub pensione pro te, quia hæc est pars fructuum. 2. Signum dignoscendi, an sit confidentialis, assignatur, si resignans percipiat fructus. 3. Pius IV, cujus Bullam confirmat Pius V, expressè dicit esse confidentialem, si resignans sibi reservet. 4. Quando dicitur, alii, intelligitur alius ab eo, qui accipit beneficium : atqui resignans est alius ab eo, ergo.

§. 5. Hæc Simonia tantum habet locum in acceptionibus aut resignationibus beneficiorum, non autem pensionum aliarumve rerum : imò nec in permutationibus beneficiorum, uti tenent *Navar. Suar. n. II. Lesf. n. 96. Laym. c. ult. §. 8. n. 75. Castrop. n. 2. Pirh. n. 113. Leur. p. 3. q. 753.* quia verba odiosa non sunt extendenda ultra id, quod significant : rectè tamen notant *Castrop. & Dian. R. 18.*

eos, qui beneficia causâ permutationis vacantia conferunt sub talibus confidentiis, incurrere hanc Simoniam, quia Bulla habet generaliter *Si quis conferat beneficium vacans. &c.*, vacat autem ex causa permutationis, uti omnes tenent cum *Garc. de benef. p. II. c. 4. à n. I.*

68 §. 6. Pretium hîc debet esse, vel beneficium idem vel pensio, aut pars fructuum illius; unde si contrahatur de alio beneficio, vel de alio pretio reddendo vel solvendo, erit tantum Simonia communis uti notant *Suar. Laym. Pirh. ibidem.*

69 Q. 17. *Quomodo in materia beneficiorum Ecclesiasticorum contrahatur Simonia communis. R. Constat ex seqq. §. I. Innocentius XI. damnavit hanc propositionem: Dare temporale pro spirituale non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituale, aut è contrâ: item istam 46. Et idem quòque locum habet, etiam si temporale sit principale motivum dandi spirituale; imò etiam si sit finis ipsius rei spirituales, sic, ut illud pluris aestimetur, quam res spirituales: pro intelligentia,*

70 §. 2. *Suppono, quòd omnis pactio, etiam tacita tantum & implicita, circa beneficium propriè dictum, facta auctoritate propriâ sit simoniaca Jure saltem humano, uti n. 57. dictum est. docentque AA. cum Rayn. de benef. l. 2. S. I. c. 2. n. II. & Leur. p. 2. q. 767. n. 5. item p. 3. q. 727. nam reverentia erga rem sacram & periculum tractandi velut profanam meritò movit Ecclesiam ad pacta in beneficiis prohibenda, nisi fortè fiant sub conditione, si Superior consenserit, sive sub futura rati habitione illius, de quo dicitur Lib. 4. n. 1063.*

Hinc

Hinc sequitur esse Simoniam, si expressè vel tacitè
 fiant pacta ejusmodi : *Si mihi contuleris hoc bene-
 ficium , obligo me ad dandos tibi ex gratitudine
 100. aureos* : Item, *dabo tibi liberaliter beneficium,
 si te obliges ad dandos mihi liberaliter 100. aureos* :
 Item : *obligo me ad dandos 100. aureos , non velut
 pretium, sed veluti motivum recompensationis, quam
 explebis, mihi conferendo hoc beneficium* : omnes hi
 aliique similes contractus sunt simoniaci ,
 quamvis enim in duobus prioribus signatè dica-
 tur fieri ex gratitudine vel liberalitate, tamen exer-
 citè admittitur obligatio , ergo reipsa non est
 gratitudo vel liberalitas , inducitur enim nova
 obligatio distincta à debito gratitudinis , quod
 non obligat ad aliquid determinatum : in poste-
 riori autem, quamvis dicatur non esse pretium,
 tamen habet rationem pretii, & est saltem æqui-
 valenter pretium , uti patebit ex dicendis.
 Nec refert, quòd multi Authores antehac docue-
 rint tales contractus non esse simoniacos, ut videri
 potest apud *Rayn. c. 10. n. 38. & Dian. P. 2. T. 16. R. 37.
 P. 6. T. 7. R. 42. P. 11. T. 6. R. 31. & T. 7. R. 23.*, nam
 omnis probabilitas earum opinionum elisa est
 per damnationem relatarum propositionum, &
 opiniones illas latè confutârunt *Suar. c. 45. n. 9.
 Mendo d. 1. q. 22. Carden. in 2. Crisi d. 27. c. 3.*

§. 3. Quamvis ille, cui confertur aliqua gratia, 71
 de jure naturæ teneatur esse gratus, possitque
 etiam, uti innuit *Carden. n. 58.* se obligare ad anti-
 dorum, sive ad solvendum debitum gratitudinis,
 tamen non tenetur esse gratus exhibendo determi-
 natè hoc vel illud, v.g. dando pecuniam, sed satis
 est, quòd sit paratus gratificari, prout ipse sponte
 voluerit, v.g. per preces, jejunia aut eleemosynas
 pro ipso : & hoc habet obligatio antidoralis,

quòd non obliget ad aliquid determinatum, hinc qui dicit: *Si mihi conferas beneficium, ero gratus*, ut declinet Simoniam & maneat in voluntate solvendi debitum puræ gratitudinis, non debet intendere ullo modo se obligare ad aliquid determinatum, uti à n. 102. magis explicabitur.

72

§. 4. Qui dat aliquid temporale velut pretium pro spirituali, committit simoniam, uti omnes docent, sive det ante, sive post obtentum spirituale, quia spirituale æstimat temporali, in quo est manifesta irreligio: potest autem aliquid dari ut pretium, vel formaliter vel virtualiter; cum datur ut pretium formaliter, si directè intendas dare loco rei spiritualis & in commutationem cum ea, nam uti rectè notant *Suar. cap. 36. num. 7.* & *Raynaudus num. 36.* in hac commutatione & quasi quadam comparatione seu æstimatione ad invicem consistit ratio formalis pretii: tum datur ut pretium virtualiter, si proximè & immediatè tum des, quando intendis obtinere aliquid spirituale, & non adfit alius titulus, ob quem das, das enim ex aliquo motivo, ergo si non das ex alio, das ex præsentè, quod est, ut obtineas illud spirituale, & hoc est dare veluti pretium pro spirituali: alii tituli dandi possent esse, ut sublevares egestatem, ut expleres gratitudinem aliunde debitam, cujus explendæ hætenus non fuisset occasio &c., hoc ipso autem quòd non des ex alio tali motivo, convinceris exercitè dare velut pretium rei spiritualis obtinendæ, quamvis signatè dicas & velles non haberi velut pretium: Sic autem dari temporale pro spirituali videtur prohibere Pontifex per damnationem allatarum propositionum, potuit enim Ecclesia hoc prohibere, quamvis fortè non esset intrinsecè malum, quia nempe est peri-

cu-

culosum & facilè esset occasio mali; quòd autem sic prohibuerit, inde suadetur, quia verba illa, *quando temporale est motivum*, aliquid significant, & non aliud, nisi quod dictum est, nam temporale habet se ut motivum, quando non est aliud, quod efficaciter moveat, quamvis fortè quarantur prætexus aliorum motivorum: quando autem in dubio præsumi possit aliquid esse vel non esse datum tanquam pretium, rectè explicant *Suar.* à n.9. & *Pirb. L. 5. T. 3. n. 91.*

§. 5. Qui dat aliquid temporale tanquam 73
motivum spiritualis sibi reciprocè dandi, v. g. ut alter moveatur ad conferendum sibi beneficiū, committit Simoniam saltē Juris Ecclesiastici, quamvis nullum aliud pactum nè implicitum quidem interveniat, uti patet tum ex prop. 45. damnata n. 69. relata, tum etiam quia per pecuniam proximè parat sibi viam ad beneficium, quod *S. Th. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 5.* & alii communiter dicunt esse simoniacum; imò illud temporale habet se ut pretium virtualiter, cum enim non det alio titulo, dat v. g. pro beneficio, uti jam dictum est, ergo committit simoniam, quam etiam admittit recipiens tale temporale, si per hoc motus illi conferat beneficium, quia spirituale reddit pro temporali, unde sicuti Judex, qui ideo fert sententiam iniquam, quia accepit munera, dicitur vendere Justitiam, ita ille, qui propter munera confert beneficium, dicitur vendere beneficium, tale enim munus in utroque casu est virtualiter pretium, & uterque concurrat in hunc mutuum contractum, unus ut per munera moveat, alter ut propter munera det, uti rectè advertit *Carden. c. 2.*, ubi addit n. 23., & ex Jure probat n. 20., si munus temporale fuerit parvi momenti, tum non præsumi

sumi Simoniam, quia dans non censetur per illud inducere voluisse, neque acceptans credi debet per illud esse motus, ideoque etiam *S. Th.* in 4. d. 25. a. 1. q. 3 ad 1. dicit probabile non esse, quod animus Judicis spectatur ad aliquid faciendum pro parvo munere: & de hoc habetur notabile *Cap. Esti questiones*, de Simonia, ubi inter cætera dicitur, *Quod autem scriptum est, beatus, qui excutit manus suas ab omni munere, de illis donis dictum est, quæ accipientis animum allicere vel pervertere solent; & additur, quod electuarium, vel de vino, sive alia hujusmodi censeantur non movere: Et pro colligenda levitate muneris additur, in accipiendis vel dandis muneribus etiam maximè sunt attendenda, personæ scilicet dantis & accipientis qualitas, quantitas muneris, & donationis tempus.*

§. 6. Si quis etiam anteedenter det aliquid vel præstet obsequium temporale, non intendens in altero strictam obligationem, neque debitum ad hoc vel illud determinatè, sed tantum expectans naturalem gratitudinem, ad quam quisque obligatur post acceptum beneficium, vel è contrà si quis præstet beneficium spirituale sic expectans naturalem gratitudinem per aliquid temporale, non committit simoniam nec peccat, uti docent multi cum *Suar. c. 45. n. 4. & 7. Dian. p. 10. T. 15. R. 5. Rayn. n. 33.* Ratio est, quia non vult obligare acceptantem determinatè ad aliquid, nec movere ad dandum spirituale propter temporale, sed tantum vult ei benefacere, & illam tantum obligationem inducere, quæ necessariò sequitur ex omni obsequio, quod alteri præstatur, facere enim aliquod obsequium & obligare recipientem ad aliquam gratitudinem moraliter loquendo sunt unum & idem, quia obligatio gratitudinis intrin-

intrinsecè sequitur ex vi beneficii vel obsequii
 præstiti, unde *Rayn.* n. 40. dicit planè certam
 & ferè omnium sententiam esse, quòd non sit
 Simonia, nèque illicitum, per se loquendo, dare
 antecedenter aliquid temporale, ex intentione,
 ut alter, qui tunc de beneficio spirituali dando
 non cogitabat, suo tempore sit bene affectus
 erga dantem, velitque esse gratus, qualis poterit
 esse, si quando occasio tulerit, donet beneficium
 spirituale: & ratio ulterior est, quia nullo Jure
 prohibemur demereri omni modo honesto eum,
 qui potest nobis aliquando benefacere, unde sicuti
 secundùm *S. Thom.* 2. 2. q. 78. a. 2. ad 3. licitum est
 dare mutuum ad ingenerandam in mutuante obli-
 gationem gratitudinis, & intendendo, ut ex illa
 rependat aliquid, prout ipsi placuerit, ita & hìc
 licebit dare temporale ex intentione vel spe,
 ut reddat spirituale, non propter temporale datum,
 sic enim vellet, ut temporale esset motivum
 conferendi spirituale, quod est damnatum, sed
 sponte sua, quia ita placebit, & erit aliquid aptum
 extinguere obligationem naturalem gratitudinis;
 ideòque docet idem *Rayn.* n. 41. etiam licitum esse
 dicere se optare ab eo gratitudinem præstari
 per collationem talis beneficii, sicut enim
 secundùm *S. Thom.* supra petere possum à mutua-
 tario, ut aliquà retributione sponte datâ liberet se
 naturali obligatione gratitudinis, quam contraxit
 sumendo mutuum, ita & hìc; & ratio utriusque
 à priori est, quia nullo Jure prohibemur petere,
 ut alter id, ad quod tenetur, eo modo faciat, quo
 ipsi facere est licitum, qualiter solùm hìc petitur:
 sapienter tamen monet *Suar.* n. 8. hæc postrema
 esse cavenda ob periculum & speciem pactio-
 nis; quod tum maximè verum est, si proximè &

immediatè antea detur aliquid, quando agitur de beneficio conferendo, tum enim facile induetur rationem pretii virtualis.

75 §. 7. Ille, cui aliquid temporale datum vel præstitum est ab altero, ideòque naturaliter obligatur ad gratitudinem, non peccat, si donet spirituale, aut è contrà si accepto spirituali donet temporale, ad satisfaciendum illi obligationi antidotali, uti dictum est, quia non dat tanquam determinatè debitum, sed velut aliquid aptum extinguere debitum gratitudinis antea contractum, & potius respicit affectum illius, qui benefecit, cui respondere vult per exhibitionem similis affectus, ita *Suar.* n. 6. & 14., addens n. 13. sic redonantem posse etiam verbis exprimere, quòd per illud velit extinguere illam naturalem obligationem antea contractam, quia exprimere ea, quæ insunt, non facit Simoniam, hìc autem solùm illud exprimitur, quod inest, omnis enim redditio beneficii ex natura sua est extinctio obligationis antidotalis antea contractæ, manetque gratis redditum, quamvis reddatur ad satisfaciendum illi obligationi, uti rectè *Suar.* n. 14.

76 §. 8. Si ex pacto detur aliquid temporale veluti gratuita compensatio pro spirituali, aut è contrà spirituale pro temporali, est Simonia, uti constat ex prop. 45, damnata, & ex dictis n. 70. Etiam est Simonia, si temporale, quantumvis sinè pacto, sed omnino gratis, detur veluti aliquid compensans spirituale, id est, veluti adæquans æstimabilitatem rei spiritualis, uti colligitur ex prop. 46. damnata, hoc est enim grave vilipendium rei spiritualis, si illi æquiparetur temporalis, ac si esset justum ejus pretium; & hoc significat illa particula, *pro*, uti notant *Cajet.* apud *Suar.* c. 44. n. 3. & *Carden.* n. 68. quia

quia denotat commutationem, neque cadit in illud, quod datur merè gratis.

§. 9. Gratuita donatio, quæ fit post acceptum aliquid spirituale, ab omnibus solet permitti 77
tanquam licita: *March.* tamen in *Tribun. T. 3. T. 10. T. 6. q. 9.* notat donationes gratuitas esse duplices, primæ sunt omnino independentes mutuo ab invicem; & certum est has licere, v.g. *Titius mihi gratis cessit beneficium & postea incidit in paupertatem, in qua, si ego memor beneficii accepti donem ipsi summam pecuniæ, non sum Simoniacus, quia utraque donatio est ab altera independens: è contrà aliquæ donationes ab invicem dependent, & dicuntur reciprocae seu relativæ, solentque exprimi his verbis, do quia das, do ut des, do quia dedisti, do quia dabis, & has dicit esse simoniacas, tum quia minuunt rationem gratuiti, quod in beneficiis debet esse purissimum; tum etiam quia videntur includere quoddam pactum virtuale retributionis tanquam debitæ, eò quòd una propter aliam respectivè fiat. Fateor (inquit *March.*) multa hic afferri posse in contrarium, quæ in speculatione aliquam probabilitatem præferunt, sed in praxi non sinè murmure conscientia proponuntur, & ut plurimum si mentiamur nobis & hominibus, non possumus tamen mentiri Deo. Hæc doctrina *March.* vera est, si accedat pactum illud virtuale, aut si postea redonetur aliquid temporale veluti compensatio stricta pro spirituali, id est, veluti adæquans æstimabilitatem rei spiritualis, uti antea dictum est, de cætero si omnino gratis donetur velut munus, quo recognoscatur affectus benefactoris, per se loquendo, non est Simonia, nam de Jure naturæ non est, uti patet, cum nihil detur veluti pretium rei spiritualis; neque*

neque de Jure Ecclesiastico, quamvis enim Ecclesia posset etiam omnino gratuitas ejusmodi donationes prohibere veluti simoniacas ob suspicionem, speciem vel periculum Simoniam, quæ intervenire posset, sicuti prohibuit veluti simoniacam omnem donationem etiam gratuitam, quæ fieret occasione concursus ad beneficium curatum facti vel faciendi, tamen non satis ostenditur, quod Ecclesia tales gratuitas donationes, quæ fiunt post obtentum beneficium, de facto sic prohibuerit, uti rectè Carden. à n. 70. Hinc Cap. *Sicut* I. q. 2. dicitur: *Oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petitione processit: item Gratanter recipi poterit, quod fuerit sinè taxatione gratis oblatum*, inquit Innocent. III. Cap. *Dilectus*, 30. de Simonia. Vide *Leur.* p. 3. q. 746.

98 §. 10. Si quis alteri det spirituale propter temporale veluti propter principale extrinsecum motivum, in quod tendit per dationem illius spiritualis, v. g. si quis alteri conferat beneficium ecclesiasticum principaliter ex illo fine, ut accipiat, vel quia accepit pecuniam aut servitium aliquod temporale, quamvis omnino nullum adfit exterius pactum nè implicitum quidem, est, saltem plerumque, Simonia mentalis, ita Carden. n. 96. & patet, ex prop. 46. damnata: ratio autem est, quia sic conferens, plerumque saltem in mente sua æquivalenter vult vendere spirituale pro temporali, cum intendat spirituale commutare cum illo temporali, seu dare aut habere loco illius, sicque appetiat ad invicem, quod est Simonia. Dixi, *plerumque saltem*, quia si post acceptum aliquid temporale daret spirituale etiam principaliter intendens extinguere obligationem gratitudinis, non autem appetiando illa inter se, non esset Simo-

Simo-

Simonia, uti n. 75. dictum est. Notat etiam *Suar.* c. 36. n. 7. ex illa conditione negativa, quod sine commodo temporali non esset quis daturus rem spirituales, non colligi sufficienter, quod adsit virtualis Simonia.

Q. 18. Quibus præterea modis contrahatur Simonia 79
in materiis beneficiorum Ecclesiasticorum. R.

Planè variis, quorum aliquos recensabo. §. 1. Simonia est secundum dicta n. 76. in primis si temporale munus detur pro spirituali: munus autem temporale aliud dicitur à manu, aliud à lingua, aliud ab obsequio, uti declaravit *Urbanus II. Cap. Salvator* 8. caus. 1. q. 3. Per munus à manu intelligitur pecunia vel res quæcunque pecuniâ æstimabilis, sive mobilis, sive immobilis, item cessio aut remissio debitorum, dilatio aut anticipatio solutionis aliunde debitæ, datio mutuû &c. Per munus à lingua intelligitur laus, commendatio, defensio, intercessio apud alios. Per munus ab obsequio intelligitur quodvis servitium vel promotio aut executio negotii in gratiam alterius facta: per spirituale autem hic intelligitur, quod ex natura sua ordinatur ad finem supernaturalem, uti rectè *Illf. T. 5. n. 302.* Deinde etiam Simonia est, si ex pacto detur etiam spirituale pro beneficio; quæ omnia jam declarabuntur.

§. 2. Si certem cum collatore pro mille aureis, 80
quod ipse beneficium non sit mihi, sed alteri collaturus, est palliata Simonia, nam æquivalenter facio, ut ipse pro illa pecunia acquirenda mihi beneficium conferat, lucrando mille aureos ex illa sponsione, ita *Artd. T. 2. p. 2. T. 5. c. 12. §. 2. q. 1:* hinc *Sanch. cum Dian. in comp. V. Simonia n. 14.* & in *Summ. n. 8.* docet concertationem, quâ Cajus certat se non accepturum beneficium, Titius autem certat

certat eum accepturum; item contractum in initium inter Cajum & Titium, ut, qui prior obtinebit beneficium, det alteri tertiam partem fructuum, plerumque esse Simoniam, quia talia fiunt cum intentione obligandi alterum, ut procuret ipsi beneficium: si tamen sincerè fierent sinè tali intentione, non essent Simonia. Similiter si ab illo, cujus votum in electione desideras, mutuo accipias magnam summam, eo fine, ut te eligere cogatur, ne mutuum suum perdat, eò quòd futurus sis impotens ad restituendum, si non eligaris, est Simonia, quia timore damni temporalis & restitutione illius summæ emis votum.

81 §. 3. Pactum hoc, quo Titius dicit Cajo, si tu lusum viceris, conferam tibi beneficium, si autem ego vicerò, tu mihi dabis centum aureos, *Steph. t. 4. d. II. n. 38.* & alii rectè dicunt, per se loquendo, esse simoniacum: *Si dicas*, non est simonia, si Titius & Cajo certent in hoc pacto, ut si Cajo vincat, Titius legat Missam pro Cajo, si autem vincat Titius, Cajo det solidum Titio, ergo nec est in priore casu. *R. Lopez* dicit utrumque esse simoniam & *Lugo* de Just. d. 31. S. 1. n. 5. improbat tale pactum propter periculum Simonia; tamen *Rodrig. Lez. Bonæspei & Steph. d. 9. n. 53.* negant esse simoniam, quia pecunia non habet se velut pretium: sed difficultas est in danda disparitate, fortè hæc esse potest, 1. Quòd mens Titii vel Caji præsumatur esse in primo casu dare vel acceptare beneficium in commutationem illius pecuniæ, adeoque semper sit simonia saltem mentalis, quod non præsumitur in posteriore casu. 2. Quòd licèt in neutro exspectatur pecunia velut pretium aut exponatur velut æstimatio rei sacræ, tamen pro Missa legenda vel audienda, uti & pro precibus, licitum

licitum est saltem ex consuetudine dare & exigere aliquid velut stipendium sustentationis aut pro laboribus extrinsecis adjunctis, ergo etiam licebit contra ea exponere pecuniam : è contrà in exequenda collatione beneficii nihil pro stipendio potest exigi , ergo si hìc contraponatur pecunia, erit tanquam pretium, quo æstimabitur res sacra, hòc autem est simoniacum.

§. 4. Si Titius Collator planè liberaliter dicat 82
Cajo , *conferam tibi beneficium* ; Cajo autem agnoscens benevolum in se animum reponat, & *ego tibi donabo illud officium*, videtur esse simonia, nam æquè Simonia est, si Collator per aliquid appromissum firmetur in promissione beneficii, ac si primò moveretur ad promissionem, quia firmatio promissionis æquè connexa est cum spirituali ac promissio ipsa, promissio autem Caji est de se firmativa promissionis Titii, quia de se est apta firmare hominem similis conditionis, cujus est Titius, neque promissiones expressè & tacitè conditionatæ differunt in substantia , sed tantùm in modo, unde sic argumentor, si Cajo expressè dixisset, *si permanseris in tua promissione, donabo illud officium*, esset promissio secundùm se simoniaca, uti patet, ergo etiam nunc est talis, quia est promissio ex causa futura & intenta, ergo tacitè conditionalis, nam re ipsa & spectatis circumstantiis censebatur dicere, quia promittis & perman- surus es in promissione ac collaturus beneficium, donabo officium , ergo æquivalenter dicebat, si permansurus sis & conferas beneficium, donabo officium : quod iterum argui potest à posteriori, nam si Titius non fuisset permansurus in illa promissione nec collaturus beneficium, Cajo noluis- set donare officium , uti inspectâ conscientiam
fate-

fatebitur Cajus, ergo permansio in promissione erat conditio respectu donationis, si non suspensiva saltem resolutive, id est, talis, quâ non positâ Cajus voluisset resolvi seu non tenere promissionem suam, ergo promissio Caji fuit tacitè conditionata, ergo cum expressè conditionata futura fuisset simoniaca, etiam nunc erit talis. Si tamen Cajus promississet propter visam Titii in se benevolentiam, paratus donare officium, licet Titius non fuisset permansurus in promissione, & hoc ipsum etiam satis intelligere potuisset Titius, promissio Caji non fuisset simoniaca; verùm id non videtur præsumi posse, quia rarò continget.

83

§. 5. Si quis alteri conferat beneficium eo fine, ut se honestè sustentare possit, non est Simonia, quia quamvis sustentatio sit aliquid temporale, tamen non est aliquid, quod conferenti reddatur velut in commutationem pro spirituali, sed ex spirituali consequitur, manetque illi, qui spirituale accipit; deinde hæc sustentatio est finis intrinsecus saltem secundarius beneficii, ideo enim Ecclesia instituit beneficia, ut Clerici Deo serviant & fungantur officio, sicque fruendo proventibus beneficii honestè alantur, ergo non est illicitum etiam in hunc finem dare beneficium. Econtrà est Simonia, si conferam beneficium sub pacto, ut alter mihi securè in posterum solvat debita, uti docent *Suar. Lefs. Laym. Pirb. L. 5. T. 3. à n. 139.*, consentitque cum aliis *Rayn. L. 2. S. I. c. 2. n. 9.*, idem est, si conferam Titio Fratri Caji Debitoris mei sub pacto, ut juvet Cajum in solvendo: si tamen Debitor differendo solutionem inferret vim & injuriam, putat *Suar. c. 38. n. 9.* quòd possem finè Simonia dare spirituale tanquam medium tollendi præsentem vexam, & sic inducendi ad faciendâ Justitiã;

&

& idem dicunt *Sot. Suar. Laym. Pirh. Leur. p. 3. q. 750.*
 si ad evitandum de presenti malum mihi injustè
 intentatum, v. g. si intentanti conferam beneficium,
 ut me jam non occidat vel non diffamet, non esse
 simoniam, quia conferenti nihil datur pretio æsti-
 mabile, quod antea jure suo non habuerit: & idem
 dicit *Lesb.* si malum esset paulò post inferendum,
 sicuti licitum est dare mutuum, petendo, ut alter
 vicissim, non in futurum, sed nunc in præsentì
 rem aliam det mutuan, uti colligitur ex *S. Thoma*
2. 2. q. 78. a. 2. ad 4., quia non injicitur obligatio nova
 distincta ab actu solvendi vel mutuandi, nec impo-
 nitur novum onus Justitiæ, sed tantum petitur
 modus vel conditio, sub qua posita gratis detur
 mutuum, uti explicant *Rayn. supra, & Laym. L. 4.*
T. 10. c. ult. n. 27. Vide tamen dicenda n. 149.

§. 6. Quamvis possit esse aliud peccatum, 84
 tamen non est simonia, si beneficium alicui detur
 intuitu consanguinitatis, vel propter preces arma-
 tas, vel propter metum etiam damni tempo-
 ralis incurrendi, vel amittendi proprii debiti,
 hæc enim omnia non habent rationem pretii,
Suar. Lesb. Laym. Pirh. supra.

§. 7. Qui acceptat beneficium sub pacto, v. g. 85
 docendi, etiam Theologiam, aut quia docuit, si sit
 tanquam pretium pro labore, est Simoniacus;
 non est autem, si acceptet beneficium, cui onus
 docendi per auctoritatem Superioris est adjunctum,
 ita *Navar. Allox. V. Simonia S. 4. n. 39.*, & utrumque
 fuse probat *Rayn. c. 10. à n. 24.* Posse autem adjungi
 tale onus temporale, ex eo patet, quòd *Trid. Sess. 5.*
c. 5. & *Sess. 23. c. 18. de Reformat.* jubeat addici
 aliqua beneficia muneribus docendi; & ratio est;
 quia tale beneficium habet aliquid, quod justè
 assignari potest pro stipendio Ministri, nempe
 fructus

fructus temporales, unde si quis tale onus vellet adungere Juri purè spirituali, v.g. Juri eligendi, esset Simonia, quia Jus purè spirituale assignaretur pro pretio operis temporalis, cum non possit habere rationem stipendii sustentando Ministro convenientis, consequenter daretur tanquam stipendium operis temporalis, ita Rayn. n. 26.

86 §. 8. Est Simonia bona sua dare Ecclesiæ, cum pacto, ut in Canonicum v.g. eligatur, sic enim statuit Innocentius III. c. Tuas. 34. de Simonia, *Si quis Clericus cum conditione vel pacto largiatur aut offerat bona sua, ut illa postmodum pro præbenda retineat, & in Canonicum admittatur, hujusmodi oblatio vel receptio fieri non poterit sine vitio Simoniae, cum in talibus omnis pactio aut conventio cessare debeat juxta canonicas sanctiones: Si verò pure ac sine pacto vel conditione qualibet offerat, rogant humiliter, & ut in Canonicum admittatur, & bona sua retinere sibi liceat pro præbenda, & Clerici ejusdem Ecclesiæ pure consentiant, hujusmodi receptio fieri potuit absque scrupulo simoniacæ pravitatis. Licet autem taliter duximus respondendum, quia nobis datum est de manifestis tantummodo judicare, si tamen is, qui talem donationem facit, eâ intentione ducatur, ut per temporalia bona, quæ offert, spiritualia valeat adipisci, & Clerici, qui eum in Fratrem admittunt, non essent eum, nisi commoda temporalia perciperent, admisuri, sine dubio tam ille quam isti apud districtum Judicem, qui scrutator est cordium & cognitor secretorum, culpabiles judicantur. Hæc tamen ultima Simonia est tantum mentalis, ut rectè cum aliis Pirh. n. 89. & Carden. in 2. crisi d. 27. à n. 24. Quòd si quis cum consensu Episcopi retineat sibi Jus præficiendi Clericum in præbenda, quam instituit, nulla est simonia, uti tenent omnes.*

§. 9. Est Simonia pro admissione in possessione beneficii ex pacto dare vel exigere aliquod temporale, etiam convivium, non obstante Statuto vel consuetudine etiam immemoriali, uti dicitur à n. 191. & patet ex Cap. *Jacobus*, de Simonia, *Trid.* Sess. 24. c. 14. de Reform: docentque *Abb. Garz. Less.* *Pirh.* n. 91., *Nicolartz* in praxi benef. t. 2. §. 7. *Leur.* p. 3. q. 748., si tamen Lege id statutum sit vel consuetudine receptum, & hoc temporale, quod accipitur, applicetur ad pios usus, & non exigatur prius, quam liberè posita sint spiritualia, neque hæc demegentur, etiam si nihil detur, *Abb. Barb. Az. & Pirh.* supra dicunt non esse simoniam; & *Less.* L. 2. c. 35. n. III. dicit passim non observari *Trid.* id prohibens, quamvis mandetur Episcopis, ut observari faciant, quam consuetudinem præsertim in Germania etiam damnare non audeat *Pirh.*, cum toleretur ab Episcopis & Papa, saltem ubi recepta non est aut ubi non obligat *Constit. Innoc. XII. Ecclesia Catholica*, quam referemus L. 4. n. 671. Addit *Lott.* L. 3. q. 29. n. 131. ex decisione Rotæ, etiam esse simoniam, si quis pro repellenda contradictione paciscatur de Canonicis reddendis indemnibus ob receptionem suam factam ad possessionem beneficii sibi collati. Vide *Leuren.* supra n. 1.

§. 10. Si Senatus habens Jus præsentandi statuat, ut præsentandus singulis Senatoribus aliquid pecuniæ numeret, *Burgh. cent. I. cas. 82.* dicit probabile esse, quod non sit simonia, quia hic nulla vera pactio intervenit, sed adest alius titulus, 1. Donationis remuneratoriæ. 2. Donationis modalis, quam à simonia defendunt *Suar. c. 39. n. 20. Tann. Fill. t. 25. c. 9. n. 30.* & alii. 3. Potest etiam esse titulus laboris, debent enim illo die convenire, ibi hærere, negotia sua negligere, ergo jure pro hoc labore

F a

aliquid

aliquid exigent, uti ait *Bonac.* de Simonia. d. 1. q. 6. p. 4., non commendat tamen hoc fieri *Burgh.*, & meritò, qui enim acceptat tale jus præsentandi, acceptat obligationem exequendi gratis, uti mandat Ecclesia, ideòque *Nicol.* supra, quamvis non planè reprobet, si Capitulum ab illo, qui promovetur ad beneficium, aliquid petat propter molestias congregationum, lectionem literarum &c., tamen meritò monet non faciendum.

89 §. II. Qui accipit beneficium, obligando se ad præstandum homagium alteri, quo continetur temporale commodum ejus, cui præstatur, est simoniacus, uti expressè habetur cap. *Ex diligenti*, de Simonia, sic enim emit beneficium pretio subjectionis vel servitii; potest tamen se obligare ad fidelitatem Episcopo præstandam, uti notat *Pirh.* n. 83. Vide etiam *Leuren.* p. 3. q. 747.

90 §. 12. Si Cajus det pecuniam Titio, ut Titius intercedat apud Sempronium, ut Sempronius intercedat apud Collatorem pro beneficio conferendo Cajo, aliqui apud *Dian.* p. 4. t. 4. R. 151. & iterum alii p. II. T. 6. R. 31. censent non esse simoniam, sed longè plures, quos citant & sequuntur *Castrop.* t. 17. d. 3. p. II. n. 4. *Steph.* d. 11. n. 39. *Arsd.* q. 3. *Rayn.* n. 26. & 30. *Mendo* d. 1. q. 23. longè probabilius affirmant esse, quæ sententia omnino tenenda est, quia illud pretium saltem mediatè datur pro beneficio idque directè ex intentione dantis, & intercessio illa est causa moralis beneficii concessi, ergo si emis intercessionem, virtualiter emis beneficium; erit tamen communiter simonia solius Juris ecclesiastici, quamvis uni tantùm mediatori daretur pecunia, quia non emitur beneficium ipsum, sed intercessio, quæ non est sacra, prohibetur tamen omni jure canonico apud *Castrop.* supra.

§. 13. Dare pecuniam, non pro intercessione, sed pro labore in eundo & redeundo ad collatorem, aut pro damno ideo causato, vel pro lucro cessante, aut pro dispendio temporis, quod ad intercedendum consumitur, & in quo negligitur utilitas alioquin obventura, non est simonia, uti habet communis apud *Dian. p. 10. t. 15. R. 5. Castrop. n. 5. Rayn. n. 30.*, plus tamen dari non debet, quam sit labor vel damnum; quod si plus detur, v. g. centum aurei, cum labor esset dignus tantum denis, plerique cum *Lug. in Resp. mor. L. 6. d. 4. n. 4.* censent fore simoniam, *Rodriq.* tamen & alii dicunt, quod plus est, censendum dari gratis, sed *Dian. p. 6. T. 7. R. 42.* & alii dicunt hoc ultimum in praxi non esse amplectendum: *Lug.* supra dicit, si prosteris & sincerè ita sentias, nempe, quod pro labore velis dare decem, siue beneficium obtineas siue non, & cum scias, quid deceat gratum hominem, te dicere posse, quod habeas animum etiam donandi reliquum, sed nolle ullam de eo obligationem suscipere.

§. 14. Si daretur pecunia, ut apud collatorem solummodo exponerentur merita & dignitas petentis beneficium, non autem intercederetur vel urgeretur collatio, aliqui apud *Dian. p. II. T. 6. R. 31.* putant non fore simoniam, & consentit *Rayn. n. 28.*, quia pecunia datur pro illo munere exponendi merita, & finis proximus non est beneficium, sed acquisitio bonæ opinionis apud collatorem; addunt tamen id esse periculosum, imò *Steph. n. 39.* dicit omnino esse simoniam, quia intentio dantis pecuniam hic & nunc non sistit in remuneratione hujus laudis, sed tendit ad obtentionem beneficii, ergo datur etiam ut pretium saltem mediatum beneficii obtinendi.

- 93 §. 15. Non est Simonia, si detur vel acceptetur pecunia pro habendo faciliore aditu ad Collatorem, ita *Suar.* & alii cum *Castrop.* p. II. *Mendo.* n. 297. hinc nulla erit simonia, inquit *Lesb.* n. 109. & *Raynaud.* n. 35., si oeconomo Episcopi des pecuniam, ut admittaris in ejus familiam, id intendens, ut Episcopo per obsequia fias charus, & sic ab eo beneficium obtineas, tum enim non das pecuniam pro beneficio, sed pro opportunitate demerendi Episcopum & accipiendi gratis ab eo beneficium, & per pecuniam sternis quidem viam ad beneficium, sed remotè & indirectè, quod non est illicitum.
- 94 §. 16. Si des pecuniam famulo Episcopi, ut tibi statim notificet prima beneficia vacantia, *Castrop.* p. 3. n. 4. dicit esse simoniam, quia pretio paras viam ad beneficium, citatque pro se *Navar.*, sed *Nav.* loquitur de illo, qui tali famulo notificat vacare beneficium, & pensionem promittit, ut beneficium ei impetret, in quo certum est esse simoniam, id autem non est in nostro casu, quia pretium non datur pro impetratione vel intercessione, sed tantum pro manifestatione illa beneficiorum vacantium, quæ videtur omnino remotè & indirectè se habere ad beneficium.
- 95 §. 17. Simonia est, si quis non velit conferre Titio beneficium, nisi rogetur à Cajo, quem vult sibi habere obligatum, quia paciscitur de beneficio pro temporali alterius erga se vicissim obligatione, ita *Rayn.* n. 34. Si tamen hoc finè ullo pacto & obligatione peteretur, non esset Simonia, uti docent *Suar.* *Lesb.* *Laym.* apud *Pirb.* n. 138., quia non haberetur ratio pretii seu commutationis pro re spirituali.
- 96 §. 18. Si quis ex vana gloria vel appetitu laudis conferat alteri beneficium, non est Simonia, uti

ut cum communi *Alloza v. Simonia. Sect. 2. n. 33.*, addens per munus à lingua tunc solum incurri simoniam, quando ex illo speratur temporalis utilitas, dicitque hanc sententiam esse communem DD.

§. 19. Est Simonia servire alteri finè salario, 97 cum pacto saltem tacito, ut loco salarii accipiat beneficium, ut si quis dicat se velle servire gratis, vel ob salarium nimis modicum, & tamen hoc ipso ex circumstantiis causet in eo, cui servit, obligationem ad remunerandum servitium per collationem beneficii, quod serviens per hoc intendit, ita cum aliis *Rayn. n. 34.*, hinc plures cum *Pirh. n. 86.* dicunt, si quis revera gratis serviat, non debere servire principaliter hac intentione, ut beneficium obtineat, alioquin fore Simoniam, quia intendet illud æquivalenter emere isto servitio: addit *Carden. c. 5. a. 3.*, si serviat vel præstet temporale obsequium etiam secundariò tantum ex illo fine, si per hoc moveat conferentem ad dandum beneficium, fore Simoniam, quia præstat temporale velut motivum dandi spirituale, quod est virtualiter illud commutare cum illo: Si tamen serviat vel præstet obsequium primariò propter mercedem, & secundariò habens spem obtinendi ab eo beneficium, non est Simonia, si per hoc non intendat movere collatorem ad compensandum illud temporale per spirituale: imò si serviat vel obsequia præstet omnino gratis aut pro pretio impari laboribus, sed finè pacto etiam tacito, quamvis cum spe beneficii, *Suar. Laym. Less.* aliique cum *Rayn. n. 35.* & *Pirh. n. 135.* docent non fore Simoniam: addit *Sanch. apud Dian. p. 4. T. 4. R. 151.*, etiam non fore, quamvis principaliter serviret ex spe beneficii: se autem obligare ad dandum vel

permutandum vel resignandum beneficium ratione servitii ab altero præstiti vel præstandi, est Simonia, licet addatur conditio, si Papa consenserit, uti rectè *Lesf.* in *Auct. v. Simonia c. 2.*, licet enim consenserit in translationem beneficii, non tamen consentiet nec consentire potest in commutationem spiritualis pro temporali.

98 §. 20. Est Simonia, si quis obsequia temporalia famuli, quæ compensare debet mercede temporali, velit compensare beneficio Ecclesiastico, quia sic commutat spirituale pro temporali, quod est virtualiter vendere spirituale: Si tamen mercedem temporalem dederit parem servitio, & famulus ex occasione servitii invenerit gratiam apud collatorem, ideoque collator inclinetur & conferat beneficium; item si famulus gratis serviêrit, vel pro pretio impari laboribus, & Dominus vicissim propensus conferat ei beneficium, non erit Simonia, tunc enim præstita obsequia non habent rationem pretii, sed tantum conciliant benevolentiam, à qua procedit gratia beneficii: quamvis hoc ultimum non careat periculo & specie Simonix, uti notant *Suar.* & *Laym.* apud *Pirh.* n. 137., quod si collato beneficio alter pergeret servire sine salario, habendo beneficium in commutationem salarii, esset Simonia, uti cum aliis *Pirh.* n. 86. & *Rayn.* n. 35.

99 §. 21. Est Simonia sic pacisci cum aliquo, qui ministerium etiam spirituale præstat, habebis annuè pro stipendio centum aureos, donec curaverim tibi beneficium, cujus proventus tibi afferant centum aureos, tumque continuabis tuum spirituale ministerium: Sic enim fit permutatio ministerii spiritualis cum beneficio spirituali: omnis autem pactio & permutatio etiam rei spiritualis cum spirituali in materia beneficiaria est

est simoniaca: Si tamen Episcopus constituat alicui
 è suis familiaribus pensionem, donec ei conferat
 beneficium, non est Simonia, uti cum aliis *Alloz*
 S. 4. n. 35. Item, Si Episcopus, antequam alicui bene-
 ficium conferat, ob aliquam causam ordinaverit
 aliquid subtrahendum de fructibus beneficii confe-
 rendi, & in pios usus expendendum, non est illicitum;
 si verò ab eo, cui beneficium confert, requirat aliquid
 sibi exhiberi de fructibus illius beneficii, idem est,
 ac si aliquod munus ab eo exigeret, & non caret vitio
 Simonia, S. Th. 2. 2. q. 100. art. 4. in fine.

§. 22. Si quis promittat alteri se magnam pecu- 100
 niæ summam assignaturum in eleemosynam
 pauperibus, vel pio loco, si conferat vel impetret ei
 beneficium, *Alloz* n. 39. & *Soria* apud *Dian.* p. 11.
 T. 6. R. 31. dicunt non esse simoniam, quia inter titu-
 los excusantes à Simonia est eleemosyna, uti
 ex *Roccaf.* refert *Steph.* d. 11. n. 30., pro eadem sen-
 tentia refert *Turr. Dian.* p. 5. T. 14. R. 75., ex quo affert
 hanc rationem, quia sicuti Pater non committit
 Simoniam, si Filio offerat novam vestem sub con-
 ditione & pacto, ut v. g. confiteatur & communi-
 cet, quia non dat ut pretium rei spiritualis, sed
 ut moveat ad exercendum opus virtutis; ita dans
 aut procurans beneficium tantum movet ad opus
 virtutis, quod est eleemosyna. Verum hæc solum
 probant non esse Simoniam Juris naturalis ita
 pacisci de dando beneficio sub onere dandi elee-
 mosynam, est tamen & manet Simonia Juris
 ecclesiastici, quo prohibentur omnes pactiones
 in materia beneficiaria.

§. 23. Si Titius ad permovendum Patronum, 101
 ut se præsentet, promittat reparare sacellum,
 in quo fundatum est beneficium, putârunt aliqui

esse Simoniam, quia est pactio in materia beneficiaria, uti jam sæpe dictum est, & *Alexander II. Cap. Ex multis* l. q. 3. sic habet, *ut nullus cujuscunque gradus Clericus pro Ecclesia beneficio aliquid audeat conferre, aut fabricæ Ecclesiarum vel donariis Ecclesiarum, seu etiam quod Pauperibus sit tribuendum, quia teste Scripturâ, qui aliquid malè accipit, ut quod bene dispenset, potius gravatur quàm juratur.* respondit tamen 9. Januarii 1700. Româ vir doctus non esse Simoniam, quia reparatio sacelli est obligatio innata Capellaniis aut Vicariis, ergo de ea inire contractum non est aliud, quàm assecuratio reparationem, ad quam tenebitur, ejusmodi autem contractus non prohibentur, sed licitè quisque se obligat ad faciendum id, quod postulat suum beneficium sive officium.

102

Q. 19. *An sit simonia dicere, confer mihi beneficium, intercede pro me &c. & ero tibi gratus.* Si in genere id dicat & sincerè procedat sinè intentione dandi temporale pro spirituali aut contrahendi novam obligationem, sed solùm exponendâ suam obligationem antidoralem, cui postea liberum sit satisfacere per quidcunque, non est Simonia, & hoc tantùm volunt Authores aliqui præsertim apud *Dian. p. 10. T. 15. R. 5.*, quando dicunt licitum esse dicere se fore gratum, eò quòd hæc verba non obligent, sed tantùm dent spem, vel reciproci temporalis commodi vel cujuscunque alterius, quam spem cum alter licitè habeat, etiam ego licitè eam in ipso excito: rectè tamen notant *Carden. in 2. Crisi d. 27. n. 66. & Leur. p. 3. q. 745. n. 4.* si tales sint circumstantiæ, ut his attentis promittat vel significet se determinatè daturum temporale, fore Simoniam, quia quamvis ea nuda prolatio istorum verborum id non significet, tamen

ex circumstantiis & communi modo loquendi, quem inter se satis intelligunt homines hoc tempore, verè significant promitti determinatè compensationem temporalem, idque ex obligatione aliqua saltem gratitudinis, distincta ab obligatione antidorali: quod à posteriori colligitur, nam si ille, qui beneficium accepit, nihil det temporale, censetur mereri nomen ingrati, pati debet exprobrationem aut justum pudorem, uti inter homines persuasio est; sæpe etiam admonetur, ut gratitudini satisfaciatur, ergo manifestum est adfuisse pactum saltem implicitum de dando temporali: hinc *Lesf.* in *Auct. v. Simonia, cas. 3.* rectè monet cautè utendū esse talibus verbis, præsertim ubi ex consuetudine acceptantur tanquam obligatoria ad aliquid determinatum, uti ferè ubique fit his temporibus, & difficile est credere, inquit *Lesf.*, tantas summas postea dari ex pura gratitudine: unde *Carden. n. 67.* dicit per ista verba sic prolata & acceptata incurri Simoniam, non tantum mentalem, sed etiam conventionalem subjectam pœnis Juris, quia illa verba ita inter illos accipiuntur, ut significant promissionem compensationis temporalis, ergo est Simonia non tantum in mente & in intentione, sed externis verbis ac signis expressa, ergo conventionalis.

Q. 20. *Quenam hinc veniant sub nomine beneficii.* 103
R. Tantum resolvam de illis, circa quæ est dubium, an finè Simonia emi vel vendi possint.

§. I. *Suar. Sanch. Lesf. Pirh. L. 5. T. 3. n. 100.* aliique plures cum *Diana p. 4. t. 4. R. 156.* probabiliter dicunt officia regularia, uti Provincialatus, Prioratus, Rectoratus &c. includi sub nomine beneficii, adeoque esse materiã Simonix, etiam in ordine ad incurrendas pœnas, quia sunt beneficia regularia:
tamen

tamen etiam probabiliter contradicunt *Barb. Peirin. Az. Bon. & Mendo* d. 1. n. 311., quia propria & absolute non dicuntur beneficia ecclesiastica in materia autem poenali, verba non sunt amplianda à propria significatione, sed potius restringenda: hinc infert *Sanch.* in Conf. L. 2. c. 3. d. 44. non esse Simoniam sic pacisci, elige me in Provinciam, & ego te eligam in Priorem, quia pactio & permutatio in rebus spiritualibus tantum prohibetur in materia beneficiaria, uti dicitur à n. 112.

104 §. 2. Nomine beneficii non veniunt Commendæ Equitum Hierosolymitanorum, quia licet dentur solis Religiosis professis, tamen dantur titulo laico & pro temporali militia ministerio, professio vero est tantum conditio sine qua non, ita *Lex. Suar. L. 4. c. 27. n. 6. Barb. de Jure Eccles. L. 3. c. 7. n. 9. Castrop. t. 17. d. 3. p. 13. n. 13.* & Theologi communiter cum pluribus Canonistis apud *Dian.* in Summa v. Simoniam n. 4. contra *Az. Torres Paris. Garz. p. 1. c. 4. Sperell. decis. 21. Fori Eccles. n. 37*: ideoque cum prioribus docet *Dian. p. 3. Tract. 2. R. 62*, non fore Simoniam, licet daretur pretium pro impetrando Ordine Equestri, quia licet Ordines tales ordinentur ad divinum cultum, tamen pro fine ulteriori, qui hic spectari debet, habent quid temporale, nempe militiam: docet quoque *Dian. P. 6. Tract. 8. R. 17.* cum *Suar.* & aliis multis, quod Commendæ Melitensium non sint beneficia, sed dentur in stipendium pro servitiis non spiritualibus, adeoque non sint materia Simoniam, advertit tamen *Castrop.* supra cum *Suar.* & aliis, fore injustitiam, si Superiores vel Magistri Ordinum eas Commendas venderent, quia non sunt Domini, sed dispensatores, & quidem Papæ subordinati, qui non consentit vendi, sed bene meritis vult distribui: possunt

possunt tamen donari cum onere & obligatione exhibendi aliquod temporale munus, v.g. eundi in Africam, serviendi, solvendi pensionē pro necessitate; possētque etiam Pontifex dare potestatem eas vendendi.

§.3. Quamvis Præbendæ Canonesarum non sint ¹⁰⁵ propriè beneficia, tamen esse materiam Simonix resolvit S. Congregatio sub Eminentiss. Emmerix anno 1692., uti in hanc provinciam rescripsit noster Revisor Hispanus: Aliqui tamen cum *Leur.* p. 2. q. 722. putant distinguendum, & id admittunt de Canonis, quarum fundatio primitus fuit religiosa sive Monialium, si per præscriptionem necdum sint sæcularizata; negant autem de aliis fundatis, v. g. à Parentibus nobiles pro educatione filiarum, quia hæ ab Ecclesia non censentur erectæ aut positivè approbatæ tanquam præbendæ spirituales. Vide dicenda L. 4. à n. 229.

§.4. Capellanix autoritate Episcopi non erectæ, ¹⁰⁶ non sunt beneficia, nec materia Simonix, uti cum aliis *Castrop.* n. 14; similiter hospitalia, si autoritate Episcopi erecta non sint, neque sub ejus cura existant, quamvis sint pia loca, non sunt ecclesiastica, consequenter nec materia Simonix, *Suar.* n. II. & alii cum *Castrop.* n. 15: si autem autoritate Episcopi instituta sint, & existant sub ejus cura, ac simul secum afferant administrationem spiritualē, sunt materia Simonix secundum *Suar.* & alios supra: si autem functionem spiritualem non habeant, sed tantum regimen temporale, cum tota sollicitudine pertinente ad curam infirmorum, non est saltem Jure divino Simonia vendere administrationem: videtur tamen esse Jure humano, quia prohibetur venditio administrationis rerum Ecclesiasticarum, quales ex instituto Ecclesix sunt bona

bona temporalia talium hospitalium, uti tenentur
Suar. & alii cum *Castrop.* supra.

107

§. 5. Docent communiter omnes, quòd officia
 ad nutum revocabilia, uti sunt Vicariatus tempo-
 ralis, officium Legati, non sint materia Simonia.
 Similiter officia Ecclesiae temporalia, uti sunt
 Procuratoris rerum temporalium Ecclesiae, Advo-
 cati, Syndici, Judicis ab Episcopo constituti
 in locis, ubi habet temporalem jurisdictionem, item
 Dispensatoris seu Oeconomi, Sacristae vel Custo-
 dis, non sunt materia Simoniae Juris naturalis, quia
 in se nil spirituale habent: si tamen soleant exerceri
 per Clericos, venditio illorum est prohibita Jure
 Ecclesiastico tanquam simoniaca, *Suar.* c. 29. n. 3.
Pirh. n. 121. Quòd si exerceri soleant etiam per laicos,
 vendi poterunt, *Silv.* & *Pirh.* ibidem. Functiones
 tamen ejusmodi officiorum nullo Jure prohiben-
 tur vendi, cum sint merè corporales, *Suar.* n. 13.
Pirh. n. 122. Etiam videri potest de illis *Illf.* T. 5. n. 311.

108

§. 6 Coadjutoriae beneficiorum, quae nihil aliud
 sunt, quam quaedam facultates auctoritate Ponti-
 ficis concessae exercendi officium, quòd proprie-
 tarius exercere tenetur, tamen si cum futura succes-
 sione concedantur, beneficia non sunt, hinc
 non sunt materia Simoniae Juris Ecclesiastici vel
 naturalis, si quid temporale detur solum in sustentationem
 admittentis Coadjutoriae, *Castrop.* supra, hae enim sustentatio ipsi debita est. An autem
 praesimonium, titulus, Commenda aliaque simili-
 lia sint strictè beneficia vel materia Simoniae, dice-
 tur L. 4. à n. 217., item de Vicariatu Episcopi, Offi-
 cialatu, & quibusdam aliis, vide dicenda hic n. 214.

109

Q. 21. Cur beneficiorum permutatio propria aucto-
 ritate facta sit simoniaca. R. §. 1. Caram. putat
 ideo esse, quòd Papa tollat ab uno beneficio
 Spiritua-

spiritualitatem, & sic pro temporalitate unius detur spiritualitas alterius. *Contra est*, 1. Papa vult utrumque beneficium manere invendibile, impermutabile & annexum suo officio spirituali, ideo enim ex motivo Religionis prohibet venditionem & permutationem utriusque, quia utrumque est spirituale & manet tale, propter connexionem cum officio spirituali, ergo à neutro tollit spiritualitatem. 2. Papa non determinat, quodnam ex illis determinatè fiat temporale, neque fundamentum est dicendi hoc potius fieri quàm illud, ergo neutrum fit temporale; sed neque indeterminatè tantùm vult unum esse temporale, tum quia hoc gratis fingitur, tum quia temporalitas debet subjecto determinato convenire, uti albedo, tum etiam quia Papa vult utrumque esse & manere spirituale, uti dictum est, ergo.

§. 2. *Carden.* in 1. Crisi d. 67. c. 3. dicit esse ideo, quia spirituale commutatur cum temporali, nam 110 temporale, quod est in beneficio A., est extrinsecè spirituale, propter nexum, quem habet cum spirituali, ergo beneficium A. est saltem partialiter spirituale: similiter beneficium B., ergo cùm totum beneficium A. detur pro toto beneficio B., utrumque datur aliquid saltem partialiter spirituale pro aliquo saltem partialiter temporali. *Si dicas*, singula habere aliquid spirituale & aliquid temporale, spirituale autem commutari cum spirituali, & temporale cum temporali. *Reponit*, id gratis fingi, nisi enim accedat authoritas Superioris, temporale, quod inest, nequidem virtualiter separatur à spirituali, sed sunt moraliter unum, ergo dici non potest, quòd spirituale respondeat soli spirituali, & temporale soli temporali, sed tempo-

temporale spiritualizatum totum indivisibilitate dabitur pro temporali spiritualizato, ergo aliquid partialiter spirituale commutabitur cum aliquo partialiter temporali, quod est simonia Juris naturalis. *Confirmatur*, nam si accedat autoritas Superioris, tum permutatio non erit simoniaca, quia Jus temporale percipiendi fructus per dispensationem virtualiter separatur ab officio spirituali, per hoc nempe, quod eo modo permittatur contractus circa Jura illa temporalia, atque si non essent annexa spirituali, qualiter etiam fit virtualis separatio, si vendatur calix consecratus, ergo è contrà si Ecclesia id fieri prohibeat, uti prohibet in beneficiis, temporale & spirituale sic manebunt connexa, ut quod datur pro uno, censeatur dari etiam pro altero. Hæc explicatio est probabilis; sed

¶ §. 3. Simonia, quæ intervenit in permutatione beneficiorum, facilius explicatur dicendo, quod fit Simonia Juris Ecclesiastici tantum, nam Lex facit objectum suum esse materiam illius virtutis, ex cuius motivo lex ponitur, uti explicatum est L. I. n. 626., Ecclesia autem talem permutationem prohibuit ex motivo Religionis, ne res spirituales subjiciantur humanis contractibus, & tractentur instar profanarum, & maxime, ut caveatur periculum commutandi res spirituales cum temporalibus, quod periculum est in beneficiis, quibus annexum est Jus percipiendi temporalia, quorum posset haberi major ratio, quam rei spiritualis, ergo id prohibendo facit transgressionem esse simoniacam irreverentiam erga res spirituales, sicuti præcipiendo ex motivo reverentiæ, ut jejuni communicemus, facit, ut communio sumpta à non jejuno sit sacrilega.

Quomodo in permutationibus, resignationibus
consti

constitutionibus pensionum, committatur Simonia, dicitur Lib. 4., quando de illis agitur.

Q. 22. *An omnis permutatio rei spiritualis cum spirituali sit simoniaca.* R. §. I. Dicitur esse in materia beneficiorum, uti si duo ita paciscantur, do tibi meum suffragium in hac electione, & tu dabis mihi tuum in alia; tu elige nepotem meum ad hoc beneficium, & ego eligam tuum ad illud &c., ita cum aliis *Rayn. de benef. L. 2. S. 1. c. 2. n. 32.*, si tamen sine pacto & obligatione ulla dicerent, fave mihi nunc tuo suffragio, & ego vicissim tibi aliâ vice favebo, *Alloza V. Simonia S. 2. n. 28.* dicit non esse Simoniam, quia est tantum petitio vel oblatio favoris liberè præstandi vel negandi; res tamen periculosa est, & ideo fugienda, quia vix aberit pactum tacitum & susceptio alicujus obligationis.

§. 2. Pacisci de beneficio alicui dando pro suffragio in electione, est Simonia, uti patet ex hætenus dictis, quia est permutatio rerum spiritualium in materia beneficiaria, quæ prohibetur ab Ecclesia, ita cum aliis *Pirb. L. 5. T. 3. n. 87.*

§. 3. Permutatio rerum aliarum spiritualium etiam privatâ authoritate facta, non est simoniaca, neque ullo Jure prohibita, ita cum aliis *Raynaud. supra*: unde est licitum permutare calicem cum calice, Reliquias cum Reliquiis, &c., item licitum est sic pacisci, tu lege pro me Sacrum, & ego pro te orabo, vel dabo eleemosynam, ita *Suar. c. 30. n. 5. & c. 31. n. 20. Pasq. de Sacrif. q. 919. Dian. P. 4. Tract. 4. R. 150. Pirb. n. 124.* aliique communiter, ratio est, quia Jura tantum prohibent permutationes in materia beneficiaria, ergo cum hæc sint odiosa, non debent extendi ad alias materias; neque ulla irreverentia est, si una res spiritualis sit

G

veluti

veluti pretium pro altera spirituali. Addit *Hamm* de *Justitia* T. 6. T. 2. n. 568. posse rem ejusmodi spirituales cum altera permutari, v. g. Ecclesiam cum Ecclesia, quamvis excessus valoris unius suppleri deberet per pecuniam, id enim conceditur *Cap. Ad questiones* de rerum permutatione: & universaliter licitæ sunt pactiones vel transactiones propriâ autoritate factæ in aliis materiis, uti si contentio sit de Jure spirituali, postea inter Episcopos vel alios fieri transactio, ut alter natim visitent, præsentent, eligant: item ut unus jurisdictionem, alter provisionem beneficiorum habeat, *Suar. c. 51. n. 8.*

115 *Objici potest, quòd Cap. Quæsitum, ibidem, dicitur, Pactio circa spiritualia vel connexa spiritualibus labem semper continet Simoniam. R. Sermo ibi est de permutationibus Præbendarum, non autem aliarum rerum spiritualium.*

116 *Q. 23. An vendere beneficium Ecclesiasticum sit Simonia Juris divini seu naturalis. R. §. 1. Negant plerique Canonistæ cum Garzia de beneficiis p. 1. c. 2. n. 8; Canonistas sequuntur aliqui Theologi inter quos est Less. de Just. L. 2. c. 35. n. 26. & Cardena in I. Crisi d. 67. n. II. & 21. Alii apud Suar. c. 24. n. 10. negant de beneficio simplici non habentis annexam jurisdictionem, affirmant autem de curato; sed de utrisque videtur esse eadem ratio nam hæc & illa habent annexum saltem officium spirituale. Itaque Ratio Cardena est, quia cum beneficio insit jus percipiendi annuos proventus, licet annexum sit officio spirituali, est tamen realiter diversum ab illo, ergo vendi potest (stando in Jure naturæ) tanquam Jus ad aliquid temporale, sicuti calix consecratus potest vendi ratione materiæ & formæ artificialis secundum se pretio*

pretio æstimabilis, licet illis annexa sit consecratio spiritualis: ideo autem venditio beneficii est simoniaca, quia sacris Canonibus est prohibita intuitu Religionis, uti n. III. dictum est.

§.2. Notandum cum *S. Bonavent. & Suar. à n. 12.*, ¹¹⁷ hæc duo valde distingui, *temporale annexum spirituali, temporale cui annexum est spirituale*: tum dicitur temporale annexum spirituali, si spirituale præsupponatur, sitque veluti fundamentum & præcipuum, cui adjiciatur, & in quo fundetur temporale, & ita se habet res in beneficio, in quo primum & principale velut præsuppositum est officium spirituale, cui annectitur jus percipiendi temporales fructus. Tum dicitur temporale, cui annexum est spirituale, si temporale præsupponatur tanquam primum, quod etiam principaliter attendatur, & ita se habet calix consecratus, in quo materia & forma artificialis præsupponitur, illi autem adjicitur consecratio spiritualis, & talem rem posse vendi dicemus à num. 152. Hoc supposito,

§.3. Videtur probabilius, quòd vendere beneficium Ecclesiasticum sit Simonia Juris divini seu naturalis, ita multi cum *Rayn. L. 2. S. 1. c. 10. à n. 10. & Pirh. L. 5. T. 3. à n. 75.*; estque etiam *S. Th. 2. 2. q. 100. art. 4. O.*, & eandem tenent plerique alii Theologi apud *Garz. n. 10.* Ratio est, quia licet beneficium habeat aliquid temporale, tamen hoc temporale est annexum alicui antecedenter spirituali, ita ut spirituale sit præsuppositum & præcipuum; talia autem sunt intrinsicè invendibilia, uti rectè *Suar. supra* aliique communiter, & dicitur à n. 152., ergo. *Confirm. ex principiis Cardenæ* relatis n. 110., nam temporale, quod inest beneficio, si autoritas Superioris non accedat, nequidem virtualiter

separatur à spirituali, sed est moraliter unum cum illo, ideòque vocatur temporale spiritualizatum, ergo hoc ipso, quòd venderetur temporale, etiam venderetur spirituale, ergo eset Simonia Juris divini & naturalis. Et huc pertinet dictum Paschalis Papæ, Cap. *Si quis objecerit*, 7. caus. 1. q. 3. *Quisquis horum alterum vendit, sinè quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.* Et hæc confirmabuntur in q. seq., nam est contra justitiam vendere beneficium, ergo est contra Jus naturale.

119 Q. 24. *An sit etiam injustitia, dare beneficium aliud spirituale pro pretio temporali.* R. §. 1. *Esse injustitiam, uti patet, ex prop. 22. ab Alex. VII. damnata. Non est contra justitiam beneficia non conferre gratis, quia collator conferens illa beneficia Ecclesiastica pecuniâ interveniente, non exigit illam pro collatione beneficii, sed veluti pro emolumento temporali, quod conferre non tenebatur.*

120 §. 2. *Difficultas est in explicando, cui & cur fiat injuria: Aliqui dicunt fieri Deo, quia solus Deus est Dominus rei spiritualis, homo autem tantum dispensator, uti habetur I. ad Cor. 4., ergo qui rem spiritualem usurpat invito Deo, facit Deo injuriam, sed qui dat beneficium pro pretio, ille usurpationem spiritualem invito Deo, qui Matth. 10. dicitur *Gratis accepistis, gratis date*, ergo qui dat beneficium pro pretio, facit injuriam Deo. Verum dicendum est per hoc fieri Deo injuriam latè dictam tantum, non autem strictè, quia Deus nullâ re privatur, neque de hac injustitia loquitur damnatio.*

121 §. 3. *Talis collatio beneficii est injusta respectu illius, qui dato pretio accipit illud beneficium, quia conferens accipit pretium, & tamen vicissim*

de suo nihil dat pretio æstimabile, nam fructus non dat, cum necdum existant, nec ad ipsum pertineant, sed ad possessorem beneficii tum futurum; Jus autem ad illos est spirituale vel spirituali ita annexum, ut spirituale præsupponatur, & temporale semper fundetur & referatur ad illud; spirituale autem vel aliquid sic connexum cum spirituali propriè non spectat ad hominem, sed illius Dominus est solus Deus, & saltem tale aliquid non est pretio temporali æstimabile, uti in quæst. præced. dictum est, & iterum dicitur à n. 152., ergo conferens accipiendo pretium nil dat vicissim de suo, quod sit pretio æstimabile, ergo facit injuriam danti pretium: atque ex hoc patet rectè damnatam esse propositionem relatam.

§. 4. In aliis materiis Simonix, ubi aliquid spirituale datur pro temporali, *Castrop. T. 17. d. 3. p. 1. n. 6.* dicit quandoque intercurrere injustitiam, quandoque non, si enim vendens non ideo patiatur incommodum, nec amittat ullum emolumentum, dicit fieri injuriam ementi, quia vicissim nihil fit huic, pretio æstimabile; si autem vendens patiatur incommodum, vel amittat emolumentum, dicit non fieri injuriam, quia pretio respondet aliquid, quod est pretio æstimabile, & ita etiam sentiunt *Suar. Val. Bonac. Laym. Fill. Az. Lugo de Just. d. 18. n. 53. Rayn. L. 2. S. 1. c. 4. n. 10. Pirh. L. 5. T. 3. n. 175.* verum sententia illa est quidem vera, si temporale detur velut pretium incommodi vel amissi emolumenti; si tamen temporale comparetur ad spirituale, & detur velut ejus pretium, omnino fiet injuria ob rationem antè datam.

Q. 25. *An ergo beneficia Ecclesiastica nihil in se habeant, quod possit esse vendibile absque Simonia vel injustitia.* R. Quamvis per beneficium

communiter nunc intelligatur complexū aliquod, partim ex Jure exercendi aliqua ministeria spiritalia, partim ex Jure percipiendi fructus temporales ob tale ministerium, tamen, strictè loquendo, Jus exercendi ministeria spiritalia, dicitur Officium; Jus autem percipiendi fructus temporales, simpliciter vocatur beneficium seu Præbenda. Quòd ad Officium spectat, certum est illud esse intrinsecè invendibile, quia supposità institutione Ecclesiæ est spirituale, ergo pretio temporali inæstimabile, quia spirituale est alterius & plane superioris ordinis. Quòd attinet ad Præbendam, certum quòque est ex hactenus dictis esse invendibilem Jure Ecclesiastico, & latè probat Rayn. c. 10. à n. 7.; quòd autem sit invendibilis etiam Jure divino & naturali, diximus tanquam probabilius n. 118.; si tamen talis Præbenda five Jus ad fructus autoritate Papæ (qui solus id potest) separaretur ab Officio, ita ut fructus non amplius solvi deberent ratione Officii, sed ex alio titulo vel causa, v. g. ob liberalem donationem Papæ propter obsequia temporalia Ecclesiæ præstita &c. tale Jus percipiendi fructus, pretio temporali emi ac vendi posset etiam laico, uti rectè Suar. c. 24. n. 23. & 25. Lesf. de Just. L. 2. c. 35. n. 19. Rayn. à n. 13.

An pensio sit aliquid spirituale aut vendi possit, dicitur Lib. 4. n. III8. & 1172.

124 Q. 26. An sit Simonia vendere vel locare Decimas aut fructus beneficiorum. R. §. 1. Si per Decimas intelligantur ipsi fructus, qui ex alieno fundo colliguntur, v. g. frumentum, vinum, certum est, quòd liceat hos vendere vel elocare alteri pro annua pensione, quia nihil sunt spirituale, nec de se spirituali annexum: si autem per Decimas intelligatur Jus directum decimandi, hoc Jus est

est invendibile, quia est spirituale vel spirituali antecedenti annexum : potest tamen Jus decimandi, quod est in uno loco, permutari cum jure decimandi in alio, secundum dicta n. 114. Denique si per Decimas intelligatur Jus utile decimandi, si illud autoritate Papæ vel consuetudine separatum sit à Jure directo, quod semper manet penes Ecclesiam, illud poterit laicis competere & vendi atque emi, ita *Engel L. 5. T. 3. n. 22.* Similiter si Jus decimandi tibi laico à Papa sit concessum, poteris vendere sine Simonia, *Alloza v. Simonia Sect. 4. n. 41. & alii.*

§. 2. Communis est sententia, licere Beneficiato ¹²⁵ locare fructus saltem ad breve tempus, quia locatio non inducit separationem à titulo beneficii, uti cum *Suar. docet Pirh. n. 78.* Et quamvis in Extravag. *Ambitiosa* solum triennium concedatur, tamen communis sententia est eam restrictionem non esse plerisque locis receptam, uti testatur *Tolet. apud Rayn. c. 2. n. 25; & Castrop. p. 13. n. 5.* dicit nullibi ferè esse receptam, hinc ubi recepta non est, poterit fieri locatio etiam ad tempus vitæ, ita *Haun. de Just. T. 6. T. 2. n. 567.*

§. 3. Præsentatus, sed à Papa vel Episcopo ¹²⁶ necdum confirmatus, non potest percipere fructus, nisi velut administrator, sequestrando illos, donec obtineatur collatio tituli & confirmatio, unde prius non poterit de illis absolutè disponere vendendo vel locando, fructus tamen debentur Præsentato, si confirmetur, *Leß. in Auct. v. Simonia, c. 8.*

Q. 27. *An sit Simonia vendere vel elocare* ¹²⁷
Jus Patronatûs. R. §. I. Jus-Patronatûs est potestas nominandi vel præsentandi Clericum promovendum ad beneficium Ecclesiasticum vacans.

Est autem duplex, vel personale, quod personæ est affixum; vel reale, quod rei, v.g. arcis nobili adhæret: estque semper merè spirituale secundum *Suar. c. 26. n. 7. Laym. L. 4. T. 21. c. ult. n. 60. contra Lott. de re benef. L. 2. q. 9. n. 5. & Leurenium p. 2. q. 25.* partim quia principium habet à potestate Ecclesiastica, per quam beneficia instituuntur, partim quia ordinatur ad beneficium Ecclesiasticum: & quamvis secundum *Azor* aliosque Canonistas communiter cum *Pirh. L. 3. T. 38. n. 5.* fit tantum antecedenter annexum spirituali, non potest tamen per se & solitariè vendi vel elocari sinè Simonia, uti ex Jure & ratione pluribus probant *Pirh. n. 71. Suar. c. 28. n. 7. Leuren. q. 27.*

128 §. 2. Jus patronatûs reale transire potest ad emptorem per accidens & ratione rei, v.g. arcis venditæ, cui annexum est, uti cum aliis *Lott. n. 47. Pirh. n. 72*; si tamen res, cui Jus Patronatûs est affixum, ideo pluris vendatur, est simonia, ita *Azor* aliique communiter cum *Castrop. T. 13. d. 2. p. 4. n. 10.* contra *Garz. de benef. p. 5. c. 9. n. 35*, cui favet *Molin. de Just. T. 3. T. 3. d. 620. n. 6.*, quorum sententiam *Castrop.* dicit non esse improbabile, ex hac ratione, quia Jus illud Patronatûs reddit rem multum æstimabilem ratione temporalitatis annexæ, v.g. præcedentiæ, honorificentioris loci &c., quæ debentur Patrono ante alios; sed standum est in prima sententia, alioquin etiam liceret aliquid temporale dare pro quavis dignitate Ecclesiastica, ad quam sequitur præcedentiæ vel honorificentior locus.

129 §. 3. Si vendatur Jus Patronatûs, vel per se & principaliter, vel etiam per accidens tantum ratione rei, cui annexum est, quæ ideo pluris vendatur, ob hoc ipsum tam Jus illud, quam pretium illi

illi respondens amittitur ; estque suspicio vendi ideo pluri, si in contractu de eo fiat expressa mentio ; in dubio tamen præsumendum est, quòd mentio fiat, non ratione venditionis, sed ut emptor sciat Jura bonis venditis annexa, ita post alios *Engel* n. 25. & *Pirh.* n. 75. Vid. *Leur.* q. 67. n. 6.

§. 4. Si Jus Patronatus non sit annexum rei, sed ¹³⁰ immediatè insit personæ, certum est vendi non posse vel elocari, *Castrop.* n. 12. *Corr.* p. 5. c. 9. n. 46. Imò nequidem potest sine consensu Episcopi per donationem transire in Laicum, sed tantum ad personam sacram vel pium locum, estque aliàs donatio invalida, uti ex decisione Rotæ tenet cum pluribus Canonistis *Barb.* de Off. Episc. alleg. 71. n. 23., non est tamen simoniaca, inquit *Raynaud.* n. 39., cum sit libera donatio. Addit cum *Pirh.* n. 39. & 74 ; si quis sit hæres etiam voluntarius & extraneus Patroni habentis tale Jus personale, hoc Jus etiam sine consensu Episcopi à tali persona ad hæredem transire.

§. 5. Si res, cui annexum est Jus Patronatus, ¹³ ad longum tempus elocetur, v.g. ad 10. annos, communis sententia cum *Garz.* de benef. p. 5. c. 6. n. 10. dicit esse conductoris: è contrà si ad modicum tempus elocetur, *Abb.* & *Pirh.* n. 76 dicunt non elocari Jus Patronatus, sed manere apud locatorem ; *Barb.* putat pro illo tempore transire ad Conductorem, & consentit *Castrop.* n. 13 ; prior tamen sententia est communior, & ad tollendum dubium debet Locator vel sibi expressè retinere, vel conductori committere, ut suo nomine præsentet, quando beneficium vacabit. Vide *Leuren.* q. 52.

§. 6. Jus Patronatus permutari potest cum alia re ¹³² spirituali, uti dicitur *Lib.* 4. n. 347, ubi à n. 330. plura addentur de Jure Patronatus.

133 Q. 28. *An sit Simonia, pro beneficio pecuniam dare Patrono hæretico.* R. §. 1. *Leß. in Auct. v. Beneficium,* casu 6. absolute affirmat, ideoque consulit, ut à Papa petatur collatio, simulque dispensatio, ut cum Patrono hæretico transigi possit de fructibus; estque sententia hæc tutior & communior.

134 §. 2. Si hæreticus (idem est de excommunicato) sit publicè denunciatus, amisit Jus Patronatûs, unde frustra ab illo peteretur nominatio, ita *Nay.* & alii cum *Sanch.* in *Conf. L. 2. c. 3. d. 51. n. 10:* Si autem non sit publicè denunciatus, uti non sunt in his partibus, *Covarr.* & *Henriq.* adhuc dicunt amisisse Jus Patronatûs, quamvis Ecclesia ob causas in hoc dissimulanter se gerat, & permittat eos agere, atque si Jus haberent: ex quo deducunt aliqui, si hæretico tali detur pecunia, non dari pro re spirituali, circa quam ipse nullam potestatem habet, sed dari pro nihilo, & quidem illi, qui tantum impedire potest, non autem juvare, adeoque non committi Simoniam: sed contraria sententia, quòd nempe in hæreticis toleratis maneat Jus Patronatûs, longè communior est & probabilior, quam probat *Sanch. de matr. L. 3. d. 22. à n. 31.*, unde ex hac causa non excusaberis à Simonia, si pro beneficio des pecuniam Patrono hæretico.

135 §. 3. Probabile est non esse Simoniam, si des pecuniam Patrono hæretico, qui alioquin beneficium illud erat collaturus A catholico, vel etiam Catholico certò indigno; aut sibi retenturus; etiamsi contingat, ut occasione datæ pecuniæ tibi conferatur beneficium. Ita cum aliis multis *Ar. d. T. 2. P. 2. T. 6. q. 11. & Verj. in Past. Miss. T. 4. a. 11. & 12.* Ratio est, quia primaria intentio offerentis pretium est & esse debet, redimere vexam Ecclesiæ,
quæ

quæ Jus acquisitum habet, ut beneficia conferantur idoneis Ministris, & vexatur injustè, si conferantur hæreticis vel indignis, aut si maneant inter manus hæreticorum; talem autem vexam redimere licitum est etiam illi, qui non habet Jus in beneficio, uti dicitur à n. 138. ; quo posito non est illicitum sperare aut se offerre ad tale beneficium, nam cum debeat uni conferri, quamvis vi pretii mei non voluerim nec potuerim Patronum obligare ad conferendum mihi, tamen jus petendi habeo æquè ac alius; inò nunc congruum est, ut mihi potius detur quàm alteri, quia Ecclesiæ bonum procuravi, ergo & agere possum, ut mihi conferatur; nec censëbor per pecuniam mihi parasse viam ad beneficium, nisi remotè & indirectè, quod nullo Jure prohibetur.

§. 4. Consequenter docet *Verj.*, etiam posse ¹³⁶ aliquem oblato pretio in simili circumstantia vexatæ Ecclesiæ transigere cum Beneficiato hæretico vel indigno pro resignatione talis beneficii; in partibus tamen catholicis hæc non licent, quia Ecclesia hic non ita vexatur, sed potest per se remedium adhibere, repellendo inhabiles vel indignos.

§. 5. Quando beneficium debet à Patrono hæretico sinè perniciofa dilatione conferri, vel conferendum erat Catholico digno, non est licitum offerre pretium, multò minùs est licitum, ut Catholicus competitor plus offerat, quàm obtulerit prior alius competitor catholicus, nam hic non redimeretur vexa Ecclesiæ, sed ad summum propria vexa illius, qui beneficium petit, nulli autem licitum est in re beneficiaria redimere propriam vexam, nisi habenti Jus acquisitum in beneficio, uti jam dicitur. ¹³⁷

338 Q. 29. *Quomodo in his & similibus licitum sit vexam redimere.* R. *Constabit ex seqq. §. 1.* Qui habet Jus spirituale in re acquisitum, potest pretio redimere omnem vexam injustam, quâ quis vult, aut probabiliter timetur velle tollere ipsi Jus illud, est communis omnium cum *S. Th. 2.2. q. 100. a. 2. ad 5. Castrop. T. 17. d. 3. P. 20. n. 1. Pirb. L. 5. T. 3. n. 105. Laym. Corr. Lott. Leuren. p. 3. q. 749. n. 1.* unde, inquit *Lefs.* in *Auct. v. Simonia, c. 8.* licitum est pacisci cum vexante de parte fructuum illi danda: Ratio est, quia tum non das pretium pro re spirituali, hanc enim habes, sed pro liberatione ab injuria, quæ est quid temporale & pretio æstimabile; unde & vexans, qui tale pretium recipit pro cessatione ab injuria, non erit Simoniacus, sed tantum injustus, *Suar. de Relig. T. 1. L. 4. c. 50. n. 14.*

339 §. 2. Si quis justè vexetur vel impugnetur circa aliquod Jus spirituale jam in re obtentum, uti si agatur de eo ob delictum privando, Simonia est pretio vexationem redimere, ita *Suar. n. 10. Pirb. n. 107.* aliique cum *Dian. P. 11. T. 6. R. 31.* contra *Pasq.*, qui dicit non fore Simoniam, si redimas ab illo, qui non habet obligationem vexandi, quamvis justè vexet; sed ratio nostra est, quia tum Jus illius non est firmum, sed auferibile, ergo qui tum vexationem redimit, re ipsa emit sibi Jus firmum & ut habendum pro futuro. Si dicas, pretium dari directè tantum pro removenda vexa: *Contrà est,* saltem erit Simonia Juris Ecclesiastici, uti docet *Tanc.* apud *Dian. supra,* & dicitur n. 145.

140 §. 3. Si obtinueris Jus spirituale per indubitatum institutionem, & impediaris injustè à capienda possessione, licebit tibi pretio vexam redimere; videtur esse *S. Th. supra,* *Postquam Jus alicui jam acquisitum est, licet per pecuniã injusta impedimenta*
remu-

removere: Id absolutè docent *Rodriq. Vega, Arrag, Suar. n. 31. Castrop. n. 3. Diana P. 5. Tract. 14. R. 3. Rayn. L. 2. S. 1. c. 2. n. 37. Pirh. n. 111. contra Lott. Garc. Corr.* Ratio est, quia possessio non est spiritualis, nisi ratione tituli seu Juris, cui annexa est, ergo acquisito titulo & Jure, pretium non datur pro aliquo spirituali, sed tantum ad tollendum injustum impedimentum possessionis, quæ illi titulo debita est, & consistit in aliquo facto merè temporali, sicuti si haberes Jus acquisitum decimandi, posses dare pretium pro obtinendis actu Decimis, ut sic in actum temporalem possessionis venires, nisi Ecclesia hoc specialiter vetuisset ob alias causas, v. g. ne laicis detur occasio avaritiæ vel injustitiæ.

§. 4. Si necdum indubitatè & pacificè obtentum fit Jus, sed alius etiam habeat Jus probabile, uti si duo acceperint collationem, institutionem, possessionem, Simonia est dare pretium pro Jure tibi firmiter & sinè controversia acquirendo; aut etiam, si necdum acceperis, pro accipienda possessione, ita *Suar. Castrop. Lefs. c. 5. Pirh. Leur. n. 5. Sylv. P. 1. v. Beneficium, c. 2. contra Pasq. apud Dian. P. 11. T. 6. R. 31.* Ratio est, quia tum datur pretium, non pro nuda possessione, sed simul pro Jure necdum plenè acquisito; sed neque est redemptio vexæ injustæ, cum enim alter habeat Jus probabile, non vexat injustè, dare autem pro redimenda vexa justa est simoniacum.

§. 5. Simonia est, si des pecuniam aut etiam aliud beneficium, ut alii competitores desistant Jus suum prosequi in hoc beneficio, aut ut non opponant causas seu justas prætensiones: Ratio jam data est, quia redimis vexationem justam, parâsque directè tibi viam ad beneficium

per

per pecuniam, aut per permutationem beneficii, hoc autem est simoniacum, ita *S. Tb. Suar. Leß. Barb. Castrop. supra. Beia P. 2. Cas. 3. Engel L. 5. T. 3. n. 31. Raynaud. n. 38. contra Pasq.*, qui insuper dicit non esse Simoniam dare pecuniam alicui, ne in electione opponat exceptionem, quam jure potest opponere; item non esse, si det concurrenti, ut à concursu desistat; item ne concurrat in hac electione, & tu non concurras cum illo in sequente; item si det, quamvis Jus ad possessionem sit dubium; sed alii cum *Diana supra* rectè dicunt omnes opinioniones illas veluti singulares & contra communem, nullo modo esse admittendas: est item contra *J. Pontium apud Dia. R. 7.*, qui putat non esse Simoniam litem redimere, si Jus sit litigiosum, eò quòd intentio sit evitare majores expensas litis per minus pretium, quod datur, & licere denis nummis redimere jacturam centenorum; sed tenenda est sententia prima, secundùm dicenda *n. 145: & Moya T. 6. d. 4. q. 7. n. 15.* rectè dicit sententiam illam *Pontii* esse contra omnes, uti est etiam altera, quâ dicit aliquem, qui habet possessionem beneficii, posse accepto pretio hoc relinquere alteri, qui aliàs lite quæsiturus est, nullam enim in eis sententiis probabilitatem invenio.

§. 6. Si tantum habeas Jus ad rem, v. g. si sis præsentatus, sed necdum habeas Institutionem; item si sis electus, sed necdum habeas Confirmationem, est Simonia dare pretium ei, qui instituire vel confirmare debet, quamvis injustè neget, quia necdum habes certum Jus in re, & sic per pecuniam sternis viam ad beneficium pacificè acquirendum, quod Canones prohibent, uti ostendit *Engel n. 31.*, unde universaliter loquendo,

§. 7.

§. 7. Quando Jus in beneficio necdum est ¹⁴⁴
 acquisitum, quamvis injustè impediaris, tamen
 non est licitum redimere vexam ab iis, qui
 ad beneficium juvare possunt, id est, ad quos
 spectat conferre, eligere, præsentare, instituere,
 confirmare, investire; potes tamen vexam injustâ
 redimere ab aliis, qui tantùm possent impedire &
 non juvare. Est communior cum *Suar. Lesf. de Just.*
L. 2. c. 35. n. 108. Castrop. Pirh. Leur. n. 2. & 3. Dian. P. 6.
T. 8. R. 17.; ratio est, quia si des illi, qui juvare
 potest, jam per pecuniam directè paras viam
 ad beneficium; dando autem alteri, qui tantùm
 potest nocere, directè intendis tollere injuriam,
 & tantùm remotè ac indirectè per pecuniam paras
 viam ad beneficium, quod nullo Jure prohibetur.
 Quòd si is, qui potest juvare, aliter te vexaret, quàm
 abutendo potestate, quam habet, v. g. ad eligendū,
 uti si infamaret te, aut alios Electores injustè à te
 averteret, posses & hanc vexam ab eo redimere
 pretio, quia tum non vexat te, ut est potens juvare,
 sed ut aliquis alius, qui tantùm obesse potest. Ita
Suar. & Lesf.

§. 8. Si in concursu sis dignior vel solus dignus, ¹⁴⁵
 probabile est non fore Simoniam, si redimas
 injustam vexam, etiam ab illo, qui juvare potest;
 ita *Nav. Val. & alii cum Castrop. n. 4.* Ratio est,
 quia directâ intentio tua est, ut per illam pecuniam
 tollas injuriam, & ne priveris Jure tuo, nam
 in tali concursu habes Jus quæsitum etiam con-
 tra collatorem, ut ab eò non impediaris, hinc
 licèt post datam pecuniam tibi conferatur bene-
 ficium, tūque illud antè speraveris, tamen
 hoc beneficium non erit merx tuæ pecuniæ,
 sed erit aliquid consequens ad effectum justè
 causatum per pecuniam, nempe ad voluntatem,
 quâ

quâ Collator vellet, uti tenebatur, ab injuria hac abstinere, & officio suo satisfacere; res tamen illa periculosa est, vel ideo, quia propria cupiditas facile persuadebit cuique se esse digniorem aut unice dignum, cum sæpe fit aliter; unde absolute, ut probabilius, videtur tenendum cum *Suar. n. 28.* tum committi Simoniam saltem Juris positivi, nam merito potuit & debuit Ecclesia prohibere redemptionem talis vexæ, partim ob scandalum, partim ob periculum Simonia.

146 §. 9. Si non scias certo, quod electores propendeant ad pravam electionem, Simonia est, si offeras pecuniam, ut eligant dignum, tum enim non redimis vexam ullam, sed pretio temporali directe intendis electionem tuam vel alterius, *Castrop. n. 8.*; si tamen scires eos nolle eligere dignum, & non esset alius facilius modus procurandi electionem digni, licitum esset illos dato pretio obligare ad eligendum in communi dignum, nullum determinando in particulari, uti docent communiter *AA. cum Suarez c. 22. n. 6. Barb. de off. Paroch. c. 2. n. 108. Pirh. n. 87. Less. n. 112. Rayn. n. 31.* Nec refert, quod forte sit unicus dignus, aut quod tu sis dignus & speres te eligendum, nam pretio tuo directe tantum intendis obligare ad omittendam electionem injustam & ad tollendam vexam Ecclesiae, quæ Jus habet, ut non eligatur indignus, quod autem secundum spem tuam cadat electio, per accidens est, ita *Suar. n. 39. Castrop. supra & alii;* verum etiam hæc res periculosa est, quia intentio dantis pecuniam communiter erit, non tam tollere vexam Ecclesiae, quam sibi asserere beneficium: quod si per pecuniam paciscaris, ut omisso indigno te eligant, tum aperta erit Simonia, inquit *Rayn. n. 36.* Quod autem putat *B. Pontius* semper licitum esse offerre

offerre pecuniam, ut redimatur vexa, hoc ipso quòd offerendo sis causa, ut fiat minus peccatum, *Rayn.* suprà meritò improbat, dicens non apparere, quòd majus peccatum possit esse in vexante, quàm vendere Jus sacrum.

§. 10. Si Cajus finè rationabili causa moveat 147
electorem precibus vel muneribus, ut tibi non faveat, sed alteri, non est Simonia, si des pecuniam Cajo, ut ab illa vexatione cesset, nam licèt actio illa non sit injuria contra Justitiam, est tamen nocumentum contra charitatem, adeóque potes illam redimere: Si tamen dares pecuniam, ut Cajus tibi potiùs faveret, quàm alteri, aut alicui dares, ut similiter precibus vel muneribus pro te ageret apud electorem, committeres Simoniam, quia per pecuniam proximè & directè parares viam ad beneficium, ita quoad omnes partes *Suar.* n. 25. & 26. *Leß.* n. 109. *Rayn.* n. 35. & alii. Addit *Castrop.* n. 6. & cum eo *Villal. Sanch. & Dian.* P. 5. T. 14. R. 2. adhuc non fore Simoniam, quamvis in eo casu dares pecuniam ipsimet Electori, non ut tibi specialiter faveret, sed ut deponeret à te aversum & ad alterum plùs conversum per irrationabiles preces & munera Caji, sic enim rem tantùm restituis in justo æquilibrio, in quo relinqui debuit, & non magis paras viam ad beneficium, quàm parata erat ante illam subornationem, si utrimque nihil actum esset, idèmq; docet *Hurtad.* apud *Dian.* T. 7. R. 17., addens, si elector à competitore sit corruptus, te posse ostendere, quòd etiam paratus sis pecunias dare, si ipse illas voluerit: hæc tamen omnia, uti fatetur *Castrop.* sunt plena maximis periculis.

§. II. Si quis injustè velit in te ferre censuram, 148

H

vel

vel non absolvere à censura, potes datâ pecuniâ vexas illas redimere, quia non das pecuniam pro actu spirituali, sed ad satiandam ipsius cupiditatem & vexam redimendam, sub onere non ligandi vel absolvendi, ad quod Jus habes, & alter tenetur, ita multi cum *Suar.* n. 43. *Castrop.* n. 10. *Pirh.* n. 51., & iterum dicitur n. 159.

§. 12. Si detur res spiritualis, v.g. beneficium sub pacto, ne ille cui datur, in posterum vexet aut noceat, est Simonia, quamvis vexatio vel nocuumentum foret injustum, quia spirituale datur pro temporali emolumento; & idem est, si dares beneficium tenuius alicui te injustè vexanti in pinguiore, nam amotionem vexæ, quæ est commodum temporale, omnes spirituali, *Suar.* *Leß.* *Laym.* & alii cum *Pirh.* n. 139., consentitque *Rayn.* n. 9. citans plures. Sed si rogares & sinè pacto intenderes eum placare, ne pergeret nocere, non esset simonia, quia evasio talis mali non intenderetur ut pretium, sed ut effectus consequens ex tuo actu spirituali, ita *Suar.* c. 37. n. 14. Quod si daretur spirituale cum pacto, ut in præsentia cesset à malo aut ab injusta actione, putant *Suar.* *Laym.* & *Rayn.* n. 83. relati, non fore Simoniam, sed oppositum est tenendum, quia est pactio de spirituali dando pro comodo temporali, & aliàs etiam liceret pacisci de pecunia debita in præsentia danda. Putat autem *Corr.* L. 4. c. 5. n. 60. in omnibus casibus, quibus licitum est redimere vexam, prius petendâ esse licentiam Episcopi, ut caveantur fraudes, sed de hoc nullam legem invenio, quamvis omnino sit consultum ita fieri.

An liceat transigere circa litem, pensionem dandam, solutionem expensarum litis vel pretium pro Bullis, dicitur Lib. IV. à n. 552. & 1059.

Q. 30. *An sit Simonia, si quis pecuniā emat Titulum* 150
Ordinationis. R. §. 1. Si emat Titulum jam consti-
 tutum, v.g. fundationem 4. Misfarum hebdoma-
 datim, quibus respondet stipendium sufficiens
 ad sustentationem honestam, est Simonia, ut
 patet, quia officium illud legendi Misfas, cui
 respondent isti fructus, est jam antecederet
 aliquid spirituale, ergo Jus ad illos fructus, quod
 hic emitur, est annexum antecederet spirituali,
 ergo invendibile, secundum dicta num. 118. &
 dicenda num. 153.

§. 2. Si emat titulum prius constituendum, v.g. 151
 si det pecuniam pro habendo titulo Ordinationis
 super mensa Abbatiali, dummodo absit intentio
 dandi pecuniam pro Ordinatione vel Ordinibus,
 non videtur esse simonia, 1. Quia licite emo mensam
 apud Abbatem, hoc enim est quid totum tempo-
 rale, uti licite emo agros, ex quibus annue habeam
 100. aureos, hoc autem supposito etiam licite peto
 ordinari super illa mensa vel agris, quia sunt quid
 immobile, sufficiens ad honestam sustentationem,
 ergo. 2. Licet postea ejusmodi Jus habendi mensam
 ab Abbate, si acceptetur ab Ecclesia pro Titulo
 Ordinationis, accipiat aliquam connexionem
 cum spirituali, tamen antecederet est in se tem-
 porale, cui tantum postea adjicitur aliquid spiri-
 tuale, tale autem aliquid licite emitur, secundum
 dicta & dicenda locis notatis, licite enim emo
 calicem, licet intendam & faciam, ut postea illi
 adjiciatur spiritualis consecratio, ergo.

Q. 31. *An sit Simonia vendere vel elocare res* 152
benedictas, consecratas aliasque similes. R. Colli-
 getur ex seqq. §. 1. *Alloza v. Simonia S. 1. n. 33. & 35.*
 ponit has duas regulas. 1. Si spirituale sit princi-
 pale, & temporale sit accesforium, hoc temporale

vendi non potest, quia accesorium sequitur naturam principalis. 2. Si temporale sit principale, & spirituale sit accesorium, temporale vendi potest, sed non majori pretio propter spirituale annexum.

¹⁵³ *Pirh.* L. 5. T. 3. n. 72. clarius rem explicat per has 4. regulas collectas ex *S. Th. Suar. Laym.* & aliis, 1. Quod est annexum spirituali, non potest vendi, quatenus habet talem connexionem vel ordinem ad spirituale, tum enim spirituale aestimaretur pretio temporali. 2. Quod est annexum spirituali, ita ut sit præsuppositum ad spirituale, & cui spirituale postea advenit, si absit specialis prohibitio Ecclesiæ, potest vendi ratione materiæ vel artificii, etiamsi consecratio vel benedictio sit ab illis inseparabilis, modò non ideo vendatur carius, sed tantùm secundùm valorem, quem habet independenter ab illis; ratio est, quia talia retinent valorem intrinsecum totum aut saltem ferè totum, nam putant aliqui de valore intrinseco per hoc decedere, quòd ad usus profanos amplius applicari non possint, sed hoc parum attenditur, & communiter ad usus profanos non fiunt vel non serviunt.

3. Quod concomitanter est annexum spirituali, uti est labor intrinsecè & inseparabiliter conjunctus ministeriis spiritualibus, non potest vendi finè Simonia, quia non tam est annexum spirituali quàm ipsum spirituale, seu intrinseca pars ipsius functionis spiritualis: *Nec obstat*, quòd fortè sit actio materialis, nam rectè dicit *Suarez* ex *S. Bonaventura*, quòd ipsummet materiale teneat locum spiritualis & censeatur spirituale, ideòque empto labore emitur actio spiritualis, ut pluribus explicat *Escob.* in *Th. mor.* L. 8. à n. 331.

4. Quod consequenter est annexum spirituali, id est, quod præsupponit rem spiritualem, &

& in illa fundamentum vel æstimationem habet, vendi non potest sine Simonia, & tale quid est Jus percipiendi Decimas vel fructus clericales, quamdiu hoc Jus per Papam non separatur à titulo Officii.

§. 2. Ex dictis sequitur, posse vendi calices, ¹⁵⁴
 Agnos Dei, vestes sacras, oleum, panem benedictum, sacrum chrisma &c, dummodo vendantur secundum valorem intrinsecum tantum, Ecclesia enim tantum prohibet vendi carius ratione benedictionis vel consecrationis: possunt tamen vendi carius ratione laboris vel sumptuum, v.g. ut adferrentur ex loco remoto, ubi benedici debuerunt, uti rectè *Suar. Bonac. Dian. P. 3. T. 6. R. 12. Engel n. 17. Steph. t. 4. d. 11. n. 34.* & alii: itaque quando Canones vetant vendi res quasdam sacras etiam ratione materiæ, intelligendi sunt, si in rebus sacris fiat mercatura quædam quasi profana, aut si adsit scandalum: prohibentur autem vendi Judæis, uti habet *March. T. 2. T. 2. S. 3. Q. 4. Reg. 2.* ob periculum irreverentiæ vel abusus: hinc etiam *Laym.* apud *Pirh. L. 3. T. 17. N. 6.* putat calicem Christiano Laico non debere vendi integrum, nisi pro aliquo Oratorio, eò quòd Laicus rem ejusmodi sacram possidere non debeat.

§. 3. *Suar. Cap. 14. n. 23.* docet vendi posse etiam ¹⁵⁵
 templa, quia videtur esse par ratio cum calicibus, utrobique enim materiæ de se vendibili supervenit consecratio; contradicunt *Laym. & Pirh. n. 9.* nam prohibentur vendi ligna & lapides Ecclesiæ etiam dirutæ: sed pro *Suar.* responderi potest, prohiberi ne vendantur ad alios usus profanos, eò quòd Ecclesia satis declaraverit in eis quamvis dissolutis manere consecrationem, eò quòd in se maneant, uti antea, ligna & lapides, quod non est

in aliis rebus, v.g. in calice effracto, cujus partes consecrationem nullam retinent, nec in se manent calix.

156 §. 4. Simonia est rem sacram v.g. calicem aut paramenta Misæ elocare pro pretio, nisi pretium petatur præcisè, quantum est damnum vel detrimentum, quod res pateretur, ita *Suar.* n. 25. Ratio est, quia res talis non elocatur nisi ratione usûs, ergo usûs venditur, atqui usus rei sacræ est sacer, non enim adhiberi debet ad usus profanos, ergo.

157 §. 5. Simonia est carius vendere rosaria, imagines, numismata, quia Reliquias attigerunt, aut Reliquiaria ipsa, quia Reliquias continent, ita *Suar.* n. 24. Reliquias autem ipsas vendere secundùm omnes est Simonia, uti rectè *Stoz L. 1. P. 3. n. 303.*, ubi tamen addit, si illæ ab infidelibus vel hæreticis detineantur, licitum esse eas sibi vindicare dato pretio pro redimenda vexa, indigna tractatione aut injusta earum possessione, & consentiunt *Laym. L. 4. T. 7. c. 5. n. 17.* cum *Sancho* in *Dec. L. 2. c. 43. n. 22.*

De alienatione bonorum vel rerum Ecclesiæ plura addentur Lib. IV. à n. 1363.

158 Q. 32. *An sit Simonia dare pretium pro Sacramento, precibus, cantu spirituali: item pro obligatione faciendi aliquid spirituale.* R. §. 1. Pro Sacramento ipso dare pretium est Simonia, uti patet, & idem est, si detur pretium pro labore intrinseco, qui est in administratione, uti n. 153. dictum est; si tamen detur pretium pro habendo matrimonio in ratione contractûs civilis, v.g. per dotem vel aliter compensando inæqualitatem personarum contrahentium, quia una est nobilis, altera ignobilis, non est Simonia, ita *S. Thom. Suar. Laym. Pirh. L. 5. T. 3. n. 12. Illjung T. 5. n. 309.*

§. 2. In extrema vel etiam gravi necessitate 159
licitum est ad obtinendum Sacramentum dare
pretium illi, qui non vult administrare gratis,
non enim datur ut pretium Sacramenti, sed ut
medium ad removendam vexam vel ad tollendū
impedimentum pravæ voluntatis, & ad eam
permovendam, ut officio satisfaciatur, ita cum aliis
Leß. Pirh. n. 13. Burgh. Cent. 3. Cas. 73. Escob. in Th.
Mor. L. 8. à n. 326; quod Suar. & Fill. T. 45. c. 3. n. 17.
probabiliter extendunt ad necessitatem sumendi
Eucharistiam pro viatico. Quod si impius ille coge-
ret petentem ad jurandum, quod pecuniam illam
daret velut pretium Sacramenti, si non faciat
in injuriam Christianæ Religionis, sed ad hoc
cogat tantum ex malitia vel odio privato, putat
Fill. n. 14. & Taner. apud Dian. P. 11. T. 6. R. 32.
Suar. c. 12. n. 16. Escob. n. 330. posse jurare
sub aliqua æquivocatione.

§. 3. Non est Simonia aliquid exigere pro admi- 160
nistracione Sacramentorum, Officiis divinis, Lita-
niis, precibus &c. per modum stipendiū pro susten-
tatione, uti dicitur n. 165, vel etiam ratione consue-
tudinis, uti dicitur n. 192., vel per modum eleemo-
synæ, ita *Suar. Laym. Escob. n. 333. Pirh. n. 26.*
Engel L. 5. T. 3. n. 15., idebque etiam *Cap. Ad Aposto-*
licam, 42., de Simonia, ubi dicitur nihil accipiendū
pro ejusmodi ministeriis, additur, ut servetur
consuetudo ex devotione dandi aliquid: hinc
inter prop. *Vicleffi à Martino V.* damnatas etiam
est hæc: *Omnes sunt Simoniaci, qui se obligant*
orare pro aliis, eis in temporalibus subvenientibus,
id est, pro illis, qui ipsis dant temporalia.

§. 4. Non est Simonia, si Musicus vel cantor 161
paciscatur de pretio pro cantu non debito, sed
ad

ad populi devotionem excitandam exhibito, ita
Maldonat. aliique cum *Dian.* supra R. 36.

162 §. 5. Si pretium petatur tantum pro obligatione
 faciendi aliquid spirituale, v. g. non pro ipsa
 ministracione Sacramenti, sed pro obligatione
 ministrandi, *Cajet. Navar. Lesf. Laym. Bonac.*, quos
 citat *Escob. n. 334.*, & quos sequitur *Alloz. S. 1. n. 27.*
 putant non esse Simoniam, quia hæc obligatio
 distinguitur à functione sacra, & sicuti accipere
 possum pro obligatione mutuandi, quamvis
 non pro mutuo, ita pro obligatione ministrandi,
 quamvis non pro ministerio: consentit *Esc. n. 336.*
 si onera corporalia vel molestiæ sint illi obliga-
 tioni accidentaliter annexæ, sed *S. Th. Suar. c. 16. n. 20.*
 & c. 21. n. 16. & 17. *Castrop. T. 17. d. 3. P. 11. n. 3.* aliique
 merito dicunt esse Simoniam, quia talis obligatio
 connectitur cum spirituali tanquam cum fine,
 ordo autem ad spiritualia non cadit sub pretium,
 hinc *Bonac.* merito suadet, ut pretium accipiat,
 non titulo emptionis vel alio simili, sed solius
 sustentationis, aut certè debet esse ratione laboris
 accidentalis & extrinseci.

163 Q. 33. *An sit simonia dare vel accipere pretium
 pro exercitio virtutis vel actu aliquo bono. R. §. 1.*
 Non est Simonia promittere vel donare tempo-
 rale, sub onere seu conditione operis spiritualis
 præstandi, modò non fiat per modum compensa-
 tionis, neque sub pacto absoluto, ut præstetur spiri-
 tuale, v. g. potest Christianus donare infideli pecu-
 niam, sub conditione, si baptismum suscipiat;
 potest Catholica hæretico promittere matrimo-
 nium, sub onere, ut se convertat; potest Dominus
 alere pauperem, sub onere, ut vel fiat Religiosus,
 vel ut refundat sumptus; item manumittere
 servum, sub conditione, ut fiat Monachus;
 potest

potest Pater filio dare novam vestem, sub conditione, ut singulis mensibus communicet: ita multum cum *Castrop. P. 9. n. 7. & Pirb. n. 129.*, ratio est, tum quia hic non imponitur absoluta obligatio illi, qui pecuniam acceptat, sed datur optio, ut si velit illam frui, præstet hoc spirituale; si nolit, maneat, sicut antè; tum etiam, quia dans vicissim nihil recipit vi illius oblatis: Et sic DEUS promittit bona temporalia hominibus, si agerent bona moralia, neque per hoc censetur offerre, velut pretium boni moralis, sed tanquam præmium.

§. 2. *Sanch. de Sponsal. D. 39. n. 4. docet, 164* quamvis non fiat talis quasi optio, sed re ipsa inducatur obligatio sub tali conditione, tamen non esse Simoniam, hoc ipso quòd acceptans pecuniam nihil vicissim tradat, nec dans pecuniam aliquid recipiat per se vel per alium, quod requiritur ad venditionem, venditio autem videtur esse de ratione Simoniam; *Suar. & Castrop.* non acquiescunt hanc solam rationem, quamvis enim dans inde non accipiat utilitatem, adhuc tamen dicunt fore Simoniam, si acceptans per pretium determinetur & obligetur ad exercendam virtutem, hinc *Suar. c. 16. à n. 18.* probat per hoc non evitari Simoniam, quòd des pecuniam pro actu cedente in utilitatem acceptantis, nam si Religio aliqua emat à Cajo ingressum in Religionem, tantum ob utilitatem Caji, erit Simoniam; & ratio à priori est, quia ad emptionem solum requiritur, ut res empta non sit sub potestate ementis, & per emptionem constituatur sub ejus potestate, quod fieri potest, licet non cedat in utilitatem ementis, sed solius vendentis, prout emens intendit. An autem sit Simoniam, si quis ludat cum pacto, ut si perdat,

H5

oret

oret rosarium ; si lucretur, habeat solidum, dicitur
Part. 2. n. 1096.

165 Q. 34. *An sit simonia accipere pretium pro actio-
nibus Jurisdictionis vel functionis spiritualis.*

R. §. 1. Non est Simonia, etiam ex pacto accipere,
si non accipiatur ut pretium actionis spiritualis vel
rei sacrae, sed per modum stipendii ad sustentatio-
nem, ita *S. Th.* 2. 2. q. 100. a. 2. *Suar.* c. 36. n. 8. *Laym.* *Les.*
Pirb. L. 5. T. 3. n. 126. 132. *Illsung* T. 5. n. 304. *Rayn.* L. 2.
Sect. 1. c. 10. n. 28. confirmatque usus Ecclesiae:
ratio autem est, quia obligatio ea dandi temporale
oritur ex natura & Justitia, quae exigit, ut ei,
qui in alterius gratiam & commodum laborat,
sufficiens sustentatio detur: hinc pretium non datur
pro ministerio spirituali, quatenus est spiritualis
operatio, sed quatenus est servitium sive operatio
in alterius gratiam facta, ideoque commensuratur,
non operis dignitati vel conditioni, sed personae
operantis. Deinde, inquit *Raynaudus*, non est
pactum de exhibendo spirituali pro temporali, sed
de exhibendis fructibus ob annexionem spiritua-
libus pro sustentatione personae ministrantis,
quam sustentari necesse est & æquum: *Nec obstat*,
quod forte personae tales sint divites & aliunde
sustentationem habeant; nam id per accidens est,
& ex Justitia debetur sustentatio ex tali ministerio,
ita *Escob.* in *Theol. Mor.* L. 8. n. 339.

166 §. 2. Simonia est dare vel accipere pretium
pro consecratione templi, calicis &c., quia
hae actiones sunt spirituales, & actus potestatis
Ordinis, ita *Suar.* & alii cum *Pirb.* n. 34., ubi addit
posse Episcopum pro consecratione exigere
procuracionem moderatam in agnitionem supe-
rioritatis, daturque, ut Episcopi facilius inducantur
ad consecrandum.

§. 3. Est Simonia Juris Ecclesiastici, per se ¹⁶⁷
 loquendo, si Ordinandus det, aut si Episcopus vel
 ejus Ministri aliquid etiam sponte oblatum admit-
 tant pro Ordinibus, præsentatione ad Ordines,
 dimissorialibus, testimoniis, &c., quacunque de
 causa fiat, & non obstante quacunque consuetudi-
 ne, etiam immemoriali, exceptis Notariis Episcopi,
 qui, si consuetudo non sit nihil accipiendi, neque
 ipsi habeant salarium, poterunt acceptare deci-
 mam tantum unius aurei partem: habentur
 hæc omnia expressè in *Trid. Sess. 21. c. 1. de Reform.*,
 & quamvis dicatur sponte oblatum, tamen tum
 non censetur sponte dari, & facillè sibi persuaderet
 cupiditas sponte dari, quod coactè offertur, *Pirb.*
 à n. 16. Quòd si tamen aliquid verè sponte detur,
 & ut tale acceptetur, putat *Less. c. 35. n. 61.* non fore
 Simoniam, quia tum cesat omnis pactio etiam
 tacita, nec est ulla ratio debiti, quæ requiritur
 ad Simoniam: præterea ibi tantum reprobantur
 consuetudines, quæ antè fuerunt, non autem
 quæ nunc sunt ab eo tempore, præsumi enim
 potest, quòd hæ novæ consuetudines dandi
 aliquid, attamen moderatum, sint ex justa causa
 introductæ; denique certum est *Trid.* in his saltem
 partibus quoad ista non esse in omni rigore
 receptum, & ideo suprà dixi, per se loquendo.
 An autem sit Simonia, si Examinatores occasione
 concursus ad Parochiam aliquid acceptent, dice-
 tur *Lib. IV. num. 632.*

§. 4. Etiam est Simonia dare vel accipere ¹⁶⁸
 præteritum pro actionibus ex se ordinatis ad spiri-
 tualia, v.g. ad beneficii adeptionem, vel per quas
 beneficium habetur à causis proximis, uti
 pro præsentatione, electione, collatione, nomina-
 tione, institutione, confirmatione, installatione,
 immissi-

immiffione in poffeffionem ac fimilibus, ita *Pirb.*
à n.79. *Rayn.* c.2. n.31. Ratio eft, quia hi funt actus
functionis fpiritualis, & fpirituales, ob refpectum
quem habent ad fpirituale.

169 §. 5. Notariis non prohibetur accipere aliquid
pro fcribendis contractibus circa fpiritualia, aut
pro expeditionibus literarum circa beneficia,
modò non vendantur carius, ratione materie
fpiritualis, ita *Fill.* T. 45. c.12. n.12. Etiam Procurator
in caufis Ecclefiafticis vel Advocato licitum eft
accipere mercedem fui laboris, quantam accipere
ex eodem labore, fi in rem profanam impende-
retur, *Caftr.* P. 12. n.14. *Rayn.* n.30.

170 §. 6. Simonia eft, fi Judex Ecclefiafticus accipiat
pretium pro fententia, quia eft actus Jurisdictionis
fpiritualis, *Suar.* c.20. n.16. *Pirb.* n.40., imò Simo-
nia eft accipere pretium pro actibus proficifcenti-
bus à Jurisdictione Ecclefiaftica circa materiam
temporalem & politicam, v.g. pro actu, quo Eccle-
fiafticus ratione potestatis Ecclefiafticæ Jus habet
cognofcendi caufas merè civiles: Si tamen
potestas illa ipfi competat, prout eft Princeps aut
Dominus fæcularis, non erit Simonia pro illis acci-
pere pretium, *Suar.* n.17. *Pirb.* n.42. Licitum quoque
eft Judici Ecclefiaftico, fi indigeat Affeffore, pro eo
ftipendium fufentationis exigere, *Engel* num. 20.
Notandum tamen hîc, quòd *Bonif. VIII. Greg. XIII.*
& *Alexander VII.* in Bulla 19. data 2. Maji 1656.
fub excommunicatione prohibeant omnes
ex pacto donationes, promiffiones &c., etiam fi hæc
non fint acceptatæ, pro obtinenda pro fe vel alio
Iuftitia vel gratia aliqua apud Sedem Apofto-
licam, etiam apud mediatos intercefiores, qui
vel promovere vel impedire poffent tales caufas; &
obtentionem declarant irritam: extendit *Alexand.*
ad

ad omnia verba & signa quovis modo apta inducere quamcunque obligationem Justitiæ aut fidelitatis, etiam sub titulo remunerationis vel gratitudinis, nequidem pro defensione Juris quæsitæ, nec ad redimendam vexam injustam, permittens solam mercedem convenientem actuali labori illorum, quibus non incumbit expeditio Justitiæ vel gratiæ.

§. 7. Si Judex vel adversarius propter contumaciam judicandi, v. g. excommunicati, fecit sumptus, illos solvere debet Reus, antequam absolvatur, non ut pretium absolutionis, sed ad refarciendam injuriam & damnum, *Pirh. n. 51.*

§. 8. In dispensationibus exigitur aliquid, ¹⁷² vel per modum multæ ad causam piam applicandæ, vel ut compensetur recessus à Lege communi, vel per modum stipendii ad sustentationem dispensantis aut Officialium ejus, *Suar. n. 12. & 15. Lesf. num. 58. Layman c. ult. §. 4. n. 42. Pirh. n. 49.* Quod in voto maximè valet, cujus commutatio fieri potest in eleemosynam.

§. 9. Simonia est vendere vel emere potestatem ¹⁷³ supplendi, v. g. in Parochia, quia venderentur vel emerentur, & potestas & actus potestatis spiritualis, *Suar. n. 4. & 5. Pirh. n. 48.* Notat tamen *Sanch.* in consil. L. 2. c. 3. d. 7. n. 4. Parochum, à quo petitur licentia, v. g. ministrandi Sacramenta, posse eam negare, nisi detur sibi stipendium, quod haberet, si ipse ministraret, quia Jus habet se servandi indemnem.

§. 10. Assistentia in Sacramento Matrimonii ¹⁷⁴ ex institutione Ecclesiæ est annexa officio Parochi, adeoque reducitur ad ministerium spirituale, maximè cum ex dispositione Ecclesiæ requiratur ad Matrimonium quatenus Sacramentum, adeoque est

est intrinsecè invendibilis , unde quod pro ea admittitur , non debet esse illius pretium , sed tantùm velut stipendium pro sustentatione : aliud est de præsentia testium , quorum testimonium solùm requiritur ad probandum contractum Matrimonii, *Suar. c. 19. n. 11. Pirh. n. 47.*

Circa hætenus dicta aliâque similia etiam attendenda est consuetudo , per quam sæpe dari potest aliquid, non ut pretium rei spiritualis, sed alio titulo, uti dicitur à n. 191.

¹⁷⁵ Q 35. *Quandonam committatur Simonia, si detur pretium pro omissione aliqua.* R. §. 1. Si omisio alicujus actûs procedat à potestate Ecclesiastica, & fiat ob pretium, erit Simonia, uti si auditâ Confessione omittas absolvere , si promittas aliquem non absolvere à censura, si pacificaris, ut non eligas, non des votum, &c. ita *Suar. c. 22. à n. 9. Laym. c. ult. §. 4. n. 43. Castrop. T. 17. d. 3. P. 12. n. 17. Pirh. L. 5. t. 3. n. 54.* Ratio est, quia non solùm absolvere, approbare, eligere &c., sed etiam ligatum detinere vel rejicere, est exercitium spiritualis Jurisdictionis Ecclesiasticæ, adeoque pretio invendibile, suam enim æstimabilitatem habet, quatenus ab illa Jurisdictione habet moralem efficaciam, ergo si hæc & similia fiant exercendo suam Jurisdictionem aut curam spiritualem, idque pro pretio, erit Simonia.

¹⁷⁶ §. 2. Simonia est, pacisci, non commendare seipsum vel alium idoneum, si intendatur promotio tertiæ personæ ad aliquod v. g. beneficium Ecclesiasticum, ita *Suar. n. 18. Less. L. 2. c. 35. n. 109.* Ratio est, quia Jus pro se vel alio solicitandi, est spirituale, ergo qui ab altero emit cessionem illius, re ipsa dat pretium pro Jure illo alteri attribuendo, ergo pro spirituali: deinde directè parat alteri viam ad beneficium per pecuniam, quod est simoniaci.

Idem

Idem est, si pactio fiat, ut quis non contradicat, ut desistat à præensione justa, ut se non sistat ad concursum &c., uti dictum est n. 142.

§. 3. Si omissio non sit exercitium Jurisdictionis ¹⁷⁷ spiritualis, néque intuitu rei spiritualis pretio æstimetur, quamvis sit omissio actus spiritualis etiam ex officio debiti, non erit Simonia pro illa dare vel accipere pretium; poterit tamen esse injustitia vel turpe lucrum, sic si Parochus pecuniam accipiat, ut non audiat Confessionem alicujus, talis omissio non est exercitium Jurisdictionis, sed tantum est voluntarius non usus illius, ita *Suar.* n. 11. *Lesf.* n. 64. & 65. *Laym.* n. 43. *Pirb.* n. 56. Si tamen intuitu rei spiritualis pretio æstimaretur, *Suar.* n. 18. putat fore Simoniam, uti si quis omittat audire Missam pro pretio, quod æstimat æquivalere bono spirituali, quod haberet auditâ Missâ.

§. 4. Non est Simonia dare pretium, ut alter ¹⁷⁸ abstineat ab actu spirituali injusto vel sacrilego hinc secundum dicta n. 146., non est Simonia dare pecuniam volentibus ad Parochiam eligere indignum vel minus dignum, ut sic permoveantur ad electionem dignioris; neque accipientes tale pretium committunt simoniam, sed tantum injustitiam vel turpe lucrum, ita cum aliis *Suar.* num. 8.

Q. 36. An sit Simonia docere Theologiam pro pretio. ¹⁷⁹

R. §. 1. Theologia est quintuplex, I. *Positiva*, quæ in sensu Scripturæ explicando occupatur, ideóque dicitur positiva, quia ponit fundamenta ad locos argumentationum Theologicarum; ejusque functio est interpretari Scripturas. 2. *Ascetica* sive *mystica*, quæ doctrinas ad perfectionem virtutum consequendam necessarias tradit,
&

& quia potissimum docetur in Asceteriis Religio-
 forum, dicitur Ascetica; ejusque functio est
 docere perfectionem Christianam. 3. *Polemica*, sit
 dicta à πόλεμος, bellum, quia tractat Controver-
 sias, & ostendit modum defendendi veram Fidem,
 & expugnandi hæreses; ejusque functio est
 proponere vera Fidei mysteria Fidelibus, ut con-
 firmantur, infideles autem convincere de erro-
 ribus, ut convertantur. 4. *Scholastica*, quæ specula-
 tivas præcipue quæstiones disputativè examinat;
 ejusque functio est deducere conclusiones certas
 ex principiis partim Fidei, partim luminis natu-
 ralis. 5. *Moralis*, quæ ad actus humanos seu morales
 hominum dirigendos ordinatur; ejusque functio
 est explicare & resolvere casus Conscientiæ.

180 §. 2. Functio 1. & 4. exerceri potest absque Simo-
 nia pro pretio, uti habet communior cum *Suar.*
Lefs. Castrop. T. 17. d. 3. P. 10. contra *S. Anton. Palud.*
Sily. & alios. Ratio est, quia neutra per se & proximè
 ordinatur ad salutem animæ, sed ad illustrandum
 intellectum in his materiis, sicuti illustratur
 per alias scientias naturales, hinc etiam non est
 Simonia emere Magisterium, Licentiam vel
 Doctoratum in Theologia.

181 §. 3. Functio 2. per se & proximè ordinatur
 ad salutem animæ, nempe ad voluntatem Deo
 tanquam Fini ultimo perfectè uniendam, quod
 supernaturale est, adeoque est intrinsecè inven-
 dibilis, ita *Suar. Lefs. Castrop.* supra aliique commu-
 niter cum *Burgh.* cent. 3. c. 21.

182 §. 4. Functio tertia videtur esse similis secundæ,
 quia per se & proximè ordinatur ad Fidem super-
 naturalem firmandam vel generandam, uti AA.
 jam citati docent. Si tamen per polemicam tantum
 instrueretur intellectus, ut Fidei nostræ principia
 doctrina-

doctrinaliter propugnare posset, & hæreses argumentis convincere, dicendum esset de hac functione, quod dictum est de prima & quarta: addunt *Suar. Laym. & Illsung* T. 5. n. 308. Ludimagistros pro simplici Doctrina Christiana pueris tradenda licitè exigere mercedem, quia non tradunt modo exhortatorio aut tanquam Ministri verbi divini, sed tantùm doctrinaliter informando rudem intellectum.

§. 5. De quinta functione est dubium, nam 183
Leß. L. 2. c. 35. n. 2. Sanch. aliique apud *Dian. P. 5. T. 14. R. 4.* putant esse Simoniam casus Conscientiæ resolvere pro pretio, sed alii cum *Suar. c. 18. n. 19. Castrop. n. 5. Laym. Dian. Illsung n. 307.* probabiliùs negant, quia instructio illa per se ordinata est ad intellectum naturali cognitione illustrandum, licèt postea ab eo, qui instruitur, referatur ad pacem vel directionem conscientiæ, aut ad alium finem supernaturalem, quod meritò facere debemus etiam in omni alia actione, neque tamen ideo omnes sunt invendibiles.

§. 6. Licèt pro quibusdam ex relatis functionibus accipi non possit pretium secundùm jam dicta, tamen pro omnibus & singulis potest etiam ex pacto accipi stipendium pro sustentatione, uti n. 165. dictum est, quia non datur tanquam commensuratio, æstimatio vel æqualitas boni spiritualis, quod ad emptionem & venditionem requiritur, & consequenter non datur ut pretium rei spiritualis, sed purè ut necessarium vitæ & sustentationi illius.

Q. 37. An sit simonia emere Jus sepulturae vel 184
sepulturam in loco sacro. R. §. 1. Communior sententia est ex S. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 4. ad 3. Suar. & aliis cum Pirh. L. 3. T. 28. n. 36. esse Simoniam,
I
quamvis

quamvis daretur pretium pro loco, in quantum honoratior est, quia licet honor humanus sit motivum ementis, tamen locus sacer est id, in quo fundatur ille honor, v. g. quia locus est vicinior Altari, ergo sicuti Simonia est emere Episcopatum, quia honoratior est, ita & hunc locum: Aliqui tamen apud *Dian. P. 2. T. 15. R. 57.* & alii cum *Barb. de offic. Parochi P. 3. c. 26. n. 16. Burgh. Cent. 3. Cas. 11. Caram. in Th. Mor. d. 17. n. 868.* probabiliter dicunt non esse Simoniam, si quid accipiatur, vel pro illa circumstantia situs vel loci dignioris, vel saltem pro fundo, qui habet valorem antecedentem ad consecrationem, uti explicatum est n. 117. & 153, unde si quis habeat cellam vel fornicem in templo subterraneum sumptibus suis ædificatum pro se & suis sepeliendis, poterit multò magis vendere juxta valorem fundi & expensarum, uti fatentur *S. Thom. supra, Suar. Az. Carden. in 1. Crisi d. 67. n. 6. & Pelliz. de Regul. T. 8. c. 5. n. 172,* nam tale sepulchrum etiam per hæreditatem transit ad Laicos; & si sit Jus personale habendi aliquo loco sepulturam, hoc Jus etiam transit ad hæredem, uti dictum est n. 130, ergo etiam transire poterit ad alios per venditionem rei, cui annexum est, uti n. 128. diximus de Jure-Patronatus. Addunt *Suar. c. 14. num. 21. Carden. n. 8.* aliique apud *Illsung n. 310.* posse exigere pretium pro onere & obligatione non sepeliendi in aliquo loco alium, quàm v. g. Cajum & familiam ejus, quia onus illud est pretio æstimabile, nec tamen est spirituale vel spirituali annexum; & fatentur omnes cum *Laym. Castrop. Pirh. n. 40.* consuetudinem posse excusare, ut aliquid fabricæ Ecclesiæ applicandum detur pro loco sepulturæ, uti & pro sede vel loco honoratiore in templo.

§.2. Quando locus aliquis sacer est communis 186
pro sepultura Fidelium, Simonia est saltem Juris
humani exigere aliquid pro sepultura in illo,
nisi iterum excuset consuetudo legitimè intro-
ducta, nam Ecclesiæ prohibitio est ex Cap.
Abolenda, de sepult., ut non tantùm pro bene-
dictione, sed etiam pro sepultura nullum pretium
detur vel accipiatur, ita *Suarez* num. 19. aliique
cum *Castrop.* T. 17. d. 3. p. 8.

Quis possit concedere alicui Jus sepulturæ
in loco sacro, vel cui de Jure illud competat, dice-
tur L. 7. c. 2. ad Dub. 3.

Q. 38. *An sit Simonia dare vel accipere pecuniam* 187
pro ingressu in Religionem. R. §. 1. Pro Religione ipsa
dare vel accipere pecuniam, patet esse Simoniam:
attamen non est simonia facere mutuos contractus
circa dotem & sumptus pro sustentatione ejus, qui
Religionem ingreditur, aut pro oneribus tempo-
ralibus à domo religiosa sustinendis in gratiam
admittendi, ita *S. Th.* supra ad 4. aliique sancti viri,
& post illos 54. gravissimi Authores, quos refert
& sequitur *Jacobus à S. Antonio Carmelita*
in Consult Canon. Consult 2. Resol. 2., & in adjecta
resolutione Dubii de hoc, specialiter edita Romæ:
idem ostendit *Pirb.* l. 5. t. 3. à n. 59., unde *Lesf.* in Auct.
v. *Simonia* Cas. 9. & 10. dicit probabile esse, quòd
exigi possit certa pecunia, licet Monasterium
sit opulentum, ob consuetudinem, quæ nunc præ-
scripserit, & consentit *Urbanus ab Ascensione*
apud *Steph.* T. 4. d. 11. n. 40., addens præsumi Simo-
niam, si tum exigantur pecuniæ à tali admittendo,
qui nullum aliud talentum Religioni utile adferre
videtur, præterquam pecuniam: Quoad Moniales
tamen minus scrupuli est faciendum, si bona sua
dant

dent Monasterio, id enim meritò permittit Ecclesia, ut illis non sit occasio evagandi extra Clausuram prætextu paupertatis.

188 §.2. Non est Simonia, si gratis dentur munera Superioribus vel aliis, ut faciliùs impetretur ingressus in Religionem, cum id nullo Jure sit prohibitum, ita cum aliis *Dian. P. 3. T. 2. R. 64.*

189 §.3. Nec est Simonia muneribus allicere aliquem ad Religionem, etiamsi spes & intentio illa manifestaretur, ita *Bonac. cum Lex. in qq. Reg. v. Simonia. n. 5. Imò S. Thom. Quodlib. 4. q. 12. a. 23. in O. expressè asserit laudabiliter fieri, si pueri vel Adolescentes munusculis ad Religionem alliciantur, quamvis S. Ignatius Lojola in Constitutionibus suis, in Exam. c. 3. §. 14. ob justas & speciales causas noluerit sic inductos ad Societatem JESU admitti.*

190 §. 4. Nec est Simonia, si v. g. Abbas alat aliquem in studiis, eâ conditione, ut postea Religionem intret, uti n. 163. dictum est: item si obliget se ad alendos ejus Parentes, qui indigent, aut ad solvenda ejus debita, ita *Sanchez* aliique cum *Bonac. de Simonia. d. 1. q. 4. §. 8. n. 3.* Ratio est, quia hoc non offert velut pretium Religionis aut Religiosi, sed tantum ponitur velut conditio, quam Juvenis admittere debet, si velit gaudere illo commodo temporali; vel tantum tollitur impedimentum, quo excluderetur à Religioso Statu, quod tollere licitum est.

An sit Simonia dare vel accipere aliquid pro officio in Religione, dictum est n. 103.

191 Q. 39. *An consuetudo excuset à Simonia. R. §. I.* Nulla consuetudo vel usus potest excusare à Simonia Juris naturalis, quia Jus naturale est necessarium, nec aboleri potest; hinc nullâ consuetudine potest

potest induci, ut liceat dare vel accipere temporale
 tanquam pretium spiritualis, ita omnes cum *Suar.*
 c. 48. n. 1. & *Pirh.* L. 5. T. 3. n. 42.

§. 2. Consuetudo potest excusare à Simonia ¹⁹²
 Juris tantum positivi, si habeat condiciones
 ad præscribendum requisitas, quia sicut consue-
 tudo potest inducere obligationem Legis, ita & tol-
 lere, uti dictum est L. 1. n. 572., & ita secundum dicta
 hic n. 160. inducta est per consuetudinem obligatio
 ad dona quædam seu oblationes faciendas Clericis
 pro exequiis, benedictionibus nuptiarum, cere-
 moniis Baptismi & similibus, etiamsi illi, quibus
 dantur, aliunde sustentationem habeant, uti n. 165.
 dictum est; exigi tamen non debent, antequam
 functiones illæ fiant, ne sit species emptionis, sed
 dantur pro jam factis, ad ostendendum, quod ori-
 ginem habeant à gratuita recognitione: possunt
 tamen fideles per Episcopum cogi ad ea de more
 danda, nam præscriptio virtute Legum tale Jus
 fecit Parochis aut Ministris, ita *Silvest. Suar.*
Pirh. n. 43; idem est de consuetudine exigendi
 aliquid in administratione Sacramentorum,
 in admissione ad Monasterium, *Suar.* à num. 5.
Laym. L. 4. T. 10. c. ult. §. 2. n. 16. *Pirh.* n. 44. Hinc
Dian. P. 6. T. 8. R. 17. & *Roccaf.* apud eundem *Dian.*
 P. II. T. 6. R. 31. absolutè docent non esse Simoniam
 dare vel accipere aliquid temporale, quando exhi-
 betur spirituale, si talis sit consuetudo, & solùm
 agatur de periculo Simonie Juris positivi, quia
 tum probabiliter judicari potest ejusmodi usum
 esse licitè introductum, jamque præscripsisse,
 ad quod in probabili sententia sufficiunt anni
 tantum decem: addit *Engel* L. 5. t. 3. n. 16. inter causas,
 ob quas tales consuetudines potuerint introduci,
 etiam esse hanc, quod multæ Decimæ, v. g. lucri

in negotiatione, pecorum, lini, lanæ, pomorum, ovorum &c, antehac Ecclesiæ dari solitæ, nunc in defuetudinem venerint, adeo que præsumi possit has esse conversas in particulares exactiones tum faciendas, quando exhibentur ministeria quædam spiritualia : notat tamen rectè n. 14. non licere Parochis ob denegatam pecuniam denegare Sacramenta, sed debere aliâ viâ, v. g. apud Episcopum Jus suum prosequi, alioquin non leve foret scandalum specièsque Simonix, & grave Parochianis detrimentum, si ob negatam modicam pecuniam mediis salutis frustrarentur.

193 §. 3. Licet Cap. *Non satis 8 : Cum in Ecclesiæ 9 : In tantum 36 : Sicut pro certo, 39. Jacobus, 44. Tit. de Simonia*, & alibi sæpe reprobentur omnes consuetudines accipiendi aliquid pro sepeliendis mortuis, benedicendis nubentibus seu aliis Sacramentis conferendis seu collatis, tamen in his iterum prævaluit nova consuetudo, scientibus & conniventibus Superioribus Ecclesiasticis, uti n. 192. dictum est.

194 §. 4. Quamvis nunc sit consuetudo fueritque dudum, ut per pecunias obtineantur beneficia Ecclesiastica, hæc tamen consuetudo non excusat, neque præscribit, unde frustra se in talibus excusant aliqui dicentes, *Hoc jam moris est, passim fit, faciunt omnes &c.* Ratio est, quia plerumque est Simonia Juris naturalis, cum pecunia detur velut pretium rei spiritualis, circa Simoniam autem talem nulla præscribit consuetudo. Deinde quamvis non foret contra Jus naturale, est tamen contra Jus positivum, & illi consuetudini constanter reclamant Ecclesia, partim per damnationem propositionum, quæ tali consuetudini favent, partim per Responsa, quæ quotidie dat Curia Romana, quando

quando enim interrogatur, semper declarat ejusmodi facta esse simoniaca, imò rarissimè dispensat, sed præcipit dimitti beneficia & restitui omnes fructus perceptos.

Q. 40. *Quid censeri debeat in dubio.* R. §. I. 195

Si probabile sit Simoniam non intervenisse, non est, quòd aliquis sibi scrupulum faciat, tum quia sequi potest probabilem, tum etiam, quia est in possessione suæ innocentia, quam adhuc præsumere potest, quamdiu non rescit se nocentem, unde rectè docent *Zypæus* aliique cum *Dian. P. 6. T. 8. R. 17.* quamvis secundùm Jus etiam ille fit Simoniacus, qui non intelligit se illicitum agere, si re ipsa committatur simonia, tamen qui processit ex autoritate Doctorum, excusatur à culpa & pœna. Vide dicenda à num. 204.

§. 2. Si verum sit dubium, an commissa sit Simonia nec ne, v.g. scis datos esse centum imperiales, sed nescis, an dati sint cum pacto aliquo aut gratis vel alio licito titulo, nec habes prudens motivum pro alterutra parte judicanda, in tali dubio poteris præsumere non intervenisse Simoniam, quia delicta non præsumuntur, & innocentia est in possessione, donec probationes claræ & convincentes afferantur, ita *Suar. Pirh. L. 5. T. 3. n. 132.* Tamb. in Dec. L. 1. c. 3. §. 7. v. *Simoniam.*

§. 3. Ubi verba sunt dubia, Ecclesia præsumit 197 simoniam, è contrà ubi verba sunt dubia, Jus civile non præsumit Usuram, disparitas esse potest, quòd Usura non fit ita communis, & habeat plures titulos excusantes, Simonia autem nunc fit communissima, nec sint tituli tales excusantes.

Q. 41. *An in simonia detur parvitas materia.* 198

R. Affirmat *Alloza v. Simonia Sect. 4. n. 29.* Item *Molin.* dicens, quòd ad mortale furtum sufficit,

non semper sufficere ad mortalem Simoniam : sequuntur *Regin. Merol. Gord. apud Dian. P. 5. T. 5. R. 2.* uti (secundum omnes) datur in Sacrilegio, v. g. in modico furto rei sacræ ; sed oppositum dicit esse certum *Haunold. de Just. T. 6. T. 2. n. 559.* ideoque communiter AA. negant in Simonia parvitatem materiæ, *Suar. c. 3. à n. 5. Sanch. hic L. 1. c. 4. n. 1. Illung T. 5. n. 313.* quod verum est de Simonia Juris naturalis (de Simonia Juris Ecclesiastici dicitur *Lib. IV. n. 632.*) Ratio est, quia parvitas non potest provenire ex vilitate ipsius rei spiritualis, quantumcunque enim videatur exigua, est tamen ordinis supremi, tendens ex natura sua ad supernaturalem Dei possessionem, ergo est gravis irreverentia eam pretio temporali veluti proportionato & æquali æstimare, cum hoc pretium sit infinites vilius : neque potest provenire ex parvitate pretii, quia quod minus est pretium, eò minor est æstimatio rei spiritualis, pro qua offertur tam exiguum pretium : idem confirmat *Rayn. L. 2. Sect. 1. c. 3* ; quantum autem sit scelus Simonia, satis colligitur ex *c. Per tuas literas, 32. de Simonia,* ubi *Innocentius III.* ait, ceteras exceptiones, ut furti, adulterii, propter immanitatem hæresis simoniacæ, ad cujus comparationem cætera crimina quasi pro nihilo reputantur, duximus repellendas : Similia habenter *caus. 1. q. 1. Eos qui.* Ideoque *Paulus II.* Extravag. 2. de Simonia, meritò vocat detestabile scelus : *Concilium Lateranense Cap. Cam in Ecclesia, 9.* de Simonia, vocat horribile nimis. Eandem malitiam Simonia per multa capita sequentia depingit *Raynaudus* ; denique *c. 6. & 7.* refert exempla plurima Simonia à Deo gravissimè punitæ.

ARTI-

ARTICULUS II.

Qua sit pœna Simonia.

Resp. I. Sola Simonia Confidentia & Realis, ^{cc} 199
 in Ordine, beneficio Ecclesiastico & Reli-
 gionis ingresso, pœnas Juris ipso facto indu-
 cit: licet ob ingressum Religionis raro incurra-
 tur, ut dictum, vel ob tenuitatem Monasterii,
 vel contrariam consuetudinem receptam, *Suar.*
L. 4. c. 56. & 57. Less. L. 2. c. 35. d. 23. Laym. L. 4. T. 10.
c. ult. § 7.

Resp. II. Ob simoniacam collationem &
 susceptionem Ordinum, etiam primæ Tonsuræ,
 incurritur excommunicatio & suspensio Papalis,
Less. d. 24. Laym. l. c.

Resp. III. Ob Simoniam Realem in beneficio
 Ecclesiastico incurritur, 1. Excommunicatio
 Papalis. 2. Irrita est electio, præsentatio, confir-
 matio & institutio: Unde talis non facit fructus
 suos: idque etiam, licet à tertia persona taliter
 provisus, id ignoraverit; nisi tamen contra-
 dixerit, vel nisi à tertio data fuerit pecunia
 per fraudem, ut redderetur inhabilis; vel
 nisi bonâ fide possederit beneficium per trien-
 nium. *Less. d. 25. Laym. l. c. Bonac. d. 1. q. 7. p. 2. n. 20.*
ex Gomez, Garzia & aliis. 3. Efficitur inhabilis
 ad idem beneficium, etiam per dispensationem
 Episcopi obtinendum: aliis tamen beneficiis
 Jure ipso non privatur; nec ad alia obtinenda
 fit inhabilis ante sententiâ Judicis, *Suar. c. 57. n. 47.*

Resp. IV. Simonia Confidentia completa
 dato & accepto beneficio, licet accipiens promissio-
 nem vicissim non impleverit, inducit,

» 1. Excommunicationem Papalem utrique parti
 » contrahenti. 2. Annulat resignationem & colla-
 » tionem beneficii, in quo est commissa, & inhabi-
 » litat ad idem postea obtinendum. 3. Privat
 » omnibus beneficiis & pensionibus antè obtentis,
 » non tamen ante sententiam latam. 4. Beneficia
 » sic collata soli Pontifici reservantur, *Lesf. d. 26.*
 Ca

aym. §. 8. num. 76.

A D D E N D A.

200 Q. 42. *Quid sit simonia ficta, & an per eam
 incurrantur poena.* R. §. I. Simonia ficta est, quando
 exterius fit promissio rei spiritualis pro temporali,
 vel temporalis pro spirituali, sine intentione
 implendi promissum vel se obligandi, & hanc
 non contineri sub ulla specie Simoniae docent
Cajet. Sot. Ledesm. P. Navar. Escob. Moya T. 6. d. 4. q. 7.
Castrop. D. 3. P. 6. n. 2. aliique multi, nam Simonia,
 quæ dividitur, est vera Simonia, hæc autem non est
 vera Simonia, quia deest animus implendi vel se
 obligandi. *Navar.* reducit ad conventionalem,
 quia licet promissio fuerit ficto animo facta,
 tamen commutatio rei spiritualis pro temporali
 fuit vera, actio enim illa promittendi, licet sit ficta,
 est vera realis actio & pretio æstimabilis,
 cum subjaceat multis oneribus & obligationibus,
 per hoc autem temporale intendit consequi spiri-
 tuale: *Suar. c. 42. n. 4. & 5.* sic procedit, I. Quando
 fictio tenet se ex parte ejus, qui rem spiritualem
 est daturus, ab hoc tantum committitur menda-
 cium graviter scandalosum & sacrilegum, quia
 rebus sacris injuriam facit ita eis abutendo,
 potestque etiam injustitiam committere, si sic
 intendat pretium ab altero rapere; alter verò
 promittens temporale animo implendi committit
 veram Simoniam mentalem, fundatam in simili
 existi-

existimatione de mente alterius, non est tamen conventionalis, quia vera conventio non potest esse ex una parte tantum, sed exurgit ex vero utriusque consensu. 2. Ex quacunque parte se teneat fictio, certissimum est, inquit *Moya* n.1. sic fingentem peccare mortaliter peccato mendacii, & inductionis vel cooperationis ad peccatum Simoniam, quod credit alterum committere. 3. Quando fictio intercedit ex utraque parte, ex neutra parte est Simonia, nisi forte ex conscientia erronea & ratione scandali, in quantum uterque potest putare se inducere alterum ad veram Simoniam. 4. Neque potest esse Simonia conventionalis ratione promissionis fictæ, quæ videtur commutari cum spirituali vel pro temporali, uti vult *Navar*: nam licet ille deceptor intendat mediante illâ promissione fictâ obtinere beneficium, non tamen intendit dare ipsammet promissionem ut pretium beneficii, sed solum fictè offerre id, quod alter putat esse futurum pretium, unde etiam alter non intendit dare beneficium pro promissione, sed pro re promissa, & promissio habet se tanquam conditio conferens certitudinem de pretio: *Confirmatur*, nam si promissio esset pars pretii, ergo in omnî Simonia conventionali, hoc ipso, quod esset facta promissio pro beneficio accepto, jam pars pretii esset soluta, adeoque semper esset Simonia realis utrimque completa, quod nemo dicet. Cum *Suar.* tenent etiam *Lesf. L.2. c.35. n.11. Alloza v. Simonia. S.1. n.9. Castrop. d.3.p.6.* cum multis, quos citat.

§. 2. Per Simoniam fictam non incurruntur pœnæ Juris, ita *Suar. Laym. Lesf. Tolet. Bonac. Tann. Pirh. Rayn. L.2. S.1. c.4. n.1.* alii que cum *Dian. P.7. T.4. R.4.* Ratio est, quia vel non est vera Simonia, vel est tantum mentalis, quæ non inducit pœnas,

ut statim dicetur ; posset tamen semper ejusmodi conventio ex utraque parte puniri à Judice, ut iidem Authores docent.

202 Q. 43. *An simonia mentalis inducat pœnas.* R. Affirmant *Sot. Maj. Med. & alii* ; sed reliqui communiter cum *S. Th.* apud *Dian. P.4.T.4.R.158* probabilis negant : hinc si quis servivit Episcopo animo recipiendi beneficium tanquam pretium servitii, & Episcopus dederit beneficium tanquam illius servitii pretium, si nullum adfuit pactum, sed uterque finxit se gratis facere, accipiens beneficium non tenetur resignare, nec Episcopus tenetur

203 solvere servitium : circa restitutionem autem disputant Authores, an Simonia mentalis ad illam obliget, *Silvest.* & alii absolutè negant : *Hofst. Abb.* & *Azor* absolutè affirmant : *Suar. c. 59. n. 45.* & *Pirb. L.5.T.3. n. 190.* distinguunt, & dicunt, si simul non fiat injustitia, non deberi restitutionem ; si autem fiat injustitia, tum deberi ; tum autem fit injustitia, si quis, v.g. recipiat pecuniam, credens dari ut pretium rei sacræ, implicat enim esse ejus pretium, cum res sacra pretio sit inæstimabilis, ergo recipiens nullo justo titulo potest pecuniam facere suam, sed dominium illius manet apud alterum.

204 Q. 44. *An per simoniam tantum materialem incurrantur pœnae Juris.* R. §. I. Tum Simonia dicitur materialis tantum, si re ipsa intervenerit, attamen bonâ fide acta sint omnia, ita ut formale peccatum Simonia non sit commissum.

205 §. 2. Si materialis tantum Simonia intervenerit, *Wames. Conf. 563. n. 2.* docet incurrere pœnas usque adeo etiam irregularitatem, quia *Cap. Per tuas 37, de Simonia, Innoc. III. in casu Ordinis simoniae suscepti ab illo, Qui se in hoc egisse*

aliqui

aliquid illicitum non intellexerit, sic declarat, quòd nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet Ordine ministrare: idem videntur dicere S.Th. 2. 2. q. 100. a. 6. ad 3. Suar. c. 57. n. 35. aliique communiter: sed Less. in Auct. v. Simonia c. 4. & 5, & Lugo in Resp. mor. L. 6. D. 4. à n. 5. sic distinguunt, si ex nulla parte fit commissa formalis Simonia, ita ut, v. g. nec accipiens beneficium nec conferens nec alius cooperans peccaverit, tum dicunt non incurri ullam pœnam vel inhabilitatem, sed provisionem esse validam, quia nullitas provisionis est pœna in odium delicti Simoniaci, ergo si ex nulla parte fuit delictum, nullitas non incurritur, multò minùs excommunicatio, uti rectè Sa v. Simonia n. 13, & videtur consentire Suar. de Leg. L. 5. c. 22. n. 3. Econtrà quamvis vel solus provisor vel solus collator vel etiam solus aliquis tertius commiserit formalem Simoniam, in odium hujus delicti irritatur provisio, & incurruntur pœnæ, uti q. seq. declarabitur: & de hoc casu explicandum est caput citatum, uti & S. Thom. & Suarez, nam ibi loquuntur de Simonia interveniente per tertium, hinc etiam Cap. De simoniacè ordinatis, 22, de Simonia, dicitur: De simoniacè Ordinatis certum tibi non possumus dare responsum, nisi plenius cognoscamus, qualiter fuerint ordinati, cum quidam, licèt secundum quandam speciem Simonia, utpote ipsis ignorantibus, simoniacè ordinentur, possunt, quia Simoniaci non sunt, in suis Ordinibus remanere. Vide etiam dicta num. 195.

Q. 45. Quid dicendum sit, si simonia per tertium tantum sit commissa. R. §. I. Si per Collatorem vel per quemcunque tertium commissa sit Simonia, collatio saltem potest invalidari, nisi ille tertius mali-

malitiosè id fecerit ad impediendum valorem collationis, vel nisi ipsemet provisus contradixerit, uti statim explicabitur, & docent omnes communiter cum S. Thom. & Lugo supra, patet etiam ex Cap. *Matthaus 23. Ex insinuatione 26. Sicut tuis Nobis 27.* de Simonia, ubi sic habetur: *Nisi constiterit illis, qui promissum tale fecerunt, per fraudem in dispendium illius, qui eligendus erat, id malitiosè fecisse, quamvis ipso tempore promissionis conscientia non fuerit, ejus tamen electio tanquam simoniaca pravitate presumpta est penitus reprobanda.*

207 §. 2. Si aliquis tertius dedit pretium, ut tu obtineres beneficium, & id certò sciveris, antequam obtinuisses, quamvis contradixeris, collatio adhuc est simoniaca, & consecutio beneficii irrita, quia quando habens illam notitiam nihilominus acceptas, cooperaris saltem quoad executionem Simoniam cognitam, ita *Suar. c. 57. n. 29. Less. L. 2. c. 55. n. 143. Castrop. Rayn. L. 2. S. 1. Cap. 4. n. 8. Pirh. L. 5. T. 1. n. 103*: Si autem nihil scivisti & contradixisti, timens ne fortè factum esset aut fieret; vel si suspicatus es, & contradixisti, postea autem deposita suspicione, bonà fide admisisti, licet postea certò rescias intervenisse Simoniam, provisio non est simoniaca nec invalida, uti expressè habetur Cap. *Sicut tuis, 33.* de Simonia.

208 §. 3. Si postea rescias Simoniam intervenisse, refundas pecuniam nefario mediatori, si hoc facias ante beneficium obtentum, licet contradixeris, hoc ipso revocas contradictionem, & censeris consentire, hinc provisio est simoniaca & invalida. Si facias post obtentum beneficium, & quidem animo ratificandi factum alterius, committis Simoniam, quia approbas, putatque S. Thomas te teneri resignare beneficium & restituere fructus: è contra

è contrà tamen *Adri. Tanc. & Lesf.* apud *Dian. P. II.*
T. 5. R. 16. putant te non teneri resignare, nec ipso
 facto incurrere pœnas Simonix, quia cùm collatio
 fit jam completa, non poterit invalidari per factum
 simoniacum subsequens: *March.* in *Trib. T. 3. P. 1.*
T. 10. T. 7. q. 3. tenet cum *S. Thoma*, quia consensus ille
 & solutio pecuniæ est moraliter pars contractûs
 simoniaci, nam mediator ille promittebat pecu-
 niam nomine tuo & tanquam refundendam à te,
 ideòque tuus consensus & refusio supponebatur
 futura, ergo quando refundis, jam priùs absolvitur
 & completur contractus simoniacus, & ob hanc
 rationem videtur hæc sententia esse probabilior.

§. 4. Si refundas, non approbando nec consenti- 209
 endo, sed ne dicaris ingratus, aut ne alter propter te
 patiatur damnum, non erit Simonia, neque ideo
 privari poteris beneficio, quia hoc non est malum,
 sicuti malum non est, si pater solvat debita filii
 malè contracta, ita *Navar. Lesf. n. 144. Suar. n. 72.*
Rayn. & Pirh. supra, *Moya T. 6. D. 4. Q. 7. n. 11. Baun.*
 apud *Dia.* supra. Idem est, si refunderes, quia ad hoc
 violentè cogereris, tum enim redimeres vexam,
 uti notat *March.* supra.

§. 5. Si nullo modo sciveris, quòd amicus 210
 simoniacè tibi quæreret beneficium, ideòque
 nullo modo contradixeris, *Nav. Ugol. Adri. Millar.*
Baun. apud *Dian. R. 56.* putant provisionem esse
 validam, & tantùm manere infirmandã, si accedat
 sententia Judicis, non enim est invalida Jure
 naturæ vel divino, uti probat *Suar. n. 15,* nec Eccle-
 siastico, cùm ostendi non possit clarus Textus: &
 hanc sententiam probabilem esse dicit *Lesf.* supra:
 favétque Textus n. 206. relatus, tantùm enim dicit
 ejusmodi electionem reprobendam: Oppositum
 tamen tenent *S. Th. Suar. n. 35. Valer. Henri. j. Covar.*
Rayn.

Rayn. n. 9. *Pirh.* à n. 95. & plerique Juris-Periti, docentes provisionem esse ipso Jure & facto invalidam, ita ut quamprimum resciverit, statim teneatur, vel petere dispensationem vel beneficium dimittere & restituere fructus perceptos, iis exceptis, quos bonâ fide consumpserit, aut qui respondent ipsi ministerio, quales sunt præsentia, hos enim fecit suos, *Suar.* n. 9. *Pirh.* supra. Præterea talis provisus illâ vice est inhabilis, ut obtineat idem beneficium: atque hæc veluti pœnæ infliguntur ob culpam etiam alienam, ut tantò magis removeatur labes simoniaca: notant tamen *Nay.* & *Henriq.* apud *Dian.* supra non incurri suspensionem ab eo, qui nescivit Simoniam in sua Ordinatione esse commissam; & idem habet *Castrop.* de censuris d. 5. p. 10. §. 4. n. 1.

- 211 §. 6. Si tantum per tertium commissâ sit simonia, potest ab ignorante præscribi Jus in beneficio per possessionem triennem, uti dicitur L. 4. n. 709.
- 212 Q. 46. An per Simoniam conventionalem necdum realiter completam incurrantur pœnæ Juris. R. Affirmant *Cajet.* *Garz.* *Comit.* & alii multi cum *Pirh.* Lib. 5. Tit. 3. n. 100, quamvis enim pretium necdum sit traditum, Simonia tamen videtur completa, sicuti contractus venditionis censetur completus, si res sit tradita, quamvis pretium necdum sit solutum: econtrâ *Suar.* aliique 30. apud *Garz.* p. 8. c. 1. num. 19, quibus consentiunt *Ray.* L. 2. S. 1. c. 4. n. 2. *Less.* c. 35. n. 149. *Regin.* L. 23. n. 171. *Moya.* T. 6. d. 4. q. 7. n. 9. probabilius negant; & hanc sententiam fatetur *Pirh.* in praxi securam esse. Ratio est, quia in odiosis, per Simoniam intelligi debet illa, quæ completè & perfectè est talis, qualis non est, nisi sit utrimque realiter completa: addunt adhuc non esse omnino completam, quamvis

quamvis datum sit chirographum de solvendo pretio, quia illud chirographum non est pars pretii: notant quoque *Dian. Baun. & Rayn.* n. 1. contra *Suarez*, si falsa pecunia daretur, etiam non compleri, quia falsa pecunia non est verum pretium: Quod si pretium non solveretur statim, sed post aliquot v.g. menses, quamvis in foro externo pœnæ retrotrahantur ad tempus conventionis, non tamen in foro conscientiæ, hinc talis non tenebitur restituere fructus interim perceptos, ita *Lesß. Castrop. Rayn.* n. 3. *Dian.* P. 10. T. 16. R. 15. Atque idem est de excommunicatione incurrenda, quæ nunquam retrotrahitur, uti iidem Authores habent.

Q. 47. *An pœna Juris incurrantur per Simoniam* ²¹³
Juris Ecclesiastici tantum. R. *Suar. Rayn.* num. 4. *Pirh.* n. 100. & 155. alique communitis & probabilis affirmant, quia est vera Simonia, licet non strictissimè dicta, & si casus hujus Simonix defertur ad Curiam Romanam, semper declarat subjacere pœnis: è contrà *Navar. Lesß.* num. 141. *Sanch.* in Conf. L. 2. c. 3. d. 118. n. 3. *Dian.* P. 4. T. 4. R. 155. P. 10. T. 16. R. 17. P. 11. T. 5. R. 1. & 20. Item T. 6. R. 30. alique cum *Castrop.* D. 3. P. 15. n. 4. etiam probabiliter negant, quia non est propriè & strictè dicta simonia, quæ communiter definitur, *studiosa voluntas vendendi spirituale pro temporali*, quod soli Simonix Juris naturalis convenit: unde qui, v.g. propriâ authoritate permutant beneficia, quamvis graviter peccent, tamen secundum hanc sententiam non incurrunt excommunicationem, nec ipso Jure privantur beneficiis, nec tenentur fructus restituere: excipiunt tamen omnes Simoniam confidentialem, de qua à num. 220; item, si detur aliquid etiam gratis Officialibus Episcopi

occasione susceptorum Ordinum, dimissorialium vel testimoniorum, ubi receptum est *Tridentini* Decretum hoc expressè vetans Sess. 21. c. 1. de Reformationibus, dicens per hoc utrimque incurri ipso facto pœnas Juris in Simoniacos.

214 Q. 48. *Quid præterea sit addendum circa pœnas Simoniae communis.* R. Seqq. §. 1. Si quis committat Simoniam in Sacramentis aliis, præterquam in Sacramento Ordinis; item si committat in consecrationibus, benedictionibus, dispensationibus, in Officio Ecclesiastico, v. g. Legati vel Delegati, in Jure Patronatus, in Vicaria temporalibus, & probabiliter in pensione vendenda, emenda vel redimenda, non incurrit pœnas, quia pœna tantum incurritur per Simoniam in Ordine, Beneficiis & Religionis ingresso, ita *Less. Sanch. Tann.* & alii cum *Dian. P. 11. T. 5. R. 20. Rayn. n. 3. Castrop. P. 25. Pirh. n. 101. 154. & seqq. Alloza v. Simonia Sect. 4. n. 45*; unde nec ille incurrit, qui acceptat pecuniam velut pretium Missæ, *Pasq. de Sacrif. Q. 922.* Addit *Dian. P. 4. T. 4. R. 157*, si Canonici Sede vacante convenirent inter se, ut qui ex ipsis ad interim eligeretur Vicarius Episcopalis, etiam reliquis communicaret partem emolumentorum, non incurfuros pœnas, quia licet hic Vicariatus sit aliquid spirituale, tamen non est beneficium: & idem est de Officialatu, cum partem contentiosam Jurisdictionis Episcopalis contineat, *Laym. Pias.* aliique cum *Du Hamel L. 1. c. 7. n. 6*, qui clare deducit ex *Conc. Turon. c. 11. & Lateran. sub Alex. III. c. 15.* Quamvis autem officia illa aliæque similia non sint strictè beneficia, tamen Jure divino sunt invendibilia, adeoque materia Simoniae. Addit iterum *Dian. R. 167.* cum *Sanch.* si Cajus emat Vicariatum Episcopi, nec Cajum teneri resignare,

nec

nec Episcopum teneri reddere pretium, sed de hoc ultimo dicitur postea à n. 237. Quid autem nomine beneficii veniat, diximus à num. 103.

§. 2. Provisio simoniaca est irrita saltem ²¹⁵
Jure positivo, & quamvis *Navar. Felin.* & alii cum *Fagn.* in Cap. *Nobis* 27. de Simonia à num. 67. dicant non esse irritam ipso facto, probabilius tamen est oppositum, uti docent plurimi cum *Pirh.* à n. 97, & ex Canonibus probat *Busenb.* referendus n. 236. Similiter licet *Nav. Less. Laym. Castrop. Chock.* apud *Lewr. P. 3. Q. 847.* dicant eos, qui dignitates vel beneficia permutant propriâ autoritate, ipso Jure non amittere beneficia, ideòque posse propriâ autoritate ad illa redire, saltem pro foro conscientiae, quamdiu per sententiam non privantur, uti videtur innui Cap. *Cum olim*, de rerum permutatione, tamen oppositum tenent *Suar. Cap. 57. num. 41. Garz. p. 11. c. 4. num. 59. Pirh. L. 3. T. 19. n. 24.* propter Extrav. 2. *De Simonia.* Vide dicta L. 1. n. 612. & hic num. 213.

§. 3. Per Simoniam in beneficio, quamvis incur- ²¹⁶
ratur excommunicatio, tamen non incurritur ipso facto suspensio ab officio vel beneficio, de hac enim nihil habent Jura, ita *Suar. Garz. Bonac. Dian. R. 18. Castrop. de Cens. d. 5. p. 10. §. 4. n. 1. Pirh. L. 5. Tr. 3. n. 164;* manet tamen talis perpetuò deponendus ab altaris ministerio five ab officio, & consequenter etiam à beneficio, *Pirh. n. 165.*

§. 4. Qui confert Ordines simoniacè, ipso facto ²¹⁷
suspenditur à collatione omnium Ordinum, saltem per triennium, & interdicitur ingressu Ecclesiae; Ordinatus autem per propriam Simoniam, etiam ipso facto suspenditur ab Ordine, donec à Papa absolvatur, uti habetur Cap. *Si quis.* 45. de Simonia, & docent *Suar. Less. Pirh.* à num. 159:

K 2

proba 2

probabile tamen est ex multis AA. cum *Dian. R. 19.* suspensionem solum attingere Ordinem illum, qui simoniace est susceptus, non autem alios rite susceptos, qui (per se loquendo) licite exerceri poterunt.

218

§. 5. Quod ordinatus simoniace incurrat irregularitatem, docent *Alenf. Rich. Comit. & alii*, sed probabilius negant *Suar. c. 56. n. 20. Less. c. 25. d. 24. Fill. Baun. & alii* cum *Dian. R. 17.* item *P. 1. T. 11. R. 113.* quia id ex nullo Jure probari potest; neque videtur infamia sufficiens, nisi Simonia esset notoria, uti habet *Avila*, & consentit *Megala*, si Simoniacus per sententiã fuerit damnatus, quia omnes infames sunt irregulares, per hoc autem esset infamis: hinc *Cap. Accusatum 4. & c. Quotiens 5.* de Simonia decernitur, ut accusatus & publice infamatus de Simonia, prohibeatur celebrare Missas & administrare Sacramenta, fiẽntque tales Simoniaci irregulares, si in excommunicatione vel suspensione solenniter exercent actum Ordinis ita suscepti, uti dicitur de Irregularitate.

219

§. 6. Docet *Baun.* apud *Dian. P. 4. T. 4. R. 17.* non incurri suspensionem per simoniacam collationem aut receptionem primæ Tonsuræ vel minorum Ordinum, nam probabiliter non sunt Sacramenta, nec censentur strictè Ordines; quam sententiam *Regin. L. 23. n. 124.* vocat probabilem, quod de prima Tonsura admitti potest; oppositum tamen probabilius est de Ordinibus minoribus, uti dicitur de Sacramento Ordinis.

220

Q. 49. *Quid addendum sit circa pœnas Simoniae confidentialis. &c.* Seqq. §. 1. Per illam, licet ex una tantum parte sit completa, incurritur ab utroque etiam inhabilitas ad quæcunque alia beneficia obtinenda, uti habent *Suar. c. 43. num. 13. & alii.*

Si tamen Confidentarii recipientes sint Episcopi vel Cardinales, non incurrunt excommunicationem, sed Interdictum ab ingressu Ecclesiæ, *Navar. Suar. Pirb. L. 5. T. 3. n. 115*; fructus autem à tali Simoniano interim percepti à die commissæ Simonix debent applicari Camera Apostolicæ, *Navar. & Pirb. supra.*

§. 2. *Tann.* alii que cum *Dia. P. 11. T. 6. R. 20.* negan, nullam pœnam, præter Excommunicationem ipso facto incurri per hanc Simoniam: *Suar. supra* ²²¹ *Sanch. de Matr. L. 9. D. 30. Lesf. c. 35. n. 147. Rayn. L. 2. S. 1. c. 4. n. 15. Pirb. supra* fatentur Confidentarium non excidere aliis beneficiis priùs rite obtentis, nisi accedat saltem sententia declaratoria, quia quando aliquis per pœnam privatur re suâ, non obligatur ad executionem in se faciendam, nisi accesserit sententia Judicis: *Suarez supra* dicit omnes reliquas pœnas incurri ipso facto.

§. 3. *Navar. Sa & Garz. apud Laym. L. 4. T. 10.* ²²² *c. ult. n. 77.* docent renunciantem ita simoniacè, posse quidem privari, sed non perdere ipso Jure beneficium, quia renunciatio est irrita, adeoque etiam prærequirit sententiam saltem declaratoriam; consentit *Alloza v. Simonia. S. 4. n. 47.* dicens *Pium V.* intelligi, non de renunciantibus, sed de acquirentibus beneficium, obtentio enim est prorsus irrita.

§. 4. Communiùs docetur, quòd provifus ²²³ per hanc Simoniam, hoc ipso etiam fiat inhabilis ad illud beneficium finè ulteriore sententia, & consentiunt *Tancr. apud Dian. P. 11. T. 5. R. 7. & 18. Pirb. n. 169.* & alii: *Lesf. tamen & Castrop. P. 25. n. 8.* dicunt non fieri ipso facto inhabilem ad alia beneficia, quia Usus habet, ut requiratur sententia saltem declaratoria.

224 §. 5. Mediatores, seu qui procurant beneficium sic resignari vel obtineri, excommunicantur ipso facto, sed non prius, quam Simonia illa sit utrimque realis & completa, uti habent *Suar. n. 15. Laym. num. 78. Pirh. num. 115.*

225 Q. 50. Si actus, in quo committitur simonia, sit invalidus, an poena Juris incurrantur. R. Si sit invalidus ratione ipsius Simoniae, patet incurri: Si autem sit invalidus aliunde, quam ratione Simoniae, v.g. si quis pro pecunia renunciet beneficium, non ex animo, sed fictè, absque autoritate Superioris, cum consensus & autoritas requiratur ad valorem istius renunciationis, committi quidem poterit Simonia, sed non incurrantur poenae, quia ut hæ incurrantur, actus debet esse talis, ut nisi Simonia interveniret, foret validus, hic autem actus est aliunde invalidus, uti dictum est, ita *Nav. Sanch. aliique cum Lugo in Resp. Mor. L. 2. D. 3.*

226 Q. 51. An metus gravis excuset, ut quis possit retinere beneficium, alioqui propter simoniam dimittendum. R. Si Simonia sit occulta, & adsint circumstantiae gravis infamiae certò incurrendae, non videtur esse obligatio dimittendi beneficium, vel in se exequendi alias poenas simoniae; nam imprimis docent *Suar. de Cens. d. 13. Sect. 1. n. 11. & Diana P. 4. T. 4. R. 56,* si quis, cui offertur occasio beneficii, esset inhabilis, v.g. ob excommunicationem, & subiret periculum infamiae vel scandali, si non acceptaret, non teneri suam inhabilitatem prodere, sed posse sine scrupulo acceptare, cum obligatione petendi dispensationem, quia Ecclesia non censetur velle obligare in tali casu cum tali incommodo: Deinde idem *Diana P. II. T. 5. R. 56. & Sanch. in Conf. L. 2. c. 1. d. 34. n. 14. docent,* quando

quando defectus est occultus, & ex dimissione beneficii vel petitione novæ provisionis magnum damnum statûs vel famæ pateretur, v. g. quia alii aliquod grave malum de illo suspicarentur, eò quòd nullus alius appareret color, cur beneficium illud dimittat, posse illud retinere, nec teneri dimittere cum gravi famæ jactura. *Confirm.* Nam diximus L. 1. à n. 775, & docent AA. communiter cum *Sanch.* in Dec. L. 1. c. 18. n. 16, Leges humanas non obligare, ubi est periculum incurrendæ gravis infamiæ vel alterius gravis incommodi: teneretur tamen sic provisus omnes fructus, quos perciperet, restituere Ecclesiæ vel pauperibus, & insuper dimittere beneficium cesante illo periculo.

Q. 52. *An Papa possit incurrere simoniam & pœnas.* 227
 R. Potest incurrere Simoniam Juris naturalis & divini, uti per se patet; an autem etiam Ecclesiastici, disputant Authores, negant *Suarez & Bonacina*, quia hoc ipso, quòd velit hoc vel illud agere, dispensat in Lege statuente Simoniam: affirmant *Less.* & alii, quia tenetur etiam suis Legibus, saltem quoad vim directivam, nec ideo dispensat, quòd contrà agat; quidquid sit de hoc, certum est, quòd nullas incurrat pœnas Jure Ecclesiastico etiam contra Simoniam Juris naturalis statutas, quia vis coactiva Legum propriarum non stringit Legislatorem, uti dictum est Lib. 1. num. 674. Quòd si aliquis cum Papa committeret Simoniam, secundùm communiorem sententiam incurreret pœnas, nisi Papa antecederet expressè cum ipso dispensaret: in hoc tamen contradicunt alii cum *Diana P. 10. T. 16. R. 16*, quia putant Pontificem ipso facto dispensare, secundùm illud axioma, quòd scientia Principis purget crimen, quantum ad pœnas Juris positivi:

An autem electio Papæ simoniaca, sit irrita, videri potest *Pirb. L. 5. T. 3. n. 104.*

218 Q. 53. *Quis dispensare possit in pœnis Simonia.*
R. §. 1. Ab excommunicatione potest absolvere solus Papa, & illi qui privilegium habent absolvendi à reservatis Papæ, & in occultis necdum deductis ad forum contentiosum possunt secundum *Trid. Sess. 24. Cap. 6. de Reformat.* Episcopus & Religiosi Mendicantes per sua privilegia, uti pluribus dicitur L. 6, quando de casibus reservatis, ubi etiam explicabitur, quid dicatur occultum aut deductum ad forum contentiosum.

229 §. 2. Ab inhabilitate ad idem beneficium, si ipse scivit vel tacitè consensit, potest solus Papa, & non Episcopus, quamvis Simonia esset occulta, uti habet communior contra *Henriq. Sanch. Lesf. Castrop. d. 3. p. ult. Tancr. apud Dian. P. II. T. 5. R. 18,* quorum sententia etiam videtur probabilis: Et quamvis *Diana* tantum dicat de habilitatione ad alia beneficia, *Castrop.* tamen etiam habet ad idem; imò & *Diana* ipse postea R. 56. dicit in beneficiis simplicibus posse dispensare Episcopum, in curatis solum Papam. Si autem provisor nesciverit & bonâ fide processerit, quando beneficium est Prælatum seu dignitas, vel est curatum, solus Papa potest dispensare pro illa vice, si tamen per sententiam publicam non sit condemnatus, poterit Episcopus dispensare, ut pro alia vice eligatur, unde si hac vice collatum fuerit alteri, & hic moriatur, poterit prior ab Episcopo dispensatus ad illud redire. Quod si beneficium esset simplex, potest Episcopus post factam liberam ejus resignationem dispensare cum eo, eique statim iterum conferre, ita *Castrop. supra & Pirb. L. 5. T. 3. à num. 171.*

§. 3. Ab inhabilitate ad alia beneficia obtinenda, 230
 si hæc incurratur ante sententiam Judicis, uti habet
 multorum opinio, poterit dispensare Episcopus,
 dummodo liberè dimiserit beneficium, priusquam
 per publicam sententiam sit condemnatus:
 cum condemnato autem, quia infamis est, potest
 solus Papa, & non Episcopus, nisi in casibus à Jure
 expressis apud eosdem AA: verùm etiam proba-
 bile est, quòd hæc inhabilitas non incurratur
 ante sententiam Judicis, uti antè dictum est.

§. 4. Secundùm eosdem AA. potest Episcopus 231
 dispensare etiam in suspensione, quæ incurritur
 ob Simoniam occultam, ad hanc enim rectè
 extenditur facultas dispensandi in occultis casibus
 pertinentibus ad absolutionem sacramentalem
 & necdum deductis ad forum contentiosum,
 quam facultatem Episcopis concedit *Trid.* suprà.
Nec obstat Bulla Pii V. nam iidem AA. tradunt
 illam quoad istud punctum non esse receptam.

§. 5. Si Simoniacus acceperit dispensationem, 232
Suarez & alii dicunt sinè nova collatione posse
 retinere beneficium, quia sublato vitio convalescit
 collatio: limitant *Gonzalez* & alii, dummodo
 ad Dispensantem spectet collatio; si autem
 ad alium spectet, dicunt requiri novam, quia prior
 fuit irrita, nec potest convalescere, nisi collatore
 volente: hanc limitationem rejiciunt multi, &
 absolutè dicunt convalescere, dummodo vitium
 fuerit occultum, & collatio prior non fuerit
 contra Jus alterius simul electi, tum enim censetur
 moraliter manere voluntas collatoris, quæ
 sublato impedimento vim suam habebit: si tamen
 provisus illam collationem admisisset sciens
 illud vitium suum, jam esset præterea intrusus,
 unde hæc intrusio etiam purgari deberet,

hac autem sublatâ, & altero quôque vitio dispensato, manet probabile non esse opus novâ collatione, ita *Castrop. & Pirb. supra.*

233 §. 6. Notant iidem Authores, nullam esse præscriptam formam ad dispensandum in pœnis Simonia, hinc perinde est, quibuscunque verbis Dispensans manifestet voluntatem, quam habet, tollendi talem pœnam.

234 Q. 54. *An Papa sanet vitium Simonia, si in Bulla Confirmationis dicat se supplere omnes defectus, v.g. in Electione commissos. R.* Negativè, sed tantùm intelligit defectus, si fortè aliquid neglectum esset in forma Electionis, aut similis error foret commissus, neque enim nomine defectus venit Simonia, quam Ecclesia vocat immane, detestabile, horribile scelus, in cuius comparatione cetera crimina quasi pro nihilo reputentur, uti n. 198. dictum est.

235 Q. 55. *Quid notandum circa Judicem, accusatorem, testes & litem in causa Simonia. R.* Hæc pauca, 1. Judex sæcularis non potest de Simonia cognoscere, quia est causa spiritualis; est communis & certa cum *Pirb. n. 142.* Potest etiam videri *Leur. P. 3. q. 757.* 2. Et servus & meretrix & quicumque alius potest esse accusator in Simonia, uti habetur in Jure apud *Rayn. L. 2. S. 1. c. 4. n. 14.* & *Pirb. n. 143;* admittitur autem sola exceptio capitalis inimicitia & conspirationis. 3. Si in causa Simonia agatur criminaliter contra aliquem, non admittuntur testes criminosi & infames, *Pirb. n. 150.* Si agatur civiliter contra Prælatum vel alium in dignitate constitutum, etiam non admittuntur, nisi sint emendati de crimine, ubique autem repellitur perjurus, etiamsi fuerit emendatus. 4. In crimine Simonia non datur appellatio, uti ostendit *Pirb. supra.*

Exci-

Excipit *Felin*: nisi appelletur ante sententiam; quales autem probationes requirantur & sufficiant, videri potest apud *Castrop. P. 27.*

ARTICULUS III.

An & cui restituendum, quod simoniacè acceptum.

Resp. 1. Nihil spirituale simoniacè acceptum, ^{cc 236}
 præter beneficium, (sub quo continetur ^{cc}
 pensio, secundum *Bonac. Tom. 1. hinc disp. 1. q. 7. cc*
Diffic. 2. negante Lesio L. 2. c. 35. Dub. 30.) est resti ^{cc}
 tuendum. Ratio, quia cætera vel restitui non pos- ^{cc}
 sunt, ut Sacramenta, vel non sunt restituenda ^{cc}
 ante sententiam, cum Canones aliud non statue- ^{cc}
 rint, ex *Lesio n. 168. Suar. Fill. & aliis contra Azor ^{cc}*
& Laym. Bonac. P. 3. Diffic. 2. Dixi, præter bene- ^{cc}
ficium: quia hoc retineri non potest etiam ^{cc}
 ante Judicis sententiam, ut patet tum ex *Cap. ^{cc}*
Si quis neque 1. q. 1. tum ex 2. Extrav. Cum detesta ^{cc}
bile, de Simonia. V. Bonac. l. c. Ubi addit etiam ^{cc}
 fructus perceptos esse restituendos, tum quia ^{cc}
 nullo justo titulo possunt retineri, cum adeptio ^{cc}
 beneficii simoniaca sit ipso facto irrita, tum quia ^{cc}
 sic expressè habetur in *Extrav. Cum detestabile, ^{cc}*
de Simonia, v. D. Th. 2. 2. q. 100. a. 6. Nav. L. 5. Conf. 62. ^{cc}
Lesf. Dub. 31.

Resp. 2. Pretium acceptum pro beneficio, ^{cc}
 collatione Ordinum, Sacramentorum & ^{cc}
 Sacramentalium, si notabiliter excedat id, quod ^{cc}
 pro sustentatione exigi poterat; item pro admis- ^{cc}
 sione ad Religionem, Jure positivo restituendum ^{cc}
 est. Hoc tamen posterius non nisi post latam ^{cc}
 sententiam, si admissus in Monasterium, maneat, ^{cc}
 quia plerumque ratione alimentorum retineri ^{cc}
 potest, modò in communem usum convertatur. ^{cc}
Vid. Bonac. l. c. Lesf. Dub. 30.

Resp.

227 *Resp. 3.* Acceptum pro beneficio aliâve re spiri-
 228 tuali, non secutâ collatione, Jure naturæ resti-
 229 tuendum est ei, à quo est acceptum, quia deest
 230 titulus retinendi, cum non præstetur id, pro quo
 231 est datum. Si verò res tradita sit, Simoniæ
 232 utrimque completâ, probabilius est resti-
 233 tuendum esse Ecclesiæ, & non danti, quia Ecclesiæ
 234 utrumque punire intendit, v. *Lesf. Dub. 3.*
 235 *Laym. L. 4. T. 10. c. ult. §. 9.*

A D D E N D A.

237 *Q. 56.* Quid circa hanc restitutionem sit prætere-
 notandum. R. Seqq. §. I. *Steph. T. 4. D. II. n. 41.*
 absolutè docet temporale acceptum non esse resti-
 tuendum ante sententiam Judicis in nulla simonia,
 præterquam in beneficio; è contrâ *Pirh. L. 5. T. 3.*
 num. 176. dicit saltem ex Jure positivo semper esse
 obligationem restituendi pretium simoniacè
 acceptum pro spirituali, quamvis fortè nihil
 factum esset contra Justitiam, quia Jus facit inha-
 bilitatem acquirendi dominium, & re ipsa etiam
 spectato Jure naturæ non videtur esse titulus reti-
 nendi, cum temporale non possit esse pretium
 spiritualis.

238 §. 2. Si pretium acceptum non excedat
 commodum temporale, quod ex beneficio pro-
 venit, *Layman c. ult. n. 82. Lessius c. 35. n. 160.* dicunt
 non teneri restituere, nisi post sententiam Judicis.
Suar. c. 50. n. 16. & Pirh. n. 178. dicunt Prælatos teneri
 de Jure naturæ & ante omnem sententiam, quia
 cum non sint domini, sed tantùm dispensatores
 beneficiorum, faciunt injuriam, si conferant
 simoniacè, sed supposito quòd in Simonia Juris
 naturalis semper interveniat injustitia, ut
 à num. 119. dictum est, consequenter dicendum,
 restitu-

restitutionem accepti pretii semper esse faciendam ante omnem sententiam : hinc *Moya* T. 6. D. 4. Q. 7. Num. 12. dicit in eo convenire omnes, quòd in Simonia circa beneficia fit obligatio restituendi ante omnem sententiam Judicis, quia etiam ipso Jure statuta est inhabilitas ad acquirendum dominium. Vide *Leuvenium* P. 3. Q. 755.

§. 3. *S. Th. S. Antonin. Cajet. Tab.* apud *Moya* suprà 239 dicunt pretium pro beneficio acceptum debere restitui pauperibus : Jus Canonicum c. *De hoc*, II. de Simonia, jubet restitui Ecclesiæ : *Sot. Bann. Sa, Med. Tann. Laym.* n. 81. & 83. *Dian.* P. 4. T. 4. R. 167. *Pirh.* num. 182. *Moya* n. 13. dicunt id verum esse post sententiam, sed ante sententiam pro foro conscientiae dicunt posse restitui illi, qui dedit, unde si restitutio huic fiat, putat *Lessius* num. 172. hunc posse retinere, quia non abdicaverit se dominio, nec illo exiit, donec privetur per sententiã, aut donec jam fit extraditum Ecclesiæ; post sententiam autem docent quòque alii cum *Sa* apud *Lay.* suprà, quòd pretium simoniacè acceptum sit restituendum Ecclesiæ vel Pauperibus, intelligitur autem illa Ecclesia, in qua est beneficium, quia hæc passa est injuriam. Quòd si pactum esset rescisum ante collationem beneficii, certum est pretium restitui debere illi, qui dedit, uti rectè *Allox. v. Simonia* S. 4. n. 24. Vide *Leuvenium* à n. 6.

§. 4. Cùm probabile sit pretium etiam ante sententiam posse restitui Ecclesiæ vel pauperibus; si ille, qui pretium accepit, sit pauper, poterit retinere tanquam pauper, ita *Sanchez & Diana* suprà. 240

§. 5. Pretium datum pro divina gratia, v. g. pro absolutione sacramentali, restituendum est pauperibus, sed datum pro ingressu Religionis est 241

est restituendum danti, uti ex Jure probant *Sanchez* & *Diana* supra.

242 §. 6. Si quis domum nobilem carius vendat propter adjunctum Jus Patronatus, ita ut huic Juri respondeat pars pretii, *Suarez*, *Layman* alii que cum *Pirh.* n. 165. dicunt non teneri hanc partem restituere ante sententiam, quia ob adjunctum temporale, quod est pretio æstimabile, non videtur facere injustitiam, sed oppositum est probabilius secundum antè dicta, hoc enim pretium, quod superadditur, datur pro spirituali, quod est invendibile, ergo pretium nullo justo titulo retineri potest.

243 §. 7. In Simonia pro collatione Ordinum, si contra Justitiam plus acceptum sit, quam pro sustentatione exigi poterat, de Jure nature restitui debet illi, qui dedit, quia Jus positivum nihil circa hoc statuit, ita *Less.* num. 169. *Pirh.* n. 184.

An debeat restitutio propter Simoniam mentalem, dictum est n. 203. Ex hætenus dictis,

244 *Infertur*, cum *Roccaf.* apud *Dian.* P. II. T. 6. R. 31. pecuniam seu quid temporale dari & accipi posse aliquando ab uno absque Simonia, quando datur vel accipitur spirituale ab altero, 1. In sustentationem vitæ: 2. In stipendium laboris extrinseci conjuncti cum spirituali: 3. Tanquam gratis oblatum: 4. In elemosynam: 5. Ratione consuetudinis: 6. In pœnam, uti quando aliquis absolvitur à censura, vel dispensatur in delicto, quandoque imponitur multa pecuniaria: 7. In permutationem voti, à quo quis petit liberari: 8. Ad redimendam vexam, secundum antè dicta.

245 Denique hic signanter annoto, quòd quamvis sententiæ multæ circa Simoniam sint speculative probabiles, sæpe tamen pro multis non sunt probæ

Probabiles practicè, quia in praxi non adhibentur
cautelæ requisitæ ad vitandam Simoniam, unde
qui benignioribus sententiis hîc uti volent, utan-
tur simul consilio viri docti & probi, qui discernat,
an hîc & nunc ob circumstantias alias vel inten-
tionem minùs rectam se non inflinet Simonia.

TRACTATUS II.

De secundo Præcepto Decalogi.

PROHIBET hoc Præceptum omnem inordi-
natam usurpationem nominis Dei, qualis
potissimùm fit blasphemando, temerè
jurando, vovendo & non servando, de quibus
hîc agendum.

CAPUT I.

Quid & quoruplex sit Blasphemia.

RESP. Blasphemia directè opposita laudi Dei, ²⁴⁶
est verbum maledictionis, vel convitii, seu
contumeliæ in Deum; sive id fiat attribu-
endo ei falsa, sive negando vera; sive tribuendo
creaturis, quæ ipsi debentur; sive etiam dicendo
vera, sed quæ ad ejus dehonorationem seu vili-
pensionem tendant, ut fit per modum ei indignan-
tis, contemnentis, &c. Ita communiter Doctores
S. Tb. 2.2. q. 13. Bon. Tom. 2. Disp. 3. Q. 8. Sanch. 2. Mor. c.
32. Laym. L. 4. T. 10. c. 6. & alii. Unde resolves,

I. Blasphemat, qui contra Deum infrendens
ei maledicit: item qui ait se aliquid acturum
eo invito: item qui eum negat; qui seriò jurat
per Deos falsos; qui eum vocat Tyrannum,
injustum; nolle aut non posse nos juvare;

non